

**KOHTI PAREMPAA METSÄSUUNNITTELUA –
METSÄNOMISTAJAKYSELYN TULOKSIA MHY PÄIJÄT-HÄMEEN
ALUEELTA**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Metsätalouden koulutusohjelma

Evo, kevät 2017

Tuija Puhakka

Metsätalouden koulutusohjelma
Evo

Tekijä	Tuija Puhakka	Vuosi 2017
Työn nimi	Kohti parempaa metsäsuunnittelua – metsänomistajakyselyn tuloksia Mhy Päijät-Hämeen alueelta	
Työn ohjaaja	Timo Hokka	

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä tietoja yksityismetsänomistajat Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen alueella kaipaavat omista metsistään ja minkälaisia näkemyksiä heillä on metsäsuunnittelusta sekä oman metsäsuunnitelman hyödyntämisestä. Tutkimuksessa selvitettiin myös tarvetta ja maksuhalukkuutta erilaisille metsäsuunnittelun lisäpalveluille sekä kuinka tarkkaa puustotietoa kaivataan. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena 169 metsänomistajalle, vastausprosentti oli 32 %. Metsänomistajia tarkasteltiin kokonaisuutena, sitten vielä osaa heistä uusina metsänomistajina (18 kpl) ja etämetsänomistajina (52 kpl).

Metsänomistajat olivat tottuneita metsäsuunnitelman käyttäjiä, joka toisella oli järjestyksessään vähintään kolmas voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsäsuunnitelman sisältöä pidettiin ymmärrettävänä, todennäköisesti siksi että monelle oli selvitetty metsäsuunnitelman laatija toimesta suunnitelman sisältö tai sitten tottuneisuus metsäsuunnitelman käyttöön oli tehnyt termit tutuiksi.

Tarpeellisiksi koetuista palveluista tärkeimmiksi nousivat kartat ehdoteuista toimenpiteistä, rajapyykkien sijaintitiedot, maastokäynti asiantuntijan kanssa, ajantasainen metsätieto, metsän kehitysennusteet ja tietoteknisten sovellusten käyttömahdollisuudet. Kysyttäessä maksuhalukkuutta tarpeellisiksi koetuista palveluista, mielipiteet vaihtelivat laajalti. Yleisimmäksi maksuhalukkuudeksi haarukoitui 10 €/hehtaari. Toiseksi yleisin oli 15–20 €/hehtaari. Yleisin puustotiedon tarkkuusvaatimus oli +/- 10 %, uusilla metsänomistajilla +/- 15 % ja etämetsänomistajilla +/- 20 %.

Avainsanat Kyselytutkimus, metsänhoitoyhdistys, metsäsuunnittelu, metsänomistajat

Sivut 100 sivua, joista liitteitä 23 sivua

Degree Programme in Forestry
Evo

Author	Tuija Puhakka	Year 2017
Subject	Towards Better Forest Planning – Forest Owner Survey Results in the Area of Päijät-Häme Forest Management Association	
Supervisor	Timo Hokka	

ABSTRACT

The aim of this thesis was to study what kind of information the forest owners need from their own forest as well as forest owners' views of forest planning in general and in person in the area of Päijät-Häme Forest Management Association. Also a need for new services concerning forest planning and willingness to pay for them as well as wanted accuracy of a forest inventory were studied. The study was carried out as a questionnaire, which was sent to 169 forest owners. The reply percentage was 42 %. The forest owners were view as whole, as new owners (18 pc) and as long distance owners (52 pc).

The study shows that the forest owners are experienced forest management plan users, every second owner has the third valid forest management plan. The content of the forest management plan was considered understandable, most likely because the content was explained well by the author or because terms were familiar through several years of use.

The most important services that the forestry association should offer were maps for suggested operations, guidance to the locations of the landmarks, visitation in the forest owners' forest with the forest professional, up-to date forest inventory, modelling scenarios of annual growth and accessibility for (mobile) information technology. There was a wide variation in the willingness to pay for forest planning services. The most common approved fee was 10 euros per hectare. The second common was 15 to 20 euros per hectare. The most approved forest inventory accuracy that forest owners would settle for was +/- 10 percentage, for new owners +/- 15 percentage and for long distance owners +/- 20 percentage.

Keywords Forest management association, questionnaire, forest owners, forest planning

Pages 100 pages including appendices 23 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Rakennemuutos ja nykytila	2
2.2	Metsävaratieto	3
2.3	Metsäsuunnitelmakäytännöt	4
2.4	Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme.....	5
3	TUTKITTAVA AIHE JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
3.1	Tutkimuksen tavoite ja tutkimusmenetelmä	8
3.2	Aineiston hankinta, perusjoukko ja otos.....	9
3.3	Tutkimuskysymykset	10
3.4	Katoanalyysi ja kyselytutkimuksen problematiikka	10
4	KYSELYN TULOKSIA.....	12
4.1	Metsänomistajien taustapiirteet	12
4.1.1	Kaikki kyselyyn vastanneet.....	12
4.1.2	Uudet metsänomistajat	19
4.1.3	Etämetsänomistajat	24
4.2	Metsänomistajien metsätaloudellinen käyttäytyminen	30
4.2.1	Metsänomistajien tavoitteet.....	30
4.2.2	Päätöksenteon perusteet.....	32
4.2.3	Perehtyneisyys oman metsätilan asioihin	34
4.2.4	Metsänomistajien metsäsuunnitelmat.....	37
4.2.5	Toteutetut toimenpiteet	44
4.3	Kehitysmahdollisuudet.....	50
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	59
5.1	Kaikki metsänomistajat	59
5.2	Uudet metsänomistajat.....	63
5.3	Etämetsänomistajat	66
6	POHDINTA.....	69
7	OMAN TYÖN ARVIOINTI	72
	LÄHTEET.....	74

Liitteet

Liite 1	Saatekirje
Liite 2	Kyselylomake
Liite 3	Avoimet vastaukset

1 JOHDANTO

”...Metsä on vähän niin kuin yritys tai muu tuotantolaitos, jonka perii. Sitä pitää hoitaa taiten, että se tuottaa. Metsän kanssa pitää olla kärsivällinen, sillä tuotto on paljon pienempi kuin yleensä yritystoiminnassa, mutta toisaalta riskitkään eivät ole niin isot. Kaikki eivät edes halua periä metsää, kun siitä on niin paljon vaivaa. Mutta turhan pieniin palasiin metsänomistus on monesti mennyt. Nyt suunta on taas isompiin metsä-omistuksiin, sillä energiapuun kysyntä on nostanut metsän tuottoa, ja eläkerahastot ulkomaita myöten ovat kiinnostuneet metsänomistuksesta. Metsäpalstoista on krooninen ylikysyntä.” (Häyrynen 2007, 63.)

Näin visioi Mikko Häyrynen teoksessaan ”Kertomus Suomenmaan metsistä 2015”, miltä näyttää tämän hetkinen metsäluonto ja metsätalous ja mitä erilaisen taustan omaavat ihmiset niistä ajattelevat. Metsämiesten säätiö lahjoitti kirjan kaikille vuonna 2006 opiskelunsa aloittaneille metsäopiskelijoille, ja minä olin yksi heistä. Nyt noin kymmenen vuotta myöhemmin aihe on edelleen ajankohtainen; osa kirjan visioista on jo totuttua todellisuutta.

Aloittaessani opintoni metsänomistajien kuuluminen metsänhoitoyhdistykseen oli käytännössä pakollista ja yhteiskunta muutenkin määräsi tiukemmin metsien käsittelystä. Eri-ikäisrakenteista metsänkäsittelyä ei käytetty muutoin kuin taajamametsien hoidossa ja päätehakkuita suoritettiin tiukasti puuston järeyteen tai ikään perustuen. Vuonna 2014 metsälaki muuttui merkittävästi sallivammaksi ja seuraavana vuonna metsänhoitoyhdistysten koko toimintaperusta mullistui – automaattijäsenyys vaihtui vapaaehtoisjäsenyydeksi – tehden menestymisen uudessa toimintaympäristössä ja kilpailutilanteessa aiempaa vaativammaksi (Pellervo–Instituutti Oy:n PI-johtamiskoulu 2016, 5).

Kesällä 2016 ollessani harjoittelussa metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeessä, pääsin näkemään vaihtoehtoista metsänkäsittelyä eri-ikäisrakenteisen metsän muodossa. Tästä heräsi kiinnostus tutkia laajemmin metsänomistajuuden monitavoitteellisuutta ja metsäsuunnittelun nykytilaa. Tämä opinnäytetyö on tehty näiden tarpeiden pohjalta ja tarkoituksena on selvittää, kuinka metsäsuunnittelua saataisiin kehitettyä vastaamaan metsänomistajien todellisia tarpeita ja onko uusille palveluille metsäsuunnitteluun liittyen kysyntää.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Rakennemuutos ja nykytila

Suomen metsäala on merkittävässä rakennemuutoksessa. Sen taustalla ovat mm. kysynnän ja tarjonnan muutokset metsäteollisuustuotteiden kansainvälisillä markkinoilla, ilmastonmuutos, uusiutuvia energiamuotoja tukeva politiikka sekä yhteiskunnan elinkeinorakenteen ja arvojen muutokset. (Metsäntutkimuslaitos 2009.) Erityisesti pieni tilakoko, tilojen pirstoutumisen jatkuminen ja metsänomistajien korkea ikä vaikuttavat merkittävästi metsäsektorin kannattavuuteen. Metsien pirstoutuminen uhkaa kiihtyä lähitulevaisuudessa, kun suuret ikäluokat luopuvat metsien omistuksesta ja metsiä jaetaan perillisille. Tämän vuoksi tarvitaan sellaisia ohjauskeinoja, joilla tämä kehitys saadaan katkaistua ja saadaan tilakoko kasvuun. Yksityismetsiä tulee hoitaa tulevaisuudessa entistä ammattimaisemmin ja suuremmissa yksiköissä. Aktiivinen metsähoito parantaa sekä metsätalouden kannattavuutta että tuottavuutta. Valtiontalouden kannalta metsien käyttöasteen nostamisella ja teollisuuden puuhuollon turvaamisella on merkittävät positiiviset vaikutukset verokertymään, työllisyyteen ja vientituloihin. (Metsäteollisuus 2017.)

Metsäalan toimintakentän muutos näkyi konkreettisemmin vuonna 2014 metsälain muuttamisella. Prosessin aluksi mietittiin sitä, onko ylipäättänsä tarpeen muuttaa metsälakia ja sen peruseriaatteita. Alalla oltiin kuitenkin hyvin yksimielisiä siitä, että tarvetta isompaan muutokseen on. Keskeisimmäksi muutostekijäksi nousi metsänomistajan omien tavoitteiden entistä parempi huomioon ottaminen metsien käsittelyssä. Metsähän ovat useimmille metsänomistajille osa omaisuutta, jonka hoitoon ja käyttöön vaikuttavat monet asiat: omat arvot ja metsien käytön tavoitteet, rahan tarve ja vaikkapa elämäntilanne – eivät siis pelkästään metsänhoidolliset seikat. Metsälain muutostavoitteita käytiin perinpohjaisesti läpi ja niistä löytyi muutamia yksityiskohtia lukuun ottamatta hyvinkin yksimieliset linjaukset. Uuteen metsälakiin sisältyy nyt entistä enemmän toimintavapauksia, mutta sen ohella myös enemmän vastuuta. Lainsäädännöllä ei enää ohjata yksityiskohtaisesti metsien käsittelyä, vaan annetaan toiminnan raamit, joilla varmistetaan metsien kestävä hoito ja käyttö sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Metsänomistaja, olipa tämä yksityinen metsänomistaja, yhteismetsän osakas tai isompi maanomistaja kuten valtio, tekee oman omaisuuden hoitonsa kannalta päätökset. Tämä linjaus osoittaa sitä, että luotetaan suomalaisen metsänomistajan ja myös häntä neuvovan metsäammattilaisen osaamiseen ja vastuulliseen toimintaan. (Metsänhoidon suositukset 2014, 7.)

Metsänomistajaksi ei yleensä tietoisesti ryhdytä, vaan metsä siirtyy tavallisimmin perintönä sukupolvelta toiselle. Niinpä monilta metsänomistajilta puuttuvat muille yrittäjille tyypilliset selkeät taloudelliset tavoitteet ja usein myös tuloksellisen metsätalouden harjoittamiseen tarvittava ammatillinen koulutus.

Metsän käyttöä ja hoitoa koskevat päätökset vaikuttavat metsän kehitykseen ja siitä saatavaan taloudelliseen tulokseen kymmeniä vuosia. Oikeiden ratkaisujen löytäminen edellyttää hyvää asiantuntemusta ja usein myös ammattilaisen apua. (Hakala 1987, 1.)

Yksityismetsien metsäsuunnitteluun kohdistuu voimakkaita muutospaineita, joiden taustalla ovat paitsi sisällölliset kehittämistarpeet myös kustannusten vähentäminen. Puuntuotantokeskeisyyden sijaan metsätaloudessa ollaan omaksumassa monitavoitteisuus, mikä edellyttää, että metsänomistajilla on valittavana todellisia vaihtoehtoja metsiensä käsittelyssä. Suunnittelussa tulisi myös kuulla aiempaa paremmin maanomistajaa ja sidosryhmiä. (Hokajärvi, Tikkanen, Hänninen & Pietilä 2006, 476.)

Metsänomistajien päätöksiä ja käyttäytymistä on tutkittu jo vuosikymmenten ajan runsaasti ja eri näkökulmista. Metsänomistajien metsänomistukselleen ilmoittamiensa tavoitteiden kautta tapahtuva ryhmittely on jo melko vakiintunut tapa kuvata erityyppisiä metsänomistajia. Kun tutkimuksen tavoitteena on kehittää asiantuntijapalveluita eli esim. metsäsuunnittelua ja muita metsänomistajille tarjottavia neuvontapalveluja, tulevat selvitettäväksi metsänomistajien omakohtaiset kokemukset metsien käytön päätöksistä. (Hujala, Kurttila & Pykäläinen 2010, 498.)

2.2 Metsävaratieto

Metsäkeskus kerää metsävaratietoa kaukokartoituksen avulla. Keruujärjestelmä perustuu laserkeilaukseen, ilmakuvaukseen, koelamittauksiin ja kohdennettuun maastoinventointiin. Aiemmin vastaavat tiedot kerättiin silmävaraisesti maastossa arvioiden. Metsäkeskuksen tarjoama metsävaratiedon yhdistelmä sisältää tietoa metsätalousmaan jakaumasta, puuston määrästä ja kasvusta, kehitysluokkajakaumasta sekä tietoa metsänhoitotarpeista ja hakkuumahdollisuuksista. Metsävaratieto kattaa varsinaiset yksityismetsät, ei kuntien ja seurakuntien metsiä. Metsäkeskus voi luovuttaa metsävaratietoa metsänomistajan luvalla. (Metsäkeskus n.d.a.)

Metsävaratietojen hyödyntäminen ja siihen liittyvät lainmuutokset liittyvät läheisesti EU:n ympäristödirektiiviin (direktiivi 2003/4/EY), jonka mukaan kansalaisilla on oikeus saada tietoa ympäristön tilasta, jotta he voivat osallistua päätöksentekoon, joka vaikuttaa heidän terveyteensä ja elämäntilaansa. Direktiivin mukaan ympäristötietojen tulisi olla julkisesti saatavilla ilman, että pyyntöä tarvitsee perustella. Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän ympäristötiedot eivät ole yleisesti saatavilla ilman perusteltua tietopyyntöä. Suomen hallitus sai vuonna 2016 EU-komissiolta huomautuksen, että jos metsävaratiedoista ei tehdä julkista, EU-komissio voi viedä asian Euroopan Unionin tuomioistuimeen. (Euroopan komission Suomen edustusto 2017.)

Nykyisen hallituksen yksi tärkeimmistä kärkihankkeista on ”Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä.” Yksi puun tarjonnan lisäämisen keinoista on metsävaratietojen hyödyntämisen tehostaminen. Kärkihanke aloitettiin vuonna 2015 valmistuneen Metsätieto 2020 – selvityksen pohjalta, jossa määriteltiin tavoittila seuraavan sukupolven metsätiedolle sekä laadittiin kehittämissuunnitelma tavoittilaan pääsemiseksi. Metsävaratietojen hyödyntämistä varten muutettiin metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmästä annettua lakia vuoden 2017 alusta. Metsätietojärjestelmän on tarkoitus valmistua vuoteen 2018 mennessä ja koko hankkeen on tarkoitus olla valmis vuoteen 2020 mennessä. (Maa- ja metsätalousministeriö 2017.)

2.3 Metsäsuunnitelmakäytännöt

Metsäsuunnitelma on yleensä ammattilaisen laatima ja sillä tarkoitetaan metsänomistajan yhden tai useamman metsäkiinteistön metsien puuvaroja ja tilaa, luontoarvoja sekä hoitoa ja käyttöä koskevaa ajantasaista suunnitelmaa. Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät saa olla suunnitelman laatimisajankohtana voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia. (Metsälaki 2013/1085 § 4 a.) Metsäsuunnitelma on pohjautunut metsäammattilaisen maastokäyntiin metsätilalla ja se on yleensä laadittu 10 vuodeksi. Metsäsuunnitelma on ehdotus keinoista, joilla päästään päämäärään ja tavoitteisiin, mutta se ei ole sitova.

Perinteisesti metsäsuunnitelma on ollut paperinen tuloste, mutta viime aikoina mobiilisovellukset ja sähköiset järjestelmät ovat saaneet merkittävästi jalansijaa. Pääasiassa metsäkeskukset ovat tuottaneet metsänhoitoyhdistysten ohella tilakohtaiset metsäsuunnitelmat metsänomistajille. Tällä hetkellä useat kilpailevat organisaatiot – metsäteollisuusyritykset, metsäpalveluyritykset ja pankeista osuuspankki – tarjoavat edullisia metsäsuunnitelmapalveluita perustuen metsään.fi – aineistoon. Metsäkeskuksen metsäsuunnittelu muuttui vaiheittain vuodesta 2010 alkaen laserkeilaukseen ja koalamittaukseen perustuvaksi metsävaratiedon keruuksi. Vuonna 2012 varsinaisten metsäsuunnitelmien tekeminen siirtyi Metsäkeskuksesta kokonaan muille metsäalan toimijoille. (Metsäkeskus n.d.b.) Samana vuonna alueelliset metsäkeskukset yhdistettiin Suomen Metsäkeskukseksi ja jaettiin kahteen itsenäiseen yksikköön. Tässä jaossa metsäpalvelut alkoivat toimia erillisenä liiketoimintayksikkönä, Otso Metsäpalveluna. Vuonna 2016 Suomen metsäkeskus myi liiketoimintakaupalla metsäpalveluiden toimintayksikkönsä ja siitä asti Otso Metsäpalvelut Oy on toiminut omana yhtiönään.

Otso Metsäpalvelut tarjoaa kahdenlaista metsäsuunnitelmatuotetta: Otso metsäsuunnitelmaa Tieto ja Tuotto. Tieto perustuu pelkästään metsävaratietoon eikä sisällä maastopäivitystä, Tuottoon sisältyy maastokartoitus. Kummatkin suunnitelmat luovutetaan Otso Verkkometsäsuunnitelmana ja suunnitelmia sekä muita toimeksiantoja voi tarkastella maksutta Oma Otso asiointipalvelussa. (Otso metsäpalvelut n.d.)

Metsänhoitoyhdistykset myyvät maastokäyntiin perustuvaa metsäsuunnittelutuotetta, ja halutessaan ne voivat tarjota metsäsuunnittelua jäsenilleen edullisempaan hintaan kuin muille. Metsänhoitoyhdistyksillä on jäsenilleen Metsäselain – mobiilimetsäsuunnitelma sekä Silvanetti- verkkopalvelu. (Metsänhoitoyhdistys n.d.)

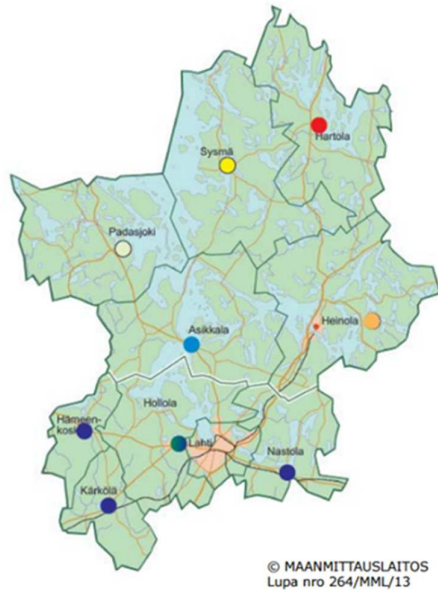
Metsäteollisuusyrityksistä Stora Enso tarjoaa maksutta metsän arvion, jolla kartoitetaan metsäsuunnitelman tarve (Stora Enso n.d.a, 2). Varsinainen metsäsuunnitelma on sähköinen ja sitä voi selata eMetsä – verkkopalvelussa ja se on metsänomistajan päivitettävissä (Stora Enso n.d.b). UPM puolestaan ilmoittaa, että voi halutessaan käyttää metsäsuunnitelman tekemisessä alihankintaa, mutta näitä tahoja ei määritellä missään. Kansioidun suunnitelman lisäksi metsänomistaja saa käyttöönsä verkkometsäsuunnitelman Metsäsoven. Metsänomistaja saa halutessaan ostaa kevyemmän Metsän tilannekartoitustuotteen, johon määritellään metsäkäynnin ja käytyjen keskusteluiden perusteella kiireelliset, alle kolmen vuoden sisällä toteutettavat metsänhoitotyöt ja hakkuumahdollisuudet. (UPM n.d.)

Metsä Groupin puunhankinta ja metsäpalvelut eli Metsä Forest toimittaa metsäsuunnitelman Metsäverkko-palveluun, jonka lisäksi saatavilla on myös perinteinen paperiversio kansiossa. Metsäverkossa on mahdollisuus metsänomistajan itse päivittää metsäsuunnitelmaansa, lisäksi tarjolla on myös Metsäverkon mobiilisovellus. (Metsä Forest n.d.) Koskitukki tarjoaa maksuttoman metsäkäynnin, jonka mukaan tehdään suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä. Pääasiassa metsänhoitosuunnitelmaa tarjotaan puukaupan yhteydessä, ja se on kestoltaan vuoden tai kaksi. (Koskitukki n.d.)

2.4 Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme

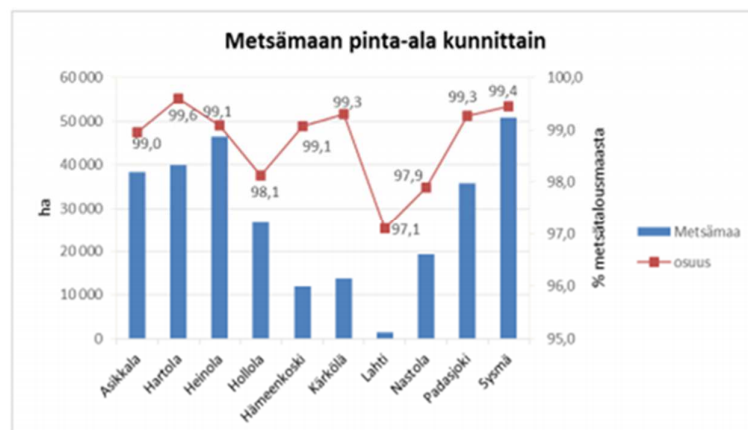
Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme (Mhy Päijät-Häme) on tällä hetkellä yksi Suomen suurimmista metsänhoitoyhdistyksistä. Se sai alkunsa 1.1.2009 kun Metsänhoitoyhdistys Itä- Häme ja Metsänhoitoyhdistys Salpausselkä yhdistyivät yhdeksi metsänhoitoyhdistykseksi. Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen toiminta-ajatuksena on olla jäsentensä oma, täyden palvelun metsäorganisaatio. Yhdistyksen toiminta-ajatus on toimia jäsenten tavoitteiden mukaisesti heidän metsätaloutensa parhaaksi ja auttaa monipuolisesti jäseniä ja muita metsänomistajia menestyksellisessä metsätalouden harjoittamisessa ja metsäomaisuuden hallinnassa.

Metsänhoitoyhdistyksen toimialueena (Kuva 1. s. 6) on kymmenen päijät-hämäläistä kuntaa: Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola (Hämeenkoski yhdistynyt kaupunkiliitoksena vuonna 2016), Kärkölä, Lahti (Nastola yhdistynyt kaupunkiliitoksena vuonna 2016), Padasjoki ja Sysmä. Yhdistyksen päätoimisto sijaitsee Sysmässä.

Kuva 1. Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen toiminta-alue.

Vuoden 2016 lopulla yhdistyksellä oli 4 870 jäsentä, lisäksi 16 kannatusjäsentä. Vuonna 2016 yhteismetsiä oli 12 kappaletta. Jäsenten omistamien yksityismetsien pinta-ala on yhteensä 284 317 hehtaaria, josta virallisesti suojeltu 37 000 hehtaaria. Suurimmat metsävarannot (Kuva 2.) sijaitsevat Sysmässä ja Heinolassa. Valtakunnan 11. metsien inventoinnin mukaan puuston kokonaistilavuus 42,6 miljoonaa kuutiometriä, josta keskimäärin metsämaalla on 165,0 kuutiometriä per hehtaari. Keskikasvu on 7,7 kuutiometriä per hehtaari vuodessa. Hakkuusuunnite on 1 660 000 kuutiometriä vuodessa ja vuoden 2016 markkinahakkuumäärä oli 1 800 000 kuutiometriä. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme 2016.)

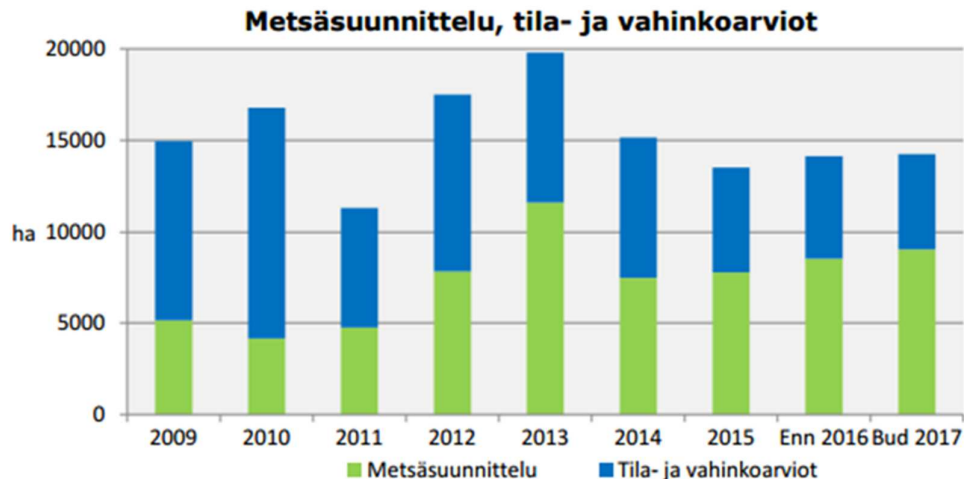
Kuva 2. Metsämaan pinta-ala Mhy Päijät-Hämeen alueella.

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme tekee 70 % alueen puunmyyntisuunnitelmista ja 50 % puukaupoista metsänomistajien valtuuttamina. Metsänhoitotöistä yhdistys tekee 75 %. Palveluvalikoima kattaa kaikki metsänomistukseen ja metsäomaisuuden hoitoon liittyvät palvelut aina kiinteistönvälitykseen ja tilan omistusjärjestelyihin asti. Kokonaisliikevaihto oli vuosina 2010 - 2015 noin 8 10 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 alusta metsänhoitomaksun tilalle tullut jäsenmaksu kattaa osan yleistä metsäneuvontaa. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme n.d.a.)

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimii Jari Yli-Talonen. Vuonna 2017 metsänhoitoyhdistyksen palveluksessa työskentelee 32 toimihenkilöä, lisäksi yhdistyksellä on 17 vakituista metsuria. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme 2017.) Metsänhoitoyhdistys tarjoaa metsäsuunnitelmaa hintaan 20,50 € per hehtaari + arvonlisävero, minimihinta 490 € + arvonlisävero. Erikseen voi myös tilata puunmyyntisuunnitelmaa hintaan 226,00 €/kpl + arvonlisävero. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme n.d.b.)

Metsäsuunnittelua ja -arviointia toteuttaa neljän hengen tiimi. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme 2016). Metsäsuunnitelma sisältää mm. seuraavia tietoja: metsän kasvupaikat, puustotiedot, hoitotyöt ja niiden aikataulut, hakkuut ja niiden aikataulut, puutavaralajien osuudet, kehitysluokat, tiedot arvokkaista luontokohteista, kartat ja kuvioittaiset tiedot metsästä sekä havainnolliset teemakartat ja yhteenvedot. Metsäsuunnitelma laaditaan toiveiden ja tavoitteiden mukaisesti, halutessaan se voidaan tehdä myös eri-ikäsrakenteista metsänkasvatusta varten. Suunnitelman luovutuksen yhteydessä saa henkilökohtaista metsänhoidon ja suunnitelman käytön opastusta. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme n.d.b.)

Metsäsuunnitelmien määrä (Kuva 3. s. 8) oli korkeimmillaan vuonna 2013, todennäköisesti notkahdus vuonna 2014 selittyy metsänhoitoyhdistyksen muutoksen odottelusta. Johtava trendi näyttää olevan se, että milloin tila-arvioita tarvitaan tilan sukupolvenvaihtoa, metsätilan myyntiä tai metsätuhojen arviointia varten, jää metsäsuunnittelun osuus sinä vuonna vähäiseksi. Tavoite vuodelle 2016 oli 8 500 hehtaaria (250 kpl). Metsäsuunnitelmia kuitenkin toteutettiin 6 754 hehtaaria (119 kpl) ja niiden päivityksiä 7 111 hehtaaria, joten tavoite ei toteutunut. Metsäsuunnitelmien tavoitemäärä vuodelle 2017 pysyy kappalemäärissä samoissa, mutta hehtaarimääräiin toivotaan kasvua. (Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme 2017.)

Kuva 3. Mhy Päijät-Hämeen metsäsuunnitelman toteutuminen ja tavoitteet viimeisten yhdeksän vuoden aikana.

3 TUTKITTAVA AIHE JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimusmenetelmä

Tämän opinnäytetyön avulla haluttiin selvittää, mitä tietoja yksityismetsänomistajat Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen alueella kaipaavat omista metsistään ja minkälaisia näkemyksiä heillä on tilakohtaisesta metsäsuunnittelusta sekä oman metsäsuunnitelman hyödyntämisestä. Tutkimuksessa selvitettiin myös tarvetta ja maksuhalukkuutta erilaisille suunnittelun lisäpalveluille, tarkoituksena on saada tutkittua tietoa siitä, miten metsäsuunnittelua voisi kohdentaa enemmän asiakaslähtöiseksi. Erikseen tarkastelussa olivat uudet metsänomistajat ja etämetsänomistajat. Työn toimeksiantajana toimi metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme.

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kyselytutkimus ja aineistonkeruumenetelmäksi kirjekysely (Liite 2) sekä sähköinen kysely. Kyselyn yhteyteen laadittiin myös saatekirje. (Liite 1) Kysymykset laadittiin yhdessä Minna Lautalan kanssa ja niissä mukailtiin Suomalainen metsänomistaja 2010 – tutkimuksen kysymyksiä (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011). Työ yhdistelee kvantitatiivista (kyselytulokset) ja kvalitatiivista (avoimet vastaukset) tutkimusta, pääpaino on kyselytulosten analysoinnissa.

3.2 Aineiston hankinta, perusjoukko ja otos

Tutkimuksen aineiston hankinta suoritettiin kirjekyselynä sekä sähköisenä kyselynä Webropol- työkalulla. Webropol-aineisto ja kirjeitse saatu aineisto yhdistettiin Excelissä JMP - analysointiohjelmaa varten. Kyselylomaketta testattiin ennen varsinaista kyselyä useammalla metsänomistajalla ja myös metsäasiantuntijalla. Palautteen ansiosta kysely oli valmis postitettavaksi elokuussa 2016, vastausaikaa oli syyskuun alkuun. Paperikyselyyn vastanneiden kesken luvattiin arpoa kolme kirjapalkintoa, sähköpostijakelussa ei vastaavaa ollut. Osallistujilta kysyttiin myös halukkuutta lisähaastatteluun. Kirjekyselyissä oli myös nettiosoite sähköiseen kyselyyn. Sähköinen kysely lähetettiin sähköpostijakeluna elokuun ensimmäisellä viikolla vuonna 2016. Metsänomistajien ja metsätilojen taustapiirteiden kuvailussa käytettiin suoria jakaumia ja keskiarvoja. Muuttujien välistä riippuvuutta kuvattiin ristiintaulukoinneilla. Tulosten analysoimiseen käytettiin JMP-ohjelmaa ja Exceliä.

Perusjoukon muodostivat kaikki metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen asiakasrekisterissä olevat yksityiset metsänomistajat, perikunnat ja yhtymät. Metsänhoitoyhdistyksen jäsenyydellä ei ollut merkitystä. Alle 10 hehtaarin tilat jäivät pääsääntöisesti kyselyn ulkopuolelle, sillä paperiseen kyselyyn oli rajattu pelkästään yli 10 hehtaarin tilat, mutta sähköpostijakelussa rajausta ei pystynyt tekemään. Koska tarkoitus oli tutkia yksityismetsänomistusta, jäivät yritykset, kunnat, kaupungit ja seurakunnat kyselyn ulkopuolelle.

Otoksen suuruus oli 527 metsänomistajaa, kirjeitse tavoiteltiin 200 metsänomistajaa ja sähköpostijakelun kautta 327 metsänomistajaa. Määrä on 11 % koko jäsenistöstä. Kirjeitse lähetettiin 200 kpl kyselyitä, joista 100 kpl oli suunnattu niille, joilla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma ja 100 kpl niille, joiden metsäsuunnitelmasta ei ollut järjestelmässä minkäänlaista merkintää. Webropolilla tehty sähköinen kysely lähetettiin CRM-järjestelmän avulla sähköpostijakeluna. CRM-järjestelmä mahdollisti lajittelun kunnittain, joten jokaiseen kuntaan laadittiin oma erillinen linkkinsä – tämä mahdollisti myös kuntakohtaisten vertailun Webropol-pohjaisessa aineistossa. Lopulliseksi otoskooksi muodostui 169 metsänomistajaa. Seurakunnan talouspäällikkö jouduttiin jättämään tutkimuksen ulkopuolelle, koska hän ei kuulunut kohderyhmään. Otos vastaa 3,5 % koko jäsenistöstä. Vastanneista 70 % vastasi sähköisesti, 30 % palautti paperikyselyn. Vastausprosentti oli 32 %.

3.3 Tutkimuskysymykset

Vastauksia haettiin seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten hyvin uudet metsänomistajat ovat perillä metsiensä tilasta ja mitä lisäpalveluita he kokevat tarvitsevansa? Onko heillä voimassa oleva metsäsuunnitelma ja miten pitkäksi ajaksi he sen haluaisivat?
2. Miten hyvin etämetsänomistajat ovat perillä metsiensä tilasta ja mitä lisäpalveluita he kokevat tarvitsevansa? Onko etämetsän omistajilla voimassa oleva metsäsuunnitelma ja miten pitkäksi ajaksi he sen haluaisivat?
3. Mikä on maksuhalukkuus lisäpalveluille ja puuston tarkkuusvaade?
4. Kuinka ymmärrettävänä metsäsuunnitelmaa pidettiin? Mitä lisäpalveluita kaivataan? Kuinka viimeisten viiden vuoden aikana toteutuneet hakkuu- ja metsänhoitotoimenpiteet korreloivat olemassa olevan metsäsuunnitelman kanssa?

3.4 Katoanalyysi ja kyselytutkimuksen problematiikka

Kerättävässä aineistossa on tutkimuskysymysten perusteella päätettävä, mikä on kohderyhmä ja mikä tiedonkeruumenetelmä tilanteeseen parhaiten soveltuu: käytetäänkö kirjekyselyä, puhelin- tai käyntihaastattelua vai tehdäänkö informoitu kysely, joka on kirjekyselyn ja henkilökohtaisen haastattelun välimuoto. Tutkimuksessa tavoiteltavaksi kohderyhmäksi valittiin metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen yksityismetsänomistajat ja menetelmäksi valittiin kirjekysely, koska kysymykset olivat niin laajoja, että niitä olisi ollut vaikea hahmottaa puhelin- tai ryhmähaastattelussa. Lisäksi kirjekyselyn etuna ovat pienet kustannukset haastatteluun nähden ja haastattelijan vastauksiin vaikuttamisen välttäminen. Myös sensitiivisiin kysymyksiin (tässä tapauksessa esimerkiksi maksuhalukkuus) on helpompi vastata nimettömänä kirjekyselyssä kuin puhelin- tai käyntihaastattelussa. (Heikkilä 2014, 17–18.)

Tiedonkeruumenetelmä vaikuttaa myös vastausprosenttiin. Se on yleensä alhainen itsetäytettävissä lomake- ja internetkyselyissä. Keskeiset periaatteet kysymysten suunnittelussa ovat, että vastaajan on ymmärrettävä, mitä häneltä kysytään, voidaanko olettaa hänen tietävän vastauksen kysymykseen ja hänen on ymmärrettävä, miten vastaus annetaan. On hyvä muistaa, että vastaajajoukko tuntee vain harvoin tutkittavan aihealueen yhtä hyvin kuin kysymysten laatija. Kirjekyselyssä väärinkäsitysmahdollisuus on suuri ja vastausten tarkkuus kyseenalainen. (Tilastokeskus 2007, 68.) Tässä tutkimuksessa oletettiin, että perustuntuma metsäsanastoon vastaajilla on olemassa. Esimerkiksi metsäsuunnitelmaa ei tarkoituksella liikaa avattu, sillä tutkimuksessa haluttiin saada tietoa juuri metsäsuunnitelman sisällön ymmärtämisestä.

Katoon vaikuttavat myös monet muut tekijät, esimerkiksi kysymysten määrä, lomakkeen monimutkaisuus ja tutkimuksen ajoittuminen loma-aikaan. (Tilastokeskus 2007, 64.) Kyselylomake oli seitsemän sivuinen ja yhdisteli suljettuja kysymyksiä (annettu valmiit vaihtoehdot), avoimia kysymyksiä (vapaa sana) sekä suljettujen kysymysten muodossa esitettyjä väittämiä, johon otettiin kantaa Likertin asteikolla 1 – 5 (Heikkilä 2014, 47 – 51). Avoimista vastauksista selvisi, että osa vastaajista oli pitänyt tutkimusta pitkänä ja puuduttava. Todennäköistä on, että vastaajien joukossa on voinut ilmetä laajemminkin eräänlaista ”kysymysuupumusta” eli herkästi vastattu monivalintakysymyksissä ”en osaa sanoa” ihan vain päästäkseen kyselyssä eteenpäin.

Kirjekyselyn ohella internetkysely lähti sähköpostijakeluna kaikille, joiden sähköpostiosoite oli järjestelmässä. Tämä oli hyvä ratkaisu, koska 70 % saapuneista vastauksista tuli sähköisesti. Ilman internetkyselyä vastausprosentti olisi jäänyt niin alhaiseksi, että saatu otos ei olisi ollut edustava. Tietokoneavusteinen tiedonkeruu vähentää tallennus- ja tulkintavirheiden määrää ja nopeuttaa aineiston valmistumisprosessia. (Tilastokeskus 2007, 65.) Yksi näppäilyvirhe sähköisessä aineistossa oli – etäisyydeksi oli ilmoitettu 2 500 kilometriä mutta kuitenkin ilmoitti käyttävänsä metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen neuvontapalveluita, joten todellinen etäisyys todennäköisesti oli 250 kilometriä. Sähköisessä kyselyssä ei tullut yhtään vastausta Hartolasta, Heinolasta tai Nastolasta. Syy saattoi olla sähköpostijakelun virheessä. Kirjekyselyssä tavoitettiin näissäkin kaupungeissa asuvat. Kirjekyselyissä oli myös nettiosoite sähköiseen kyselyyn, mutta sitä kautta ei tullut yhtään vastausta, mikä oli ihan odotettavissa, koska nettiosoite olisi pitänyt kirjoittaa manuaalisesti selaimen osoiteriville.

Luotettavien tulosten saamiseksi on myös varmistettava, että kohderyhmä ei ole vino, vaan otos edustaa koko tutkittavaa perusjoukkoa (Heikkilä 2014, 28). Tässä tutkimuksessa vastausten saaminen varmistettiin ilmaisella palautuskuorella, lisäksi vastanneita motivoitiin arvonnalla. Metsänomistajakyselyissä yleensä tavoitetaan aktiiviset metsänomistajat, jotka muutenkin ovat hyvin perillä asioista, passiivisten jättäessä vastaamatta. Esimerkiksi Yksityismetsien metsäsuunnittelu 2010 – nykytilanne ja kehittämistarpeita tutkimuksessa kyselyyn vastaamattomille oli lähetetty viikon päästä kyselyn lähettämisestä muistutuskortti ja kysely oli lähetetty toistamiseen siihen vastaamattomille runsaan kahden viikon päästä (Kurttila ym 2010, 8). Tässä tutkimuksessa ei ollut vastaavaa mahdollisuutta. Metsäsuunnittelua kehitettäessä juuri passiivisten mielipide olisi tärkeä, jotta löydettäisiin keinoja aktivoida heitä.

4 KYSELYN TULOKSIA

Tutkimuksen tuloksia tarkastellaan ensin kaikkien vastanneiden kesken ja seuraavaksi uusien metsänomistajien ja etämetsänomistajien kesken. Taustapiirteistä selviää ikä- ja sukupuolijakauma, ammattiasema, koulutustaso, taloudessa olevat tietotekniset laitteet, metsätilan omistus- ja hankkimistapa, metsätilan omistusaika, metsätilan pinta-alat, etäisyys metsätilalle sekä ajankäyttö metsätilalla.

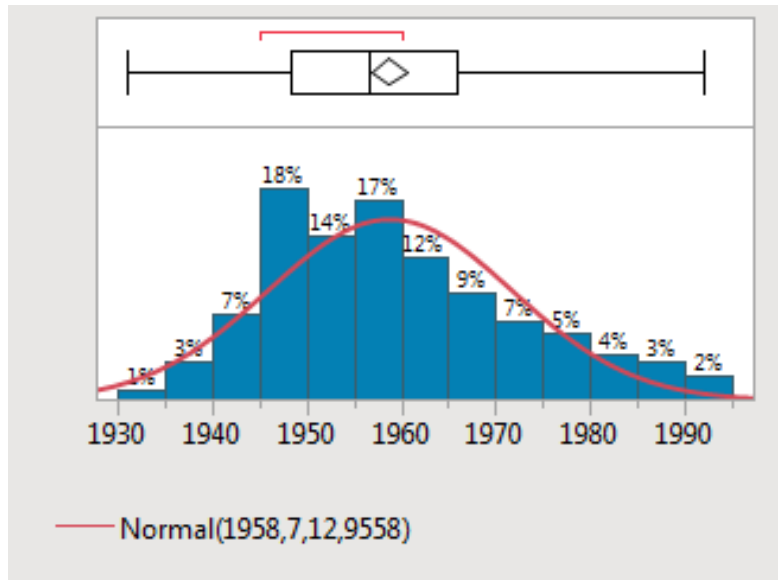
Metsänomistajien metsätaloudellisesta käyttäytymisestä selviää metsänomistajien tavoitteet, metsänkäyttöpäätöksen muodostumiseen vaikuttavat asiat, perehtyneisyys omaan metsään, metsäsuunnitelmien tilanne ja tyytyväisyys niihin sekä toteutuneet toimenpiteet viimeisen viiden vuoden ajalta.

Kehitysmahdollisuuksista selviää metsäsuunnitelman ajoittumistoiveet, tarpeelliseksi koetut palvelut, maksuhalukkuus tarpeellisiksi koetuista palveluista, puustotiedon tarkkuusvaade ja lopuksi on vielä ristiintaulukoinnilla verrattu maksuhalukkuutta ja puuston tarkkuusvaadetta ikäluokkiin, etäisyyteen ja tilojen pinta-aloihin ja etsitty selittäviä tekijöitä niistä.

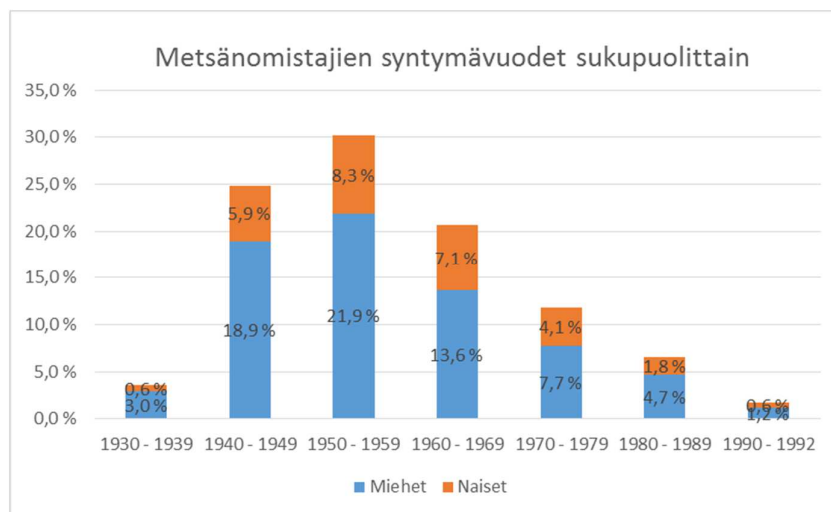
4.1 Metsänomistajien taustapiirteet

4.1.1 Kaikki kyselyyn vastanneet

Kyselyyn vastanneiden ikärakennepajauma (Kuvio 1. s. 13) oli Shapiro-Wilkinin testin mukaan normaalijakauma, joka tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa oli onnistuttu tavoittamaan sopivasti vastaajia joka ikäluokasta. Keskimääräinen ikä oli 59 vuotta, yli 60-vuotiaita oli yli 50 % aineistosta. Kyselyn suurin vastaajajoukko oli vuosina 1950–1959 syntyneet metsänomistajat. Vastaajista naisia oli 28 % ja naisten määrä oli jakautunut sopivasti kaikkiin ikävuosiluokkiin. (Kuvio 2. s. 13) Nuorin vastannut oli 25-vuotias ja vanhin 86-vuotias.

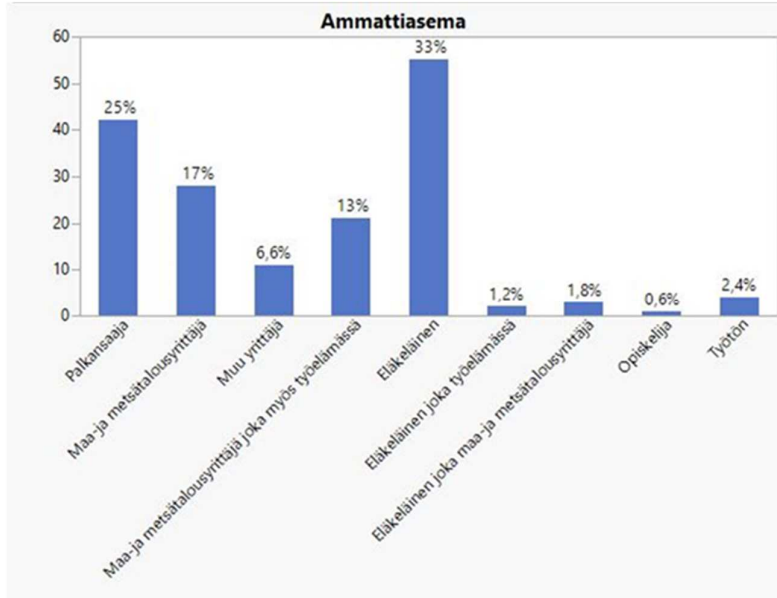

Kuvio 1. Kaikkien kyselyyn vastanneiden ikärakenteen jakauma. (N=168)

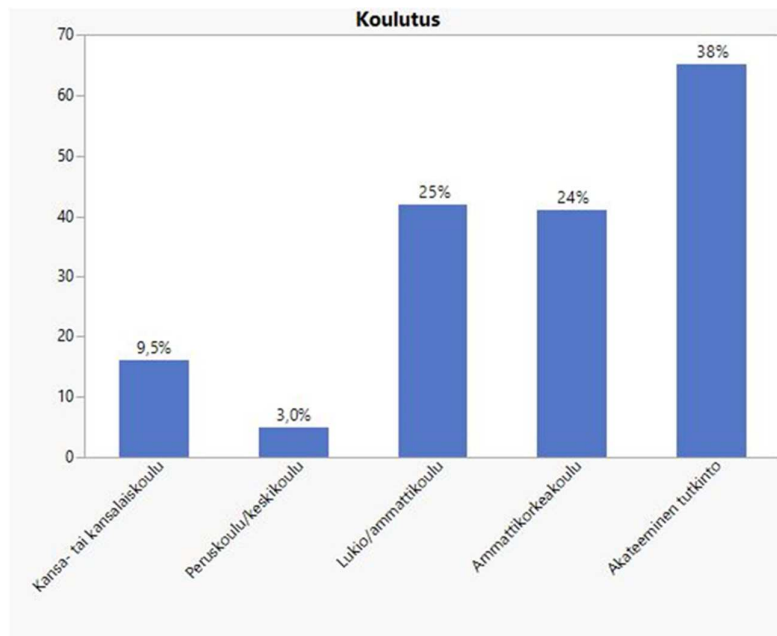
Kuvio 2. Kaikkien vastanneiden syntymävuodet. (N=168)

Ammattiaseman mukaan eniten edustettuina olivat eläkeläiset, toiseksi eniten oli palkkatyössä olevia. Maa- ja metsätalousyrittäjiä oli kaiken kaikkiaan 31 % vastaajista (Kuvio 3. s. 14)

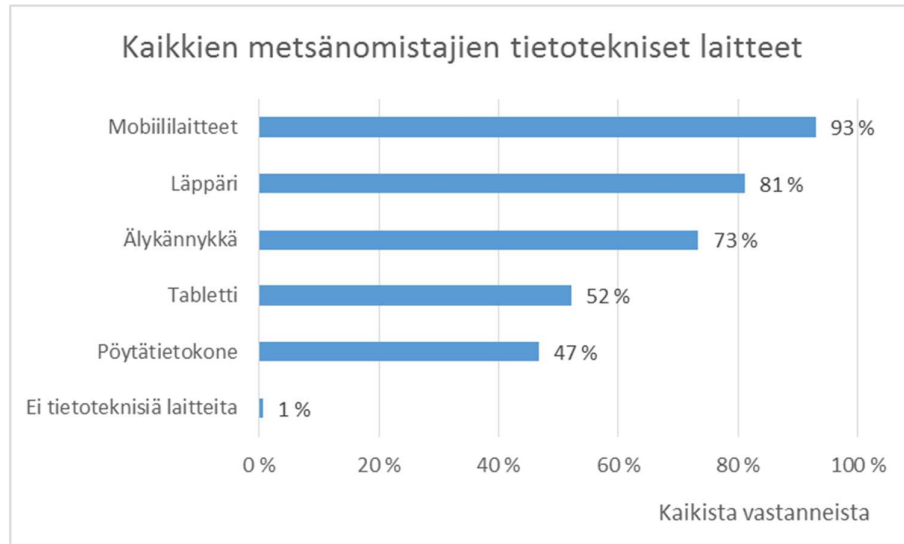
Kuvio 3. Kaikkien vastanneiden ammattiasema. (N=167)

Vastaajista 11 % työskenteli metsälalla palkkatyössä tai yrittäjänä. Metsänomistajien koulutustaso oli korkea, ammattikorkeakoulu tutkinto oli 24 %:lla ja akateeminen tutkinto oli 38 %:lla vastanneista. (Kuvio 4.)

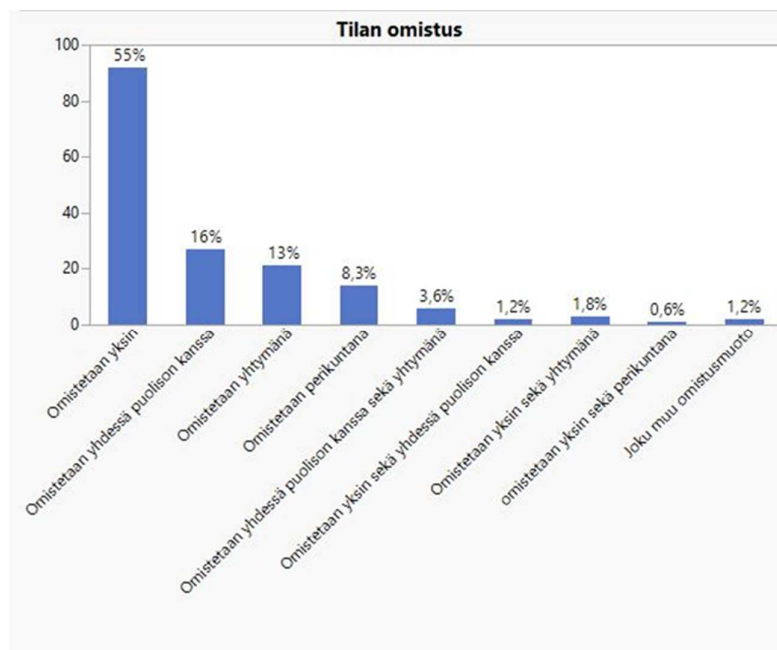
Kuvio 4. Kaikkien vastanneiden koulutustaso. (N=169)

Mobiililaitteita (käsittäen älykännykän, läppäriä tai tablettiä) oli miltei jokaisessa taloudessa (93 %). Läppäriä omisti 81 %, älypuhelimien 73 %, tablettiä 52 % ja pöytätietokoneita 47 % vastanneista. Vain yhdessä taloudessa ei ollut minkäänlaisia tietoteknisiä laitteita. (Kuvio 5.)

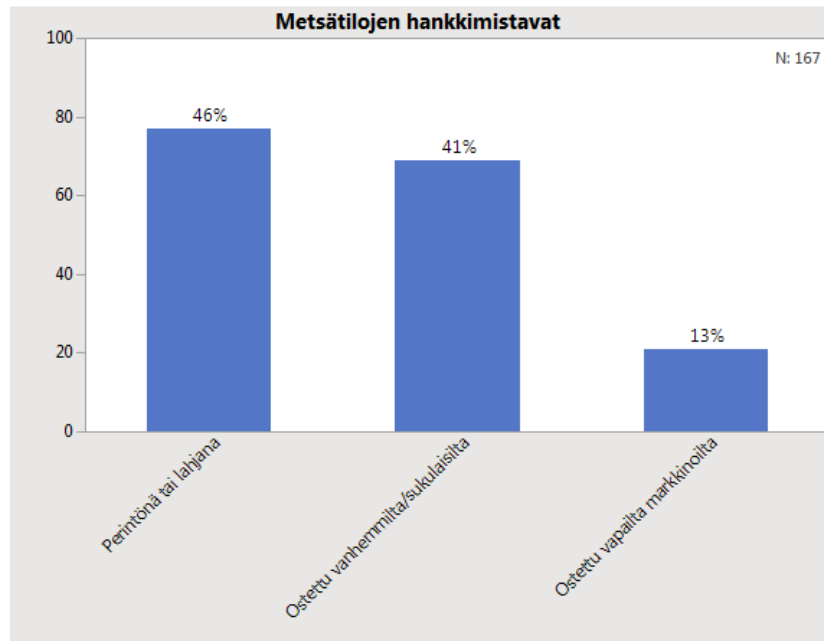
Kuvio 5. Kaikkien vastanneiden tietotekniset laitteet.

Yleisin tilan omistusmuoto oli yhden hengen omistus. 16 % vastanneista omisti tilan yhdessä puolison kanssa. Pelkästään yhtymään kuului 13 % ja perikuntaan 8 % vastanneista. Muu omistusmuoto käsitti osakeyhtiön ja omistajuuden kahdessa yhtymässä. (Kuvio 6.)

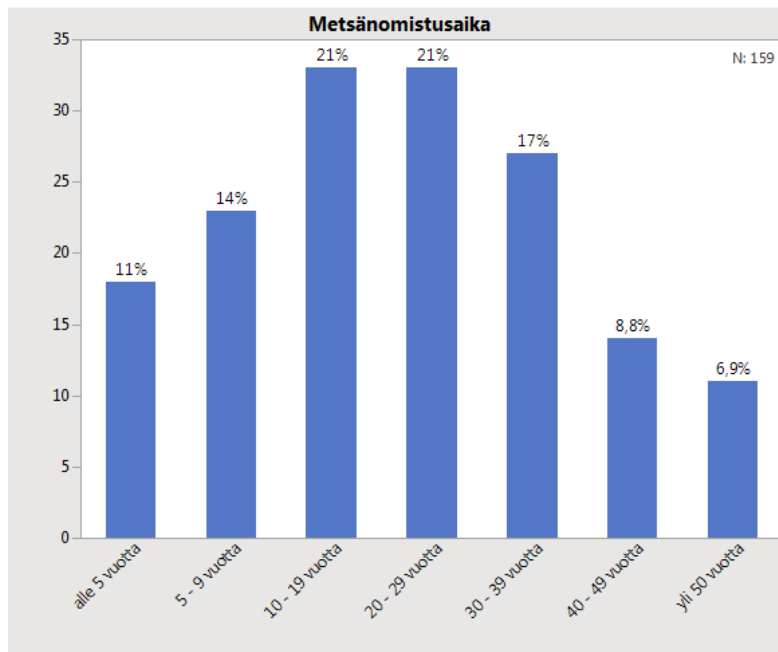
Kuvio 6. Kaikkien vastanneiden tilojen omistusmuodot. (N=168)

Metsätilan saatiin yleisimmin ostamalla vanhemmilta, sukulaisilta tai vapailta markkinoilta. Perintönä tai lahjana metsätilan sai 46 % vastaajista. (Kuvio 7.)

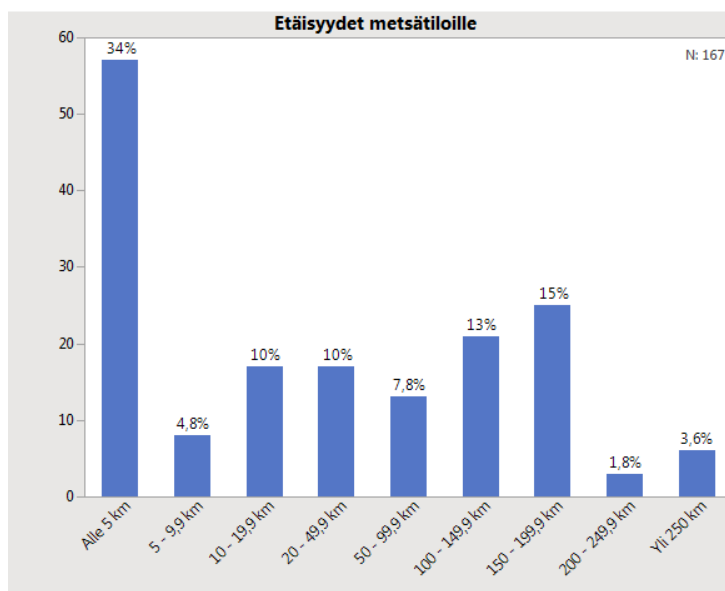
Kuvio 7. Kaikkien vastanneiden metsätilojen hankkimistavat. (N=167)

Vastanneista 42 % oli omistanut metsää 10–29 vuotta. (Kuvio 8. s. 17) Lyhin omistusaika oli 1 vuosi, pisin 70 vuotta. Alle viisi vuotta omistaneita oli 11 % vastanneista, nämä metsänomistajat määriteltiin uusiksi metsänomistajiksi tässä tutkimuksessa. Keskimääräinen omistusaika oli 23 vuotta virhemarginaalin ollessa +/- 3 vuotta.

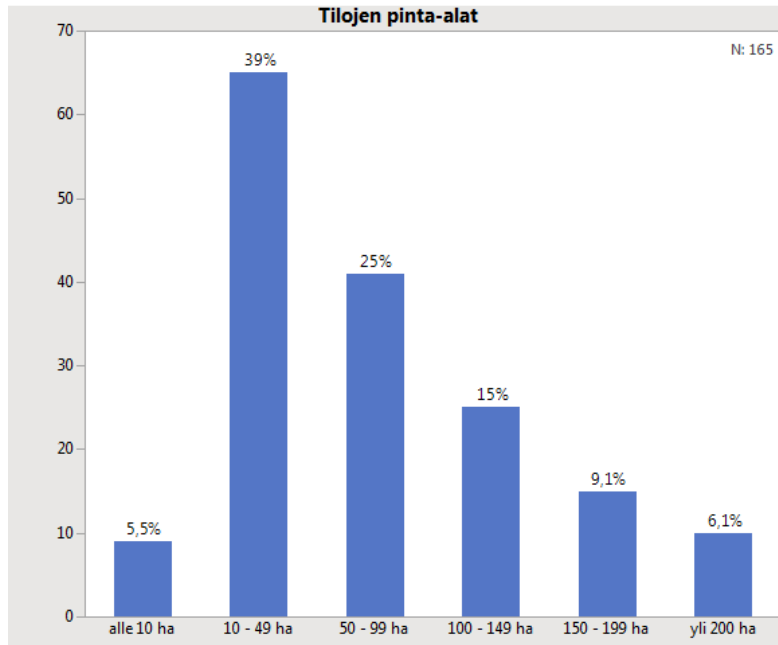
Kuvio 8. Kaikkien vastanneiden metsänomistusaika. (N= 59)

Vastaajista yli puolet asui alle 50 kilometrin päässä metsästään ja 34 % asui alle 5 kilometrin päässä metsästään eli käytännössä tilallaan. Yli 200 kilometrin päässä asui 5 % vastanneista. Pienin etäisyys oli 0 kilometriä ja suurin 440 kilometriä. (Kuvio 9.) Keskimääräinen etäisyys oli 66 kilometriä (keskiarvon virhemarginaali +/- 13 kilometriä), ja mediaani 20 kilometriä. Kaksi vastaajaa ei ollut ilmoittanut etäisyyttä.

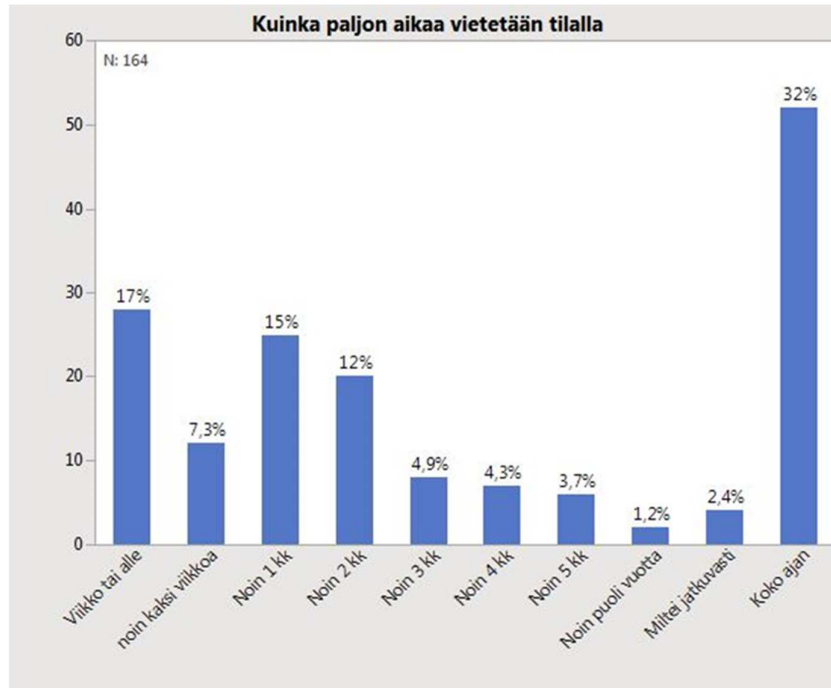
Kuvio 9. Kaikkien vastanneiden etäisyydet metsätiloille. (N=167)

Metsätiloista suurin osa oli kooltaan 10–49 hehtaaria. Toiseksi eniten oli 50–99 hehtaarin tiloja. (Kuvio 10.) Pienin tila oli kooltaan 4 hehtaaria ja suurin 1 000 hehtaaria. Keskimääräinen metsätilan koko oli 84 hehtaaria, virhemarginaalin ollessa +/- 19 hehtaaria, ja metsätilan koon mediaani 50 hehtaaria.

Kuvio 10. Kaikkien vastanneiden metsätilojen pinta-alat.

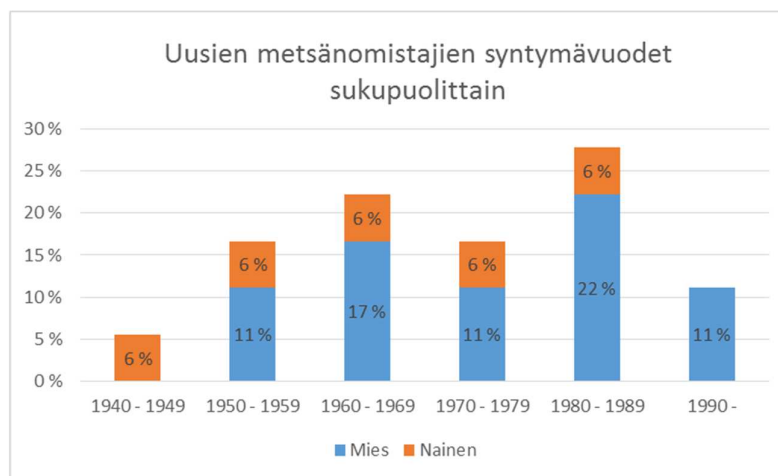
Vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka monta päivää he viettävät keskimäärin vuodessa metsätiloillaan. Suurin osa vastanneista asui tilallaan (365 päivää) ja heitä oli 32 % vastanneista. (Kuvio 11. s. 19) Tiloilla vietettiin keskimäärin 148 päivää vuodessa, mediaani oli 60 päivää.

Kuvio 11. Kaikkien vastanneiden ajankäyttöluokitus.

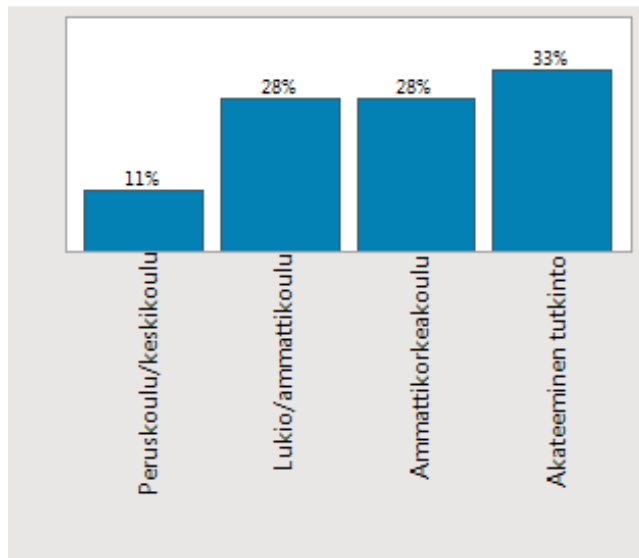
4.1.2 Uudet metsänomistajat

Alle viisi vuotta metsää omistaneet määriteltiin tässä tutkimuksessa uusiksi metsänomistajiksi. Heitä oli tässä tutkimuksessa 18 kpl, joka on 11 % kaikista kyselyyn vastanneista. Miehiä oli 72 % ja naisia 28 %. Nuorin heistä oli 26 vuotias ja vanhin 68 vuotias. Suurin osa uusista metsänomistajista oli syntynyt vuosina 1980–1989. Keskimääräinen ikä oli 46 vuotta ja iän mediaani 43 vuotta. (Kuvio 12.)

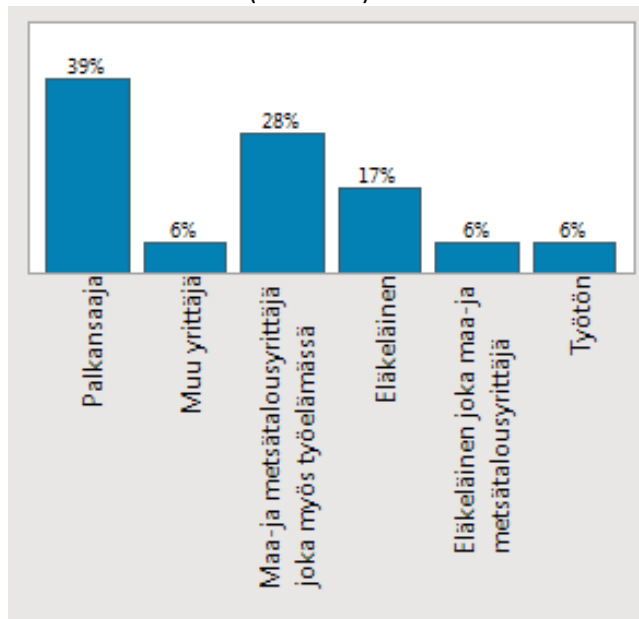
Kuvio 12. Uusien metsänomistajien syntymävuodet sekä sukupuolet.

Koulutustaso oli korkea uusien metsänomistajien keskuudessa, akateemisen tutkinnon oli suorittanut 33 % vastanneista, ja ammattikorkeakoulututkinnon oli suorittanut 28 % vastanneista. (Kuvio 13.)

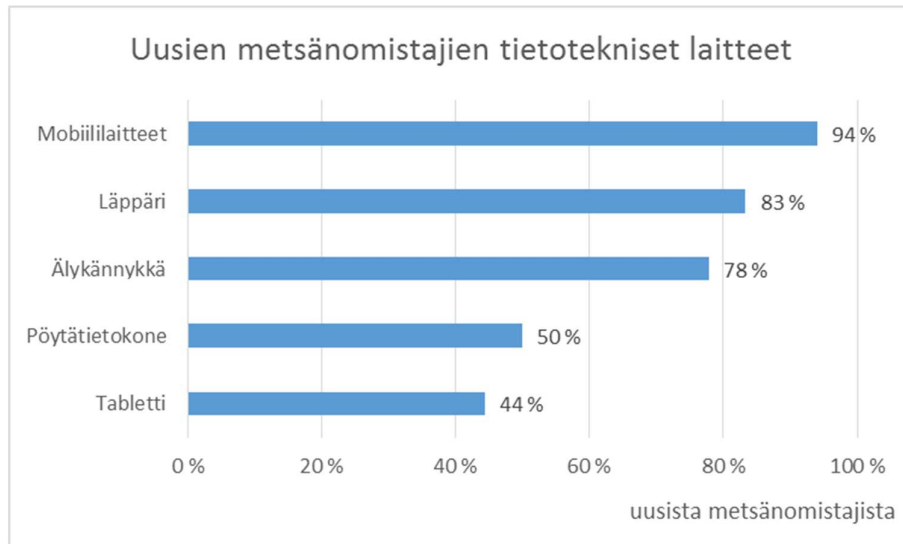
Kuvio 13. Uusien metsänomistajien koulutustaso. (N=18)

Suurin osa vastanneista oli palkkatyössä, eläkeläisiä oli 22 %. Eläkeläisten määrä saattaa selittyä sillä, että kysymykseen milloin teistä tuli metsänomistaja, saattoivat he merkitä tuoreimman metsätilan hankintavuoden eikä vanhinta. Toisaalta metsäalan trendi on, että uudeksi metsänomistajaksi tullaan yhä useammin vanhemmalla iällä. Myös iän puolesta he olivat vanhuuseläkkeellä. (Kuvio 14).

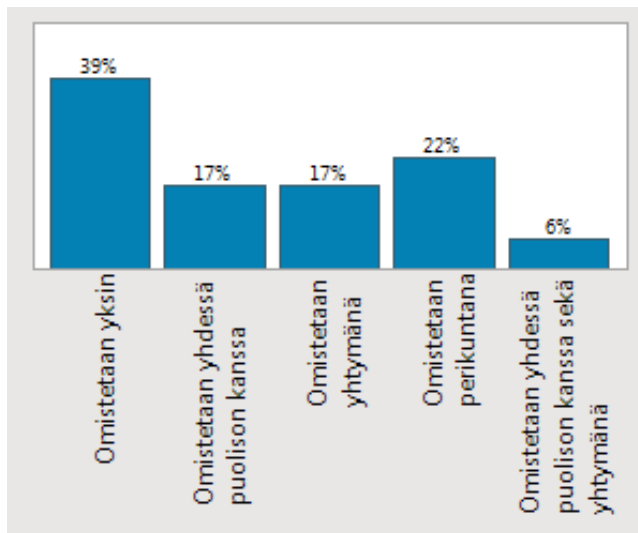
Kuvio 14. Uusien metsänomistajien ammattiasema. (N=18)

Miltei jokaisessa taloudessa oli joku seuraavista mobiililaitteista, läppäri, tabletti tai älykännykkä. Läppäriä omisti 83 %, älykännykän 78 %, pöytätietokoneen 50 % ja tabletin 44 % uusista metsänomistajista. (Kuvio 15.)

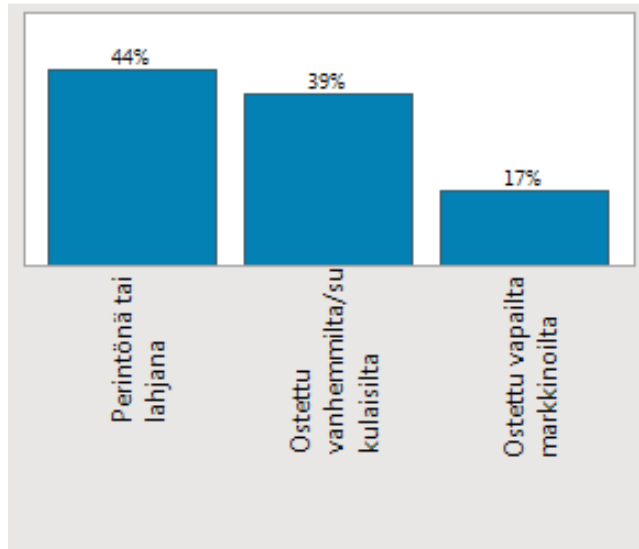
Kuvio 15. Uusien metsänomistajien tietotekniset laitteet.

Metsätilan omisti yksin 39 %, perheomistuksessa yhtymät mukaan lukien oli 39 % ja perikuntia oli 22 %. (Kuvio 16.)

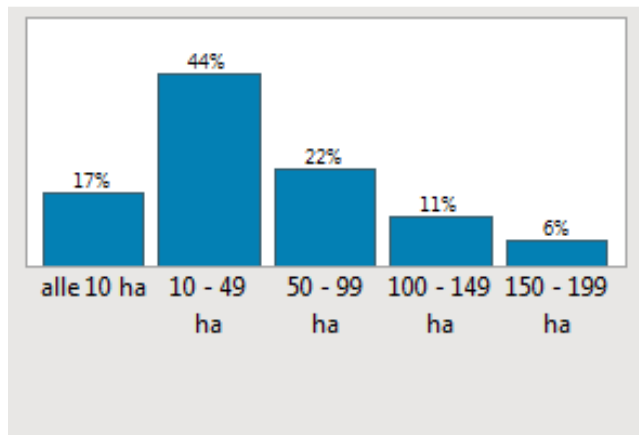
Kuvio 16. Uusien metsänomistajien metsätilojen omistusmuodot. (N=18)

56 % uusista metsänomistajista oli hankkinut metsätilan ostamalla joko omaisilta tai vapailta markkinoilta. Perintönä tai lahjana metsätilan oli saanut 44 %. (Kuvio 17. s. 22)

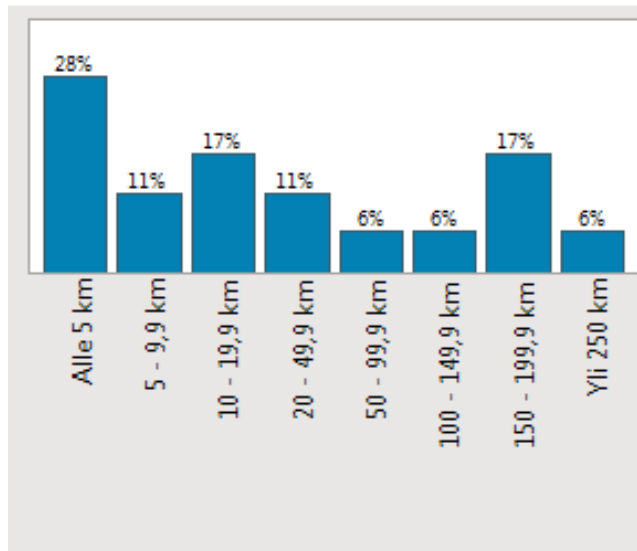
Kuvio 17. Uusien metsänomistajien metsätilojen hankintatapa. (N=18)

Kyselyyn vastanneiden yleisin metsätilan koko oli 10–49 hehtaarin väliltä. (Kuvio 18). Pienin pinta-ala oli 4 hehtaaria ja suurin 170 hehtaaria.

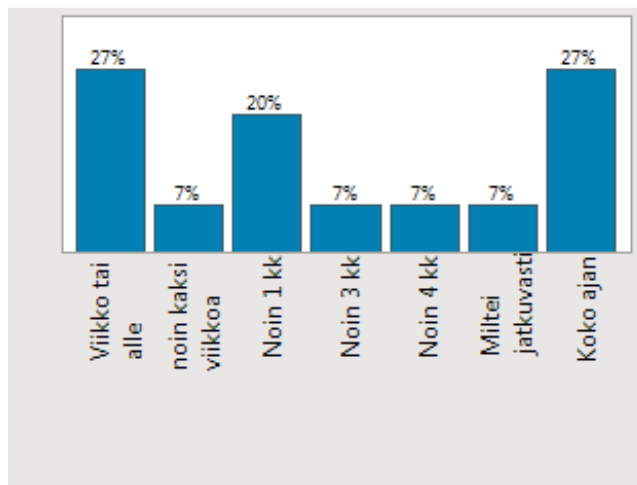
Kuvio 18. Uusien metsänomistajien metsätilojen hehtaarit. (N=18)

Alle kymmenen kilometrin päässä metsätilastaan asui 39 %. (Kuvio 19. s. 23) Pisin etäisyys oli 290 km.

Kuvio 19. Uusien metsänomistajien etäisyydet metsätilalleen. (N=18)

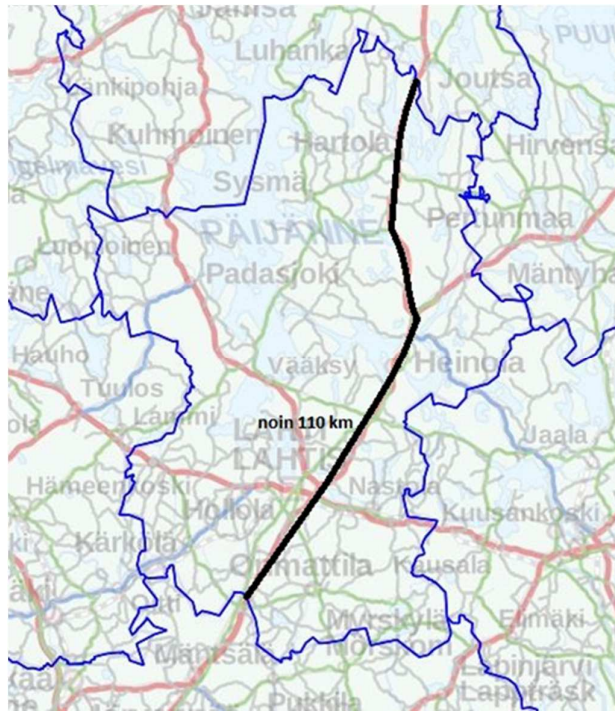
Metsätiloilla vietettyjen päivien keskiarvo oli 135 päivää, mediaani oli 20 päivää. Alle viikon metsätilallaan vietti 27 %, yksi henkilö ei ollut käynyt kertaakaan vuoden aikana tilallaan. 27 % uusista metsänomistajista asui jatkuvasti tilalla ajankäytön perusteella. (Kuvio 20.)

Kuvio 20. Uusien metsänomistajien ajankäyttöluokitus. (N=15)

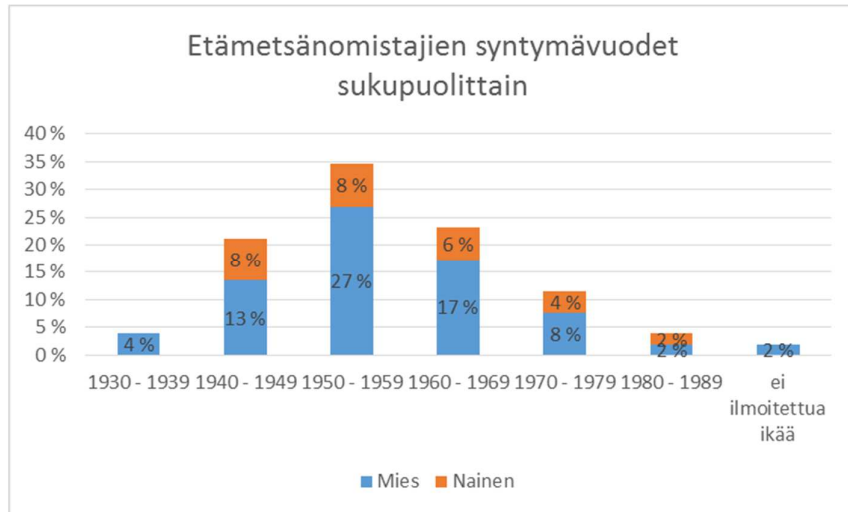
4.1.3 Etämetsänomistajat

Etämetsän omistajat määriteltiin tässä tutkimuksessa metsänomistajiksi, joiden metsätilat sijaitsevat Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen toimialueen ulkopuolelta. Vastauksista ei kuitenkaan voinut päätellä metsätilan sijaintikuntaa, joten teoreettiseksi etämetsän minimietäisyydeksi valittiin valtatie 4:n rajaama matka maakunnan sisällä. Etäisyydeksi saatiin 110 kilometriä joka mitattiin Maanmittauslaitoksen ylläpitämässä paikkatietoikkuna-portaalissa etäisyystyökalulla. (Kuva 4.)

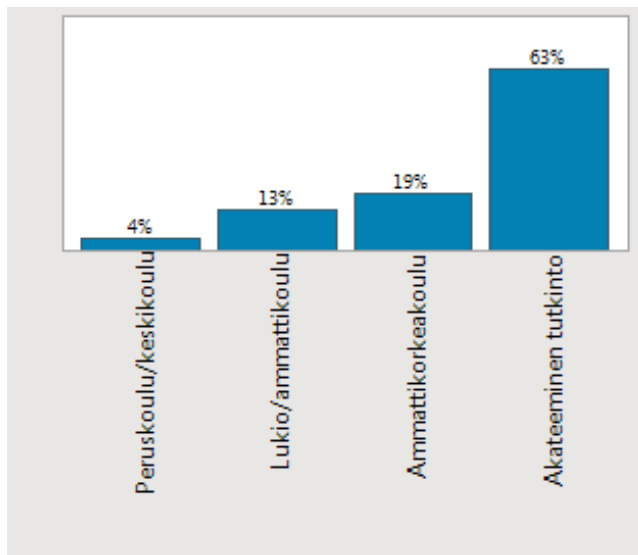
Kuva 4. Etämetsän omistajuuden määrittely.

Näin saatiin etämetsän omistajien lukumääräksi 52 kpl. Määrä on 31 % kaikista kyselyyn vastanneista. Heistä suurin osa (30 %) oli syntynyt vuosina 1950–1959. Vastanneista miehiä oli 72 % ja naisia 28 %. (Kuvio 21. s. 25)

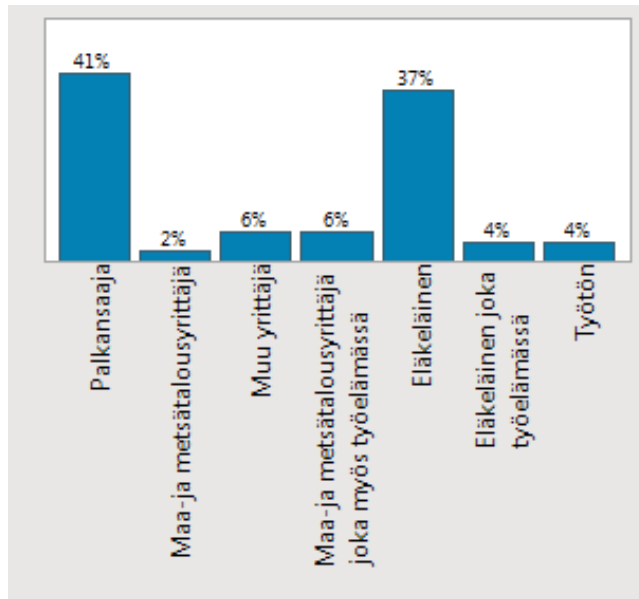
Kuvio 21. Etämetsänomistajien syntymävuoden sukupuolittain.

Koulutustaso oli korkein etämetsänomistajien keskuudessa, heistä 63 % oli suorittanut akateemisen tutkinnon. (Kuvio 22.)

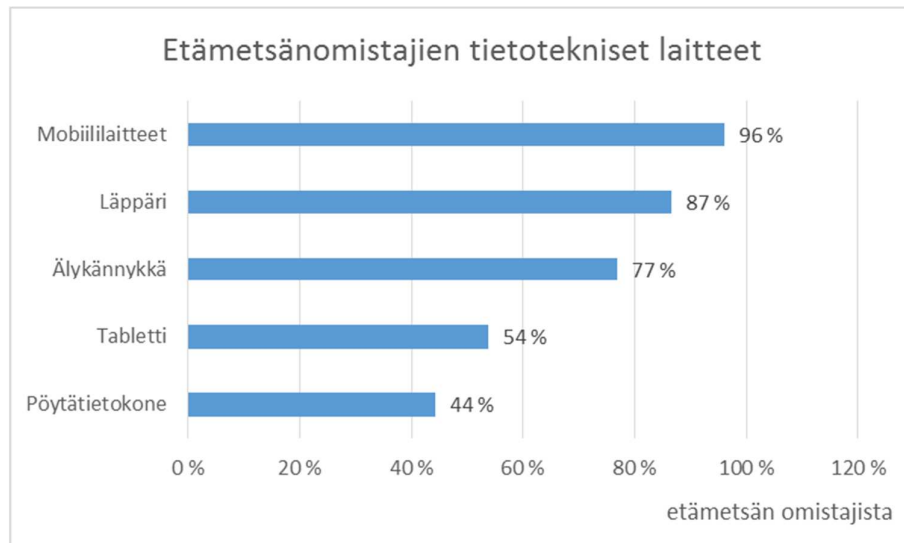
Kuvio 22. Etämetsänomistajien koulutustaso. (N=52)

Palkansaajia oli yhteensä 46 % ja eläkeläisiä 40 % vastanneista. (Kuvio 23. s. 26) Yksi vastaajista ei ollut ilmoittanut ammattiasemaansa.

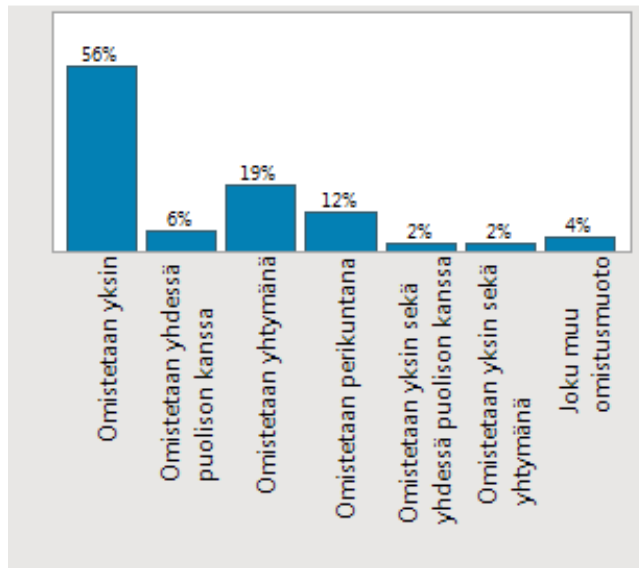
Kuvio 23. Etämetsänomistajien ammattiasema. (N=51)

Etämetsänomistajilla oli keskimertoa enemmän mobiililaitteita (älykännykkä, läppäri tai tabletti) käytettävissään. Läppärin omisti 87 %, älykännykän 77 %, tabletin 54 % ja pöytätietokoneen 44 % etämetsänomistajista. (Kuvio 24.)

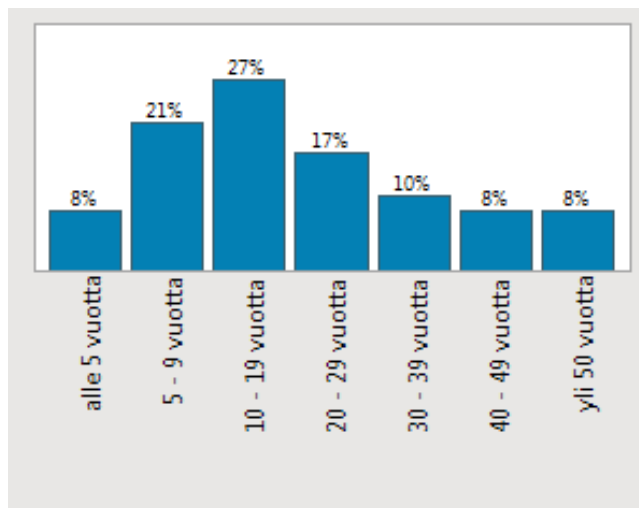
Kuvio 24. Etämetsänomistajien tietotekniset laitteet.

Metsätila omistettiin yksin 60 % tapauksista. Perheomistuksessa yhtymät mukaan lukien oli yhteensä 27 %. Kuolinpesiä oli 12 % ja yksi vastanneista ilmoitti omistumuodoksi osakeyhtiön. (Kuvio 25. s. 27)

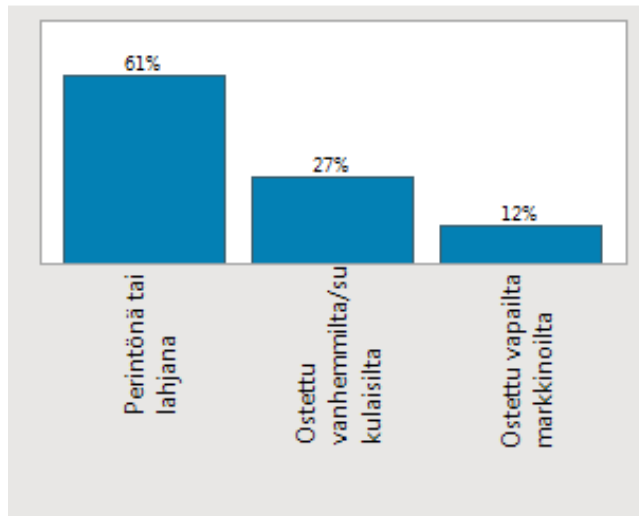
Kuvio 25. Etämetsänomistajien metsätilojen omistusmuodot. (N=52)

Etämetsänomistajina oltiin oltu keskimäärin 10–19 vuotta. Vanhin omistusaika oli 64 vuotta ja nuorin 3 vuotta. (Kuvio 26.)

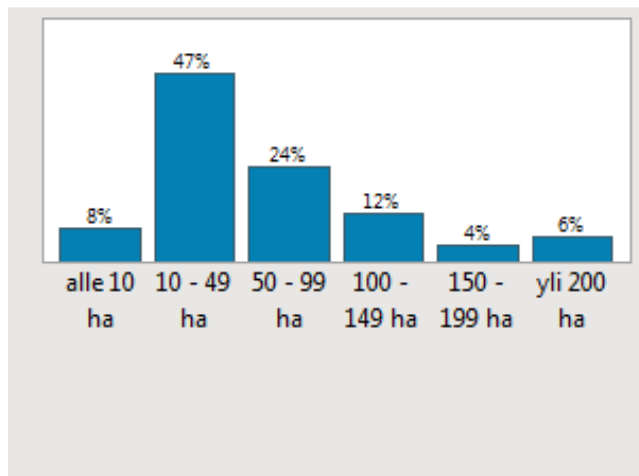
Kuvio 26. Etämetsänomistajien metsänomistusaika. (N=48)

Metsätila oli saatu perintönä tai lahjana 61 % tapauksista. Etämetsänomistajista 38 % oli ostanut metsätilansa joko omaisilta tai vapailta markkinoilta. Yksi kohderyhmästä ei ollut vastannut kysymykseen. (Kuvio 27. s. 28)

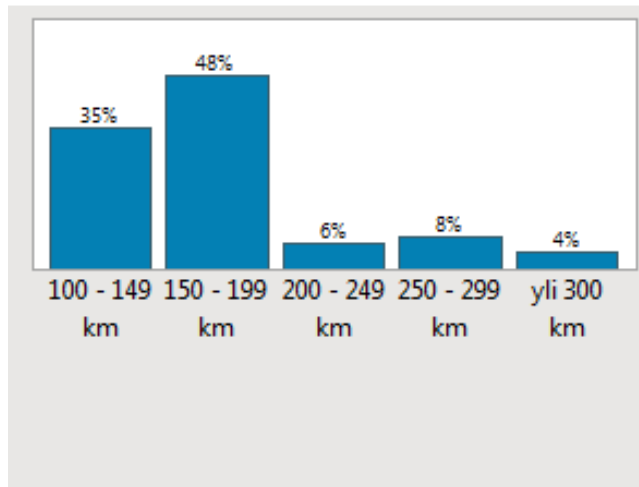
Kuvio 27. Etämetsänomistajien metsätilan hankintatapa. (N=51)

Keskimääräinen metsätilan koko oli 10–49 hehtaaria. Suurin metsätilan koko oli 980 hehtaaria ja pienin 6 hehtaaria. Keskiarvo metsätilan koolle oli 7 hehtaaria ja mediaani 47 hehtaaria. (Kuvio 28.)

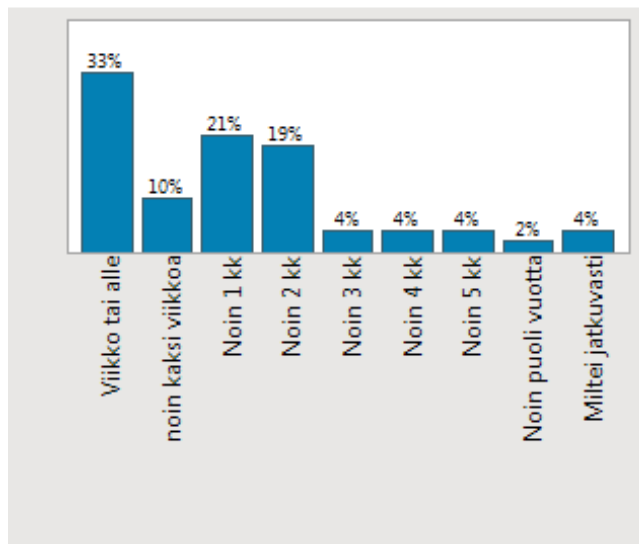
Kuvio 28. Etämetsänomistajien metsätilojen hehtaarit. (N=51)

Suurin osa etämetsänomistajien metsätiloista sijaitsi 150–199 kilometrin etäisyydellä. Pisin matka oli 250 kilometriä ja lyhyin 110 kilometriä. Keskiarvo etäisyydelle oli 215 kilometriä ja mediaani 165 kilometriä. (Kuvio 29. s. 29)

Kuvio 29. Etämetsän omistajien etäisyydet metsätiloilleen. (N=52)

Suurin osa etämetsänomistajista vietti tilallaan alle 7 päivää. Kaksi henkilöä vietti keskimäärin 200 päivää vuodessa tilallaan. Keskiarvo 38 päivää (runsa kuukausi), mediaani 20 päivää. (Kuvio 30.)

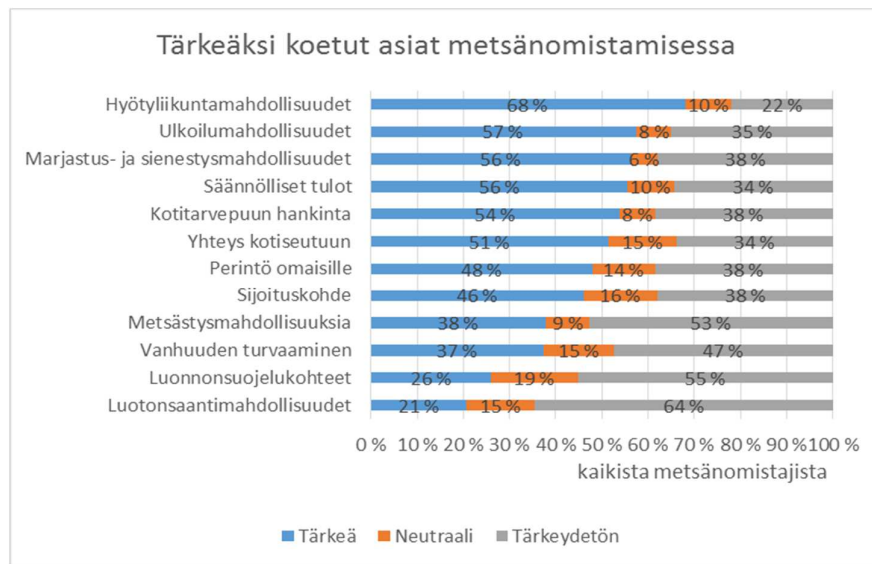

Kuvio 30. Etämetsän omistajien ajankäyttö tilallaan. (N=52)

4.2 Metsänomistajien metsätaloudellinen käyttäytyminen

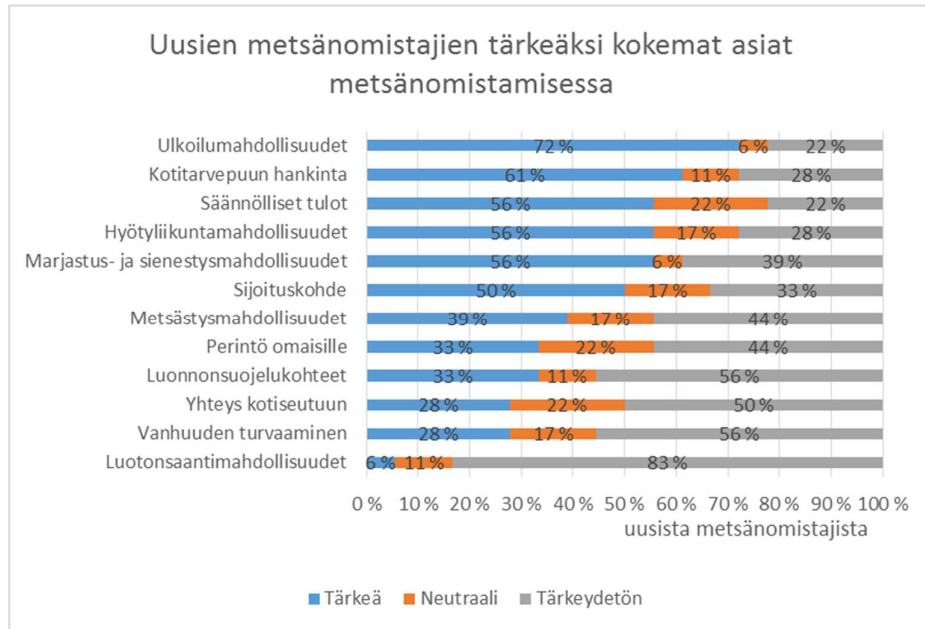
4.2.1 Metsänomistajien tavoitteet

Tutkimukseen vastanneet pitivät kaikkein tärkeimpänä metsätilan tarjoamia virkistys- ja vapaa-ajan mahdollisuuksia metsästys pois lukien. Vastauksen perusteella suurinta osaa heistä voi pitää monitavoitteisina metsänomistajina. Luotonsaantimahdollisuudet olivat tärkeysjärjestyksessä kaikkein vähiten kiinnostavia. Luonnonsuojelukohteiden tärkeys ei nousut tärkeysjärjestyksessä kovinkaan vahvasti esille, mutta toisaalta ”ei osaa sanoa” vastanneiden määrä oli tässä kohden kaikkein suurin. (Kuvio 31.)

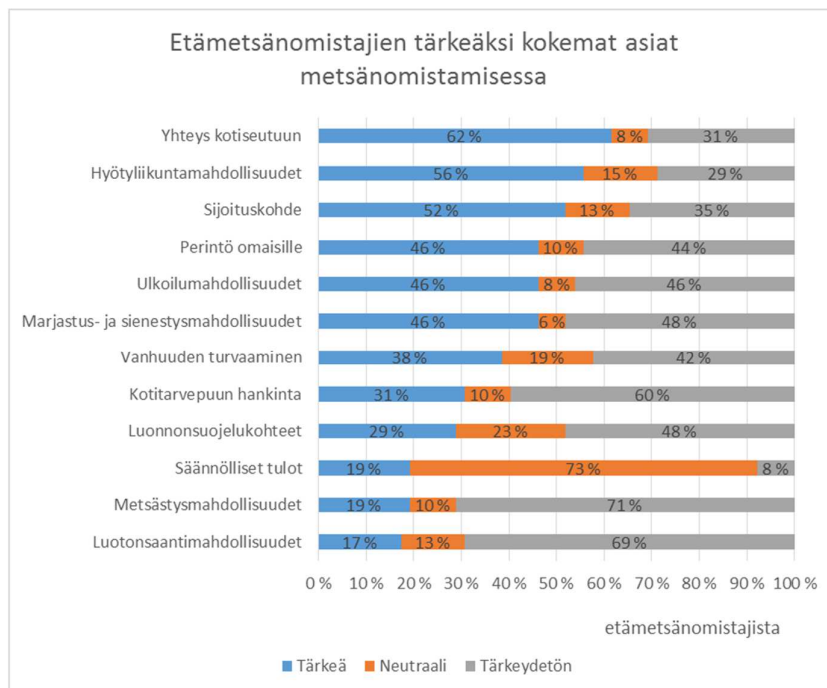
Kuvio 31. Kaikkien vastanneiden tärkeäksi koetut asiat metsänomistamisessa.

Uudet metsänomistajat pitivät kaikkein tärkeimpänä metsätilan suomia ulkoilumahdollisuuksia. Seuraavaksi eniten arvostettiin omalta tilalta saattavia kotitarvepuita sekä säännöllisiä tuloja. Luotonsaantimahdollisuudet kiinnostivat kaikkein vähiten. Suurimmat kantaa ottamattomien joukot olivat säännöllisten tulojen, metsätilan perinnöksi jättämisen omaisille sekä kotiseutuyhteyden kohdalla. (Kuvio 32. s. 31)

Kuvio 32. Uusien metsänomistajien tärkeäksi koetut asiat metsänomistamisessa.

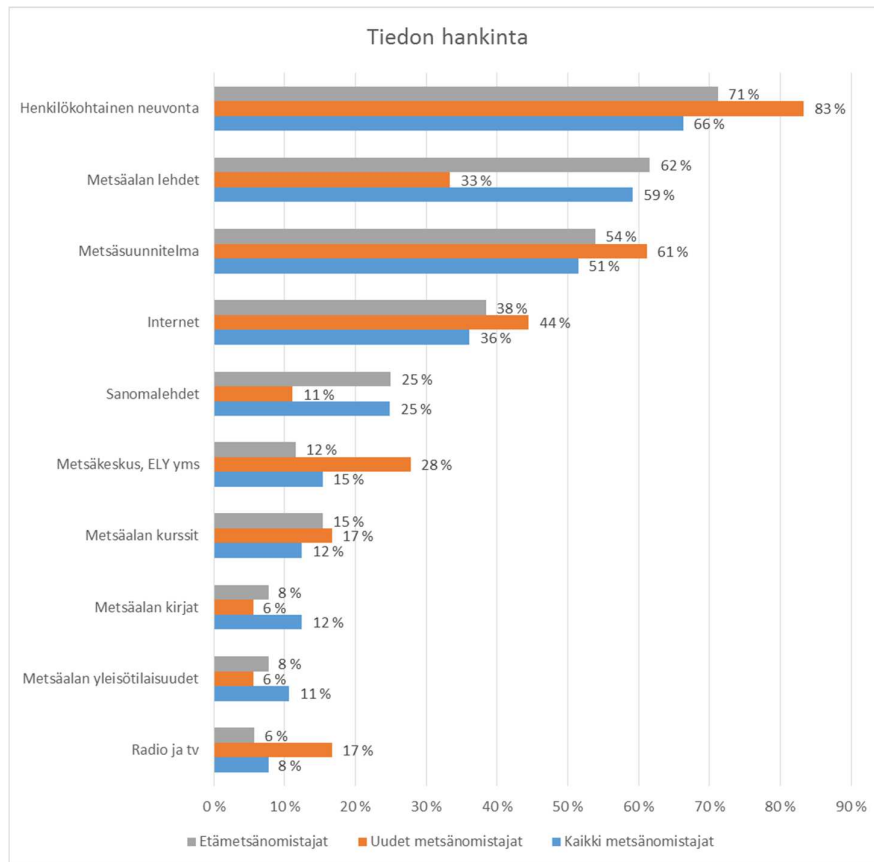
Etämetsänomistajille tärkein asia oli yhteys kotiseutuun. Seuraavaksi tärkeimmiksi asioiksi nousivat metsätyötilaisuudet hyötyliikunnan muodossa sekä metsätila sijoituskohteena. Luontonsaantimahdollisuudet ja metsästys kiinnostivat vähiten. Säännöllistä tuloa arvostavissa oli kaikkein isoin kantaa ottamattomien määrä. (Kuvio 33.)

Kuvio 33. Etämetsänomistajien tärkeäksi koetut asiat metsänomistamisessa.

4.2.2 Päätöksenteon perusteet

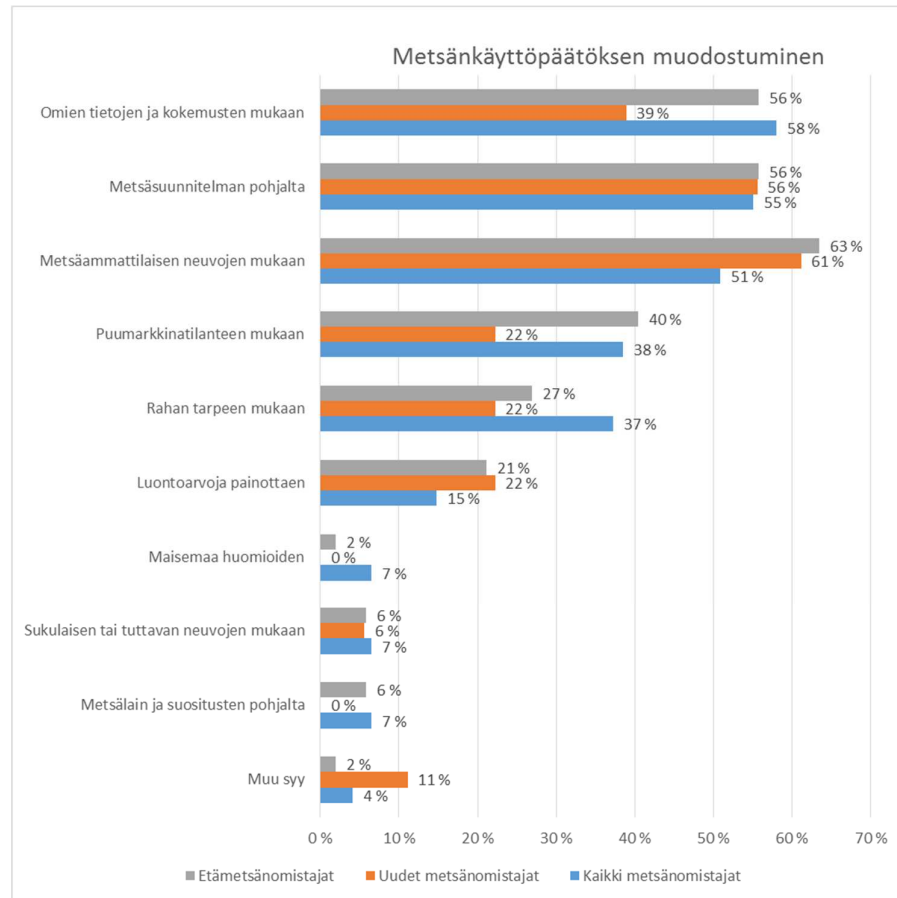
Kaikista metsänomistajista 66 %, uusista metsänomistajista 83 % ja etämetsänomistajista 71 % piti ensisijaisena tiedonlähteenään henkilökohtaista neuvontaa. Toisella sijalla oli kaikilla metsänomistajilla metsäalan lehdet (59 %), samoin etämetsänomistajilla (62 %), mutta uusilla metsänomistajilla metsäsuunnitelma (61 %). Kolmanneksi tärkeimpänä kaikilla metsänomistajilla oli metsäsuunnitelma (51 %), samoin etämetsänomistajilla (54 %), mutta uusilla metsänomistajilla internet (44 %). Viimeisellä sijalla tiedonhankinnassa oli kaikilla metsänomistajilla radio ja tv (8 %), uusilla metsänomistajilla metsäalan yleisötilaisuudet (6 %) ja metsäalan kirjat (6 %) sekä etämetsänomistajilla radio ja tv (6 %). (Kuvio 34.)

Kuvio 34. Kaikkien vastanneiden tiedonlähteet.

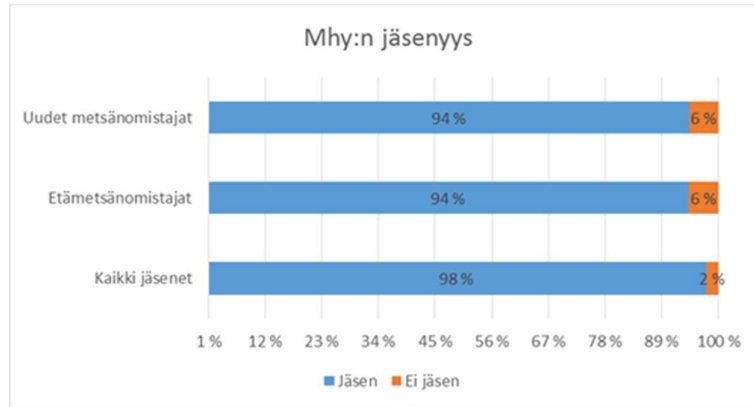
Kaikista metsänomistajista 58 % teki metsänkäyttöpäätöksensä ensisijaisesti omien tietojensa ja kokemustensa mukaisesti, sen sijaan uusista metsänomistajista 61 % ja etämetsänomistajista 63 % teki metsänkäyttöpäätöksensä ensisijaisesti metsäammattilaisen neuvojen mukaan. Toisella sijalla päätöksen teossa oli kaikilla metsänomistajilla (55 %) ja uusilla metsänomistajilla (56 %) metsäsuunnitelma, etämetsänomistajilla oli sekä metsäsuunnitelma (56 %) että omat tiedot ja kokemukset (56 %).

Kolmanneksi tärkein metsänkäyttöpäätöksen vaikuttaja oli kaikilla metsänomistajilla metsäasiantuntijan neuvot (51 %), uusilla metsänomistajilla omat tiedot ja kokemukset (39 %) sekä etämetsänomistajilla puumarkkinatilanne (40 %). Vähiten metsänkäyttöpäätökseen vaikutti kaikilla metsänomistajilla (4 %) ja etämetsänomistajilla (2 %) muut syyt, joita olivat mm. metsän hoitotarve, vierasta pääomaa vähentävä toiminta sekä ”metsä vaan on”. Uusilla metsänomistajilla ei ollut yhtään valintaa maiseman huomioimisessa eikä metsälain ja suositusten pohjalta toimimisessa. (Kuvio 35.)

Kuvio 35. Kaikkien vastanneiden metsänkäyttöpäätöksen muodostuminen.

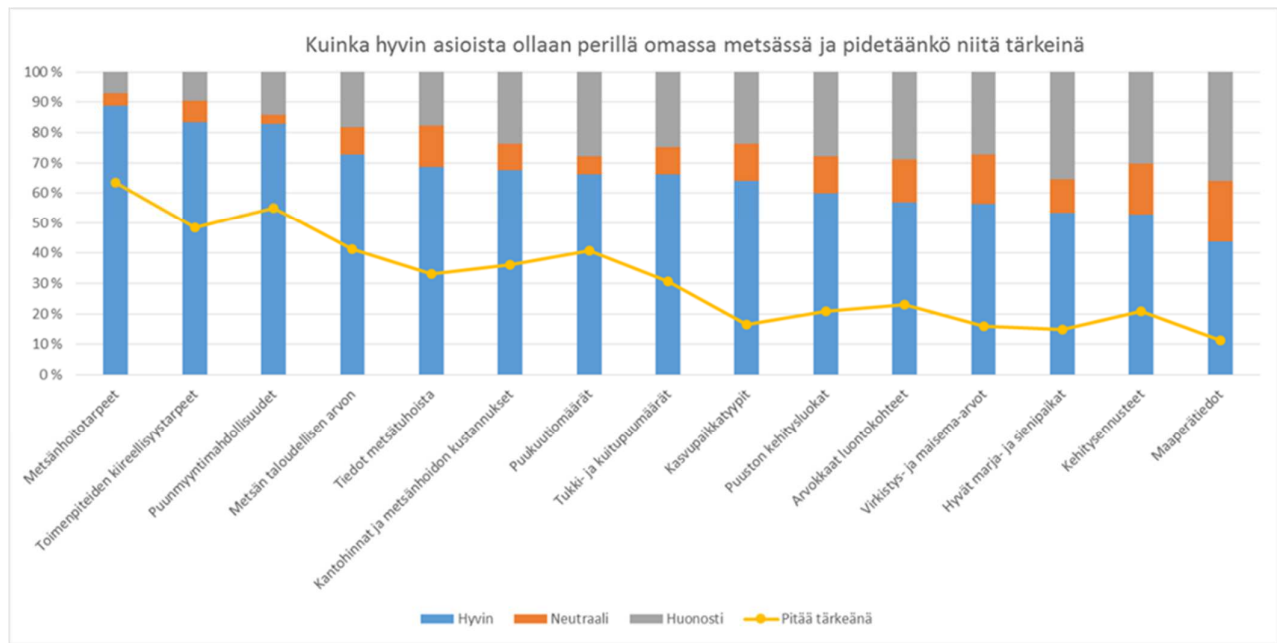
Suurin osa (98 %) vastanneista oli metsänhoitoyhdistyksen jäseniä. Kysymyslomakkeessa ei kysytty juuri metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen jäsenyyttä, mutta oletuksena oli että siihen kuuluttaisiin. Kuulumista toisiin metsänhoitoyhdistyksiin esimerkiksi kannattajajäsenyyden muodossa ei kysytty eikä avoimissakaan vastauksissa ollut mitään aiheesta. Uusista metsänomistajista ja etämetsänomistajista 6 % eivät olleet metsänhoitoyhdistyksen jäseniä. (Kuvio 36. s. 34)

Kuvio 36. Kaikkien vastanneiden metsänhoitoyhdistyksen jäsenyys.

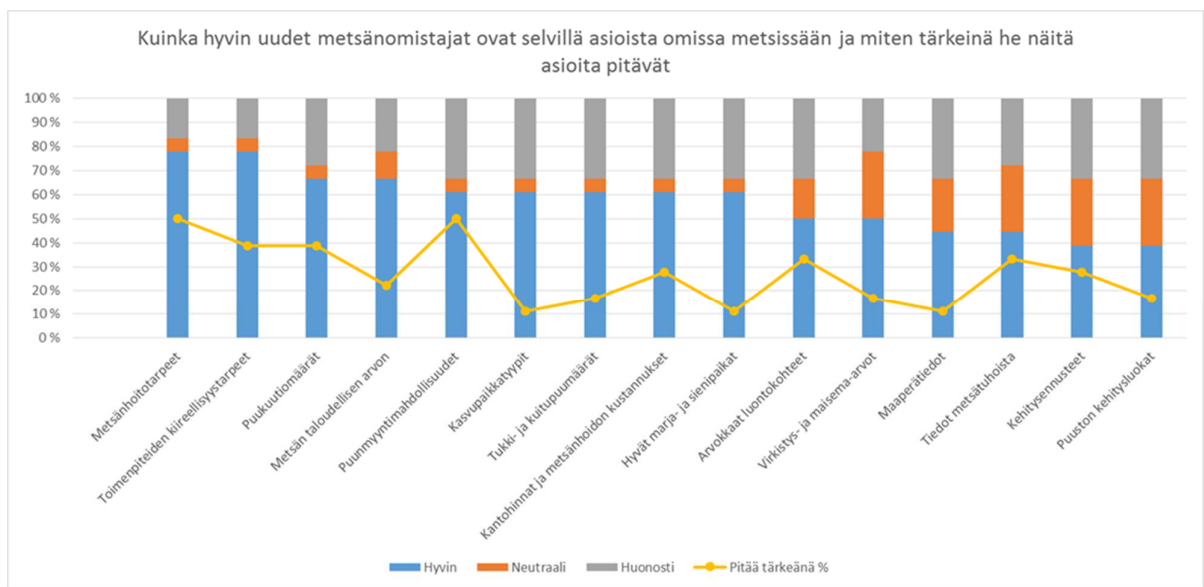
4.2.3 Perehtyneisyys oman metsätilan asioihin

Tämän tutkimuksen mukaan perehtyneisyys omaan metsään oli hyvällä tasolla. Parhaiten oltiin selvillä metsätilan talouteen liittyvistä asioista. Metsänhoitotarpeista 89 %, toimenpiteiden kiireellisyystarpeista 83 % ja puunmyyntimahdollisuuksista 83 % vastanneista ilmoitti olevansa hyvin selvillä ja näitä myös pidettiin kaikkein tärkeimpänä. Yli 60 % kaikista vastanneista ilmoitti myös olevansa hyvin perillä metsätuhoista, kantohinnoista ja metsänhoidon kustannuksista, puuston määrästä ja laadusta, kasvupaikkatyypeistä ja kehitysluokista. Luontoon ja virkistykseen liittyvistä asioista oli selvillä vähän yli puolet vastanneista. Huonoiten oltiin selvillä maaperätiedoista, ja niitä pidettiin vähiten tärkeinä. (Kuvio 37.)

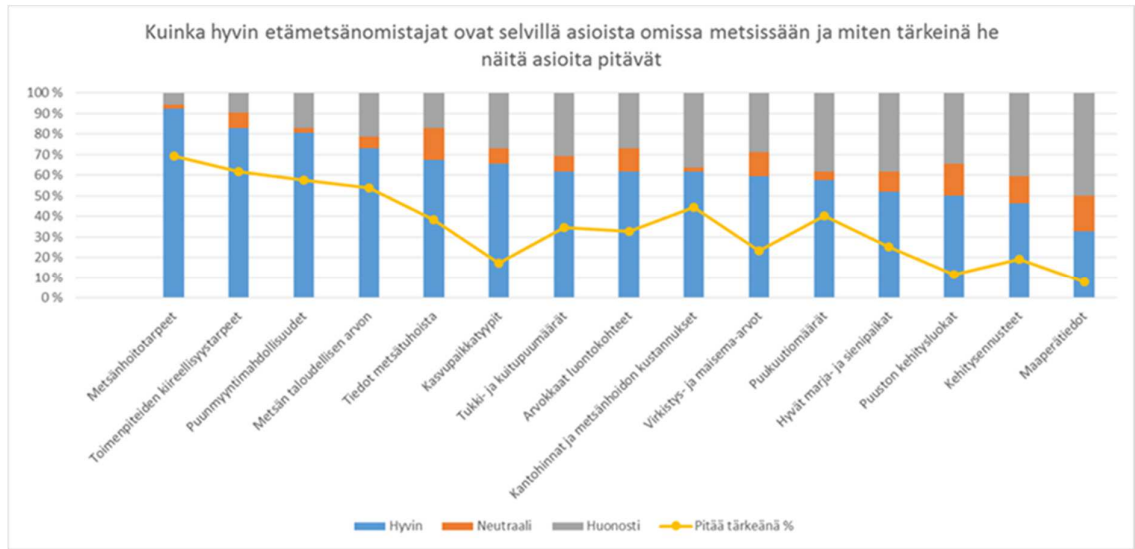
Kuvio 37. Perehtyneisyys omaan metsään, kaikki vastanneet.

Uudet metsänomistajat olivat pääsääntöisesti hyvin selvillä metsätilansa talouteen liittyvistä asioista. Metsänhoitotarpeista ja toimenpiteiden kiireellisyystarpeista oli 78 % heistä hyvin selvillä. Yli 60 % uusista metsänomistajista ilmoitti olevansa hyvin perillä puunmyyntimahdollisuuksista, metsän taloudellisesta arvosta, kantohinnoista ja metsänhoidon kustannuksista, puuston määrästä ja laadusta sekä kasvupaikkatyypeistä. Näistä kaikkein tärkeimpinä pidettiin metsänhoitotarpeiden, puunmyyntimahdollisuuksien, toimenpiteiden kiireellisyystarpeiden, puukuutiomäärien, arvokkaiden luontokohteiden sekä metsätuhojen tietämistä. Hyvistä marja- ja sienipaikoista ilmoitti olevansa hyvin selvillä 61 % vastanneista. Muista luontoon ja virkistykseen liittyvistä asioista oli selvillä 50 % uusista metsänomistajista. Huonoiten oltiin selvillä maaperätiedoista, ja niitä pidettiin vähiten tärkeinä. (Kuvio 38.)

Kuvio 38. Perehtyneisyys omaan metsäänsä, uudet metsänomistajat.

Etämetsänomistajat olivat uusia metsänomistajia paremmin perehtyneitä omiin metsiinsä. (Taulukko 1. s. 36) Etämetsänomistajista 92 % ilmoitti olevansa hyvin selvillä metsänhoitotarpeista omissa metsissään. Heistä 83 % oli hyvin selvillä toimenpiteiden kiireellisyystarpeista, 81 % puunmyyntimahdollisuuksista ja 71 % metsän taloudellisesta arvosta. Näitä pidettiin myös kaikkein tärkeimpinä asioina. Arvokkaista luontokohteista oli 62 %, virkistys- ja maisema-arvoista 60 % ja hyvistä marja- ja sienipaikoista 52 % heistä hyvin selvillä. Huonoiten oltiin selvillä maaperätiedoista, ja niitä pidettiin vähiten tärkeinä. (Kuvio 39. s. 36)

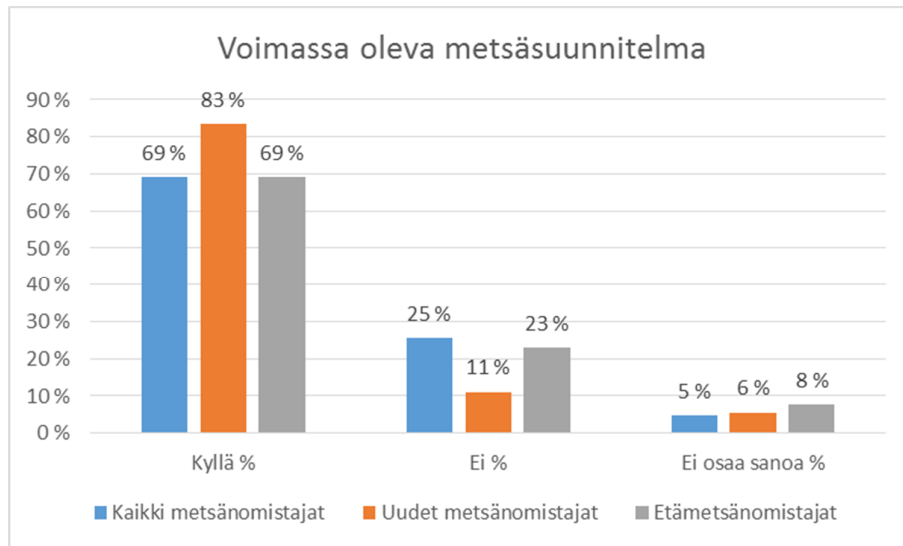
Kuvio 39. Perehtyneisyys omaan metsään, etämetsänomistajat

Taulukko 1. Yhteenvetotaulukko perehtyneisyydestä omaan metsäänsä, kaikki vastanneet, uudet ja etämetsänomistajat

KUINKA HYVIN OLLAAN SELVILLÄ SEURAAVISTA ASIOISTA OMASSA METSÄSSÄ JA KUINKA TÄRKEINÄ NIITÄ PIDETÄÄN	HYVIN		NEUTRAALI		HUONOSTI		PITÄÄ TÄRKEINÄ		HYVIN		NEUTRAALI		HUONOSTI		PITÄÄ TÄRKEINÄ	
	(kaikki vastanneet)	(kaikki vastanneet)	(kaikki vastanneet)	(kaikki vastanneet)	(uudet metsänomistajat)	(uudet metsänomistajat)	(uudet metsänomistajat)	(uudet metsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	(etämetsänomistajat)	
Metsähoitotarpeet	89 %	4 %	7 %	63 %	78 %	6 %	17 %	50 %	92 %	2 %	6 %	69 %				
Toimenpiteiden kireellisyystarpeet	83 %	7 %	9 %	49 %	78 %	6 %	17 %	39 %	83 %	8 %	10 %	62 %				
Puunmyyntimahdollisuudet	83 %	3 %	14 %	55 %	61 %	6 %	33 %	50 %	81 %	2 %	17 %	58 %				
Metsän taloudellisen arvon	73 %	9 %	18 %	41 %	67 %	11 %	22 %	22 %	73 %	6 %	21 %	54 %				
Tiedot metsähuhoista	69 %	14 %	18 %	33 %	44 %	28 %	28 %	33 %	67 %	15 %	17 %	38 %				
Kantohinnat ja metsänhoidon kustannukset	67 %	9 %	24 %	36 %	61 %	6 %	33 %	28 %	62 %	2 %	37 %	44 %				
Puukuutiomäärät	66 %	6 %	28 %	41 %	67 %	6 %	28 %	39 %	58 %	4 %	38 %	40 %				
Tukki- ja kuitupuumäärät	66 %	9 %	25 %	31 %	61 %	6 %	33 %	17 %	62 %	8 %	31 %	35 %				
Kasvupaikkatyypit	64 %	12 %	24 %	17 %	61 %	6 %	33 %	11 %	65 %	8 %	27 %	17 %				
Puuston kehitysluokat	60 %	12 %	28 %	21 %	39 %	28 %	33 %	17 %	50 %	15 %	35 %	12 %				
Arvokkaat luontokohteet	57 %	14 %	29 %	23 %	50 %	17 %	33 %	33 %	62 %	12 %	27 %	33 %				
Virkistys- ja maiseuma- arvot	56 %	17 %	27 %	16 %	50 %	28 %	22 %	17 %	60 %	12 %	29 %	23 %				
Hyvät marja- ja sienipaikat	53 %	11 %	36 %	15 %	61 %	6 %	33 %	11 %	52 %	10 %	38 %	25 %				
Kehitysnusteet	53 %	17 %	30 %	21 %	39 %	28 %	33 %	28 %	46 %	13 %	40 %	19 %				
Maaperätiedot	44 %	20 %	36 %	11 %	44 %	22 %	33 %	11 %	33 %	17 %	50 %	8 %				

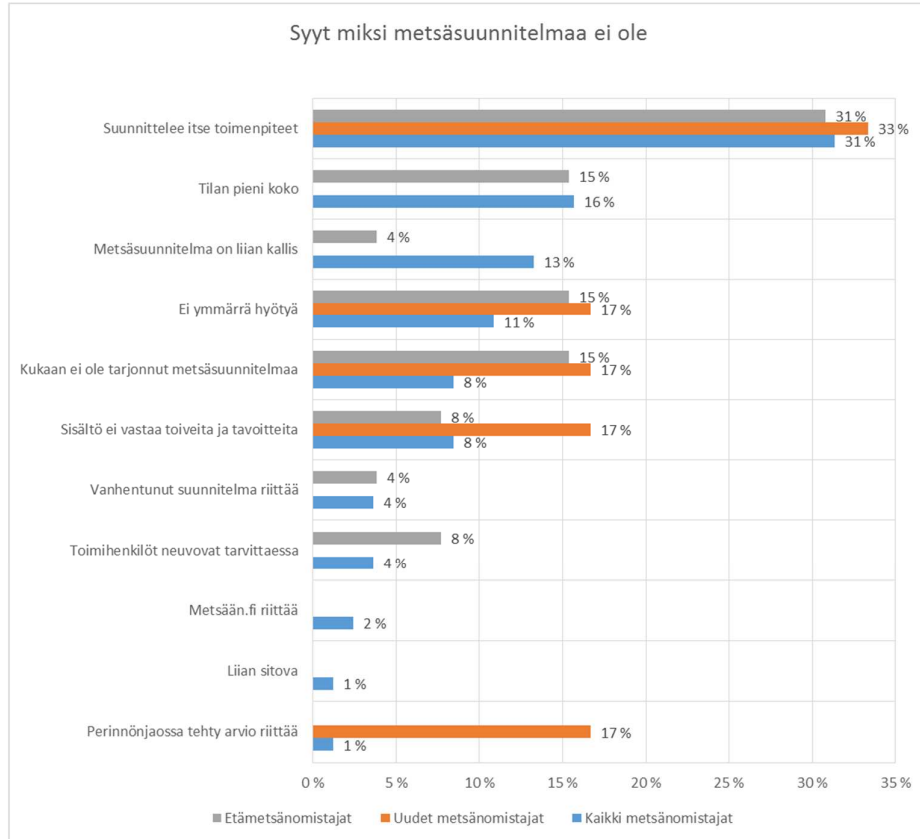
4.2.4 Metsänomistajien metsäsuunnitelmat

Metsänomistajilla oli pääsääntöisesti voimassa oleva metsäsuunnitelma joka oli tehty 10 vuoden sisällä tutkimuksen aloitushetkestä. Voimassa oleva metsäsuunnitelma oli noin 70 %:lla kaikista vastanneista, samoin etämetsänomistajilla, ja uusilla metsänomistajilla yli 80 %:lla. Metsäsuunnitelmaa ei ollut 25 %:lla kaikista vastanneista, 23 %:lla etämetsänomistajista ja 11 %:lla uusista metsänomistajista. 5 % kaikista vastanneista, 6 % uusista metsänomistajista ja 8 % etämetsänomistajista ei tiennyt oliko heillä voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa. (Kuvio 40.) Tutkimuksessa ei suoraan tutkittu kaupunkilaismetsänomistajien määrää ja heidän suhtautumistaan metsäsuunnitelmaan, mutta pelkästään maa- ja metsätalousyrittäjiä tutkittaessa selvisi, että heistä 74 %:lla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma, maa- ja metsätalousyrittäjillä, jotka olivat uusia metsänomistajia, oli jokaisella voimassa oleva metsäsuunnitelma, ja maa- ja metsätalousyrittäjillä, jotka olivat samalla etämetsänomistajia, oli 60 %:lla voimassa oleva metsäsuunnitelma.

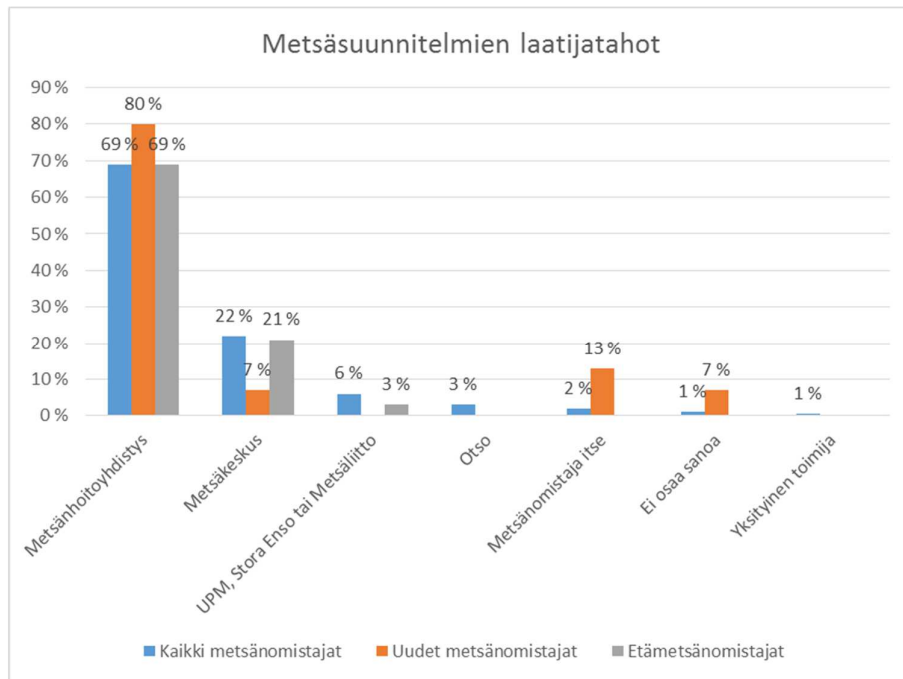
Kuvio 40. Voimassa olevien metsäsuunnitelmien määrä. (Kaikki vastanneet N=169, uudet metsänomistajat N=18 ja etämetsänomistajat N=52)

Jos vastaajalla ei ollut metsäsuunnitelmaa, hän yleisimmin ilmoitti syyksi suunnittelevansa itse toimenpiteet metsässään. Tilan pieni koko oli toiseksi yleisin ja suunnitelman kalleus kolmanneksi yleisin syy. Mikäli uudella metsänomistajalla ei ollut metsäsuunnitelmaa, hän yleisimmin suunnitteli itse toimenpiteensä. Toiseksi yleisin syy oli heillä ymmärtämättömyys metsäsuunnitelman hyödyistä, metsäsuunnitelman tarjoamattomuus tai sisällölliset ongelmat. Etämetsänomistajat suunnittelivat myös yleisimmin toimenpiteet, toiseksi yleisin syy oli tilan pieni koko tai se, ettei ymmärretty metsäsuunnitelman hyödyllisyyttä tai metsäsuunnitelmaa ei ollut tarjottu. (Kuvio 41. s. 38)

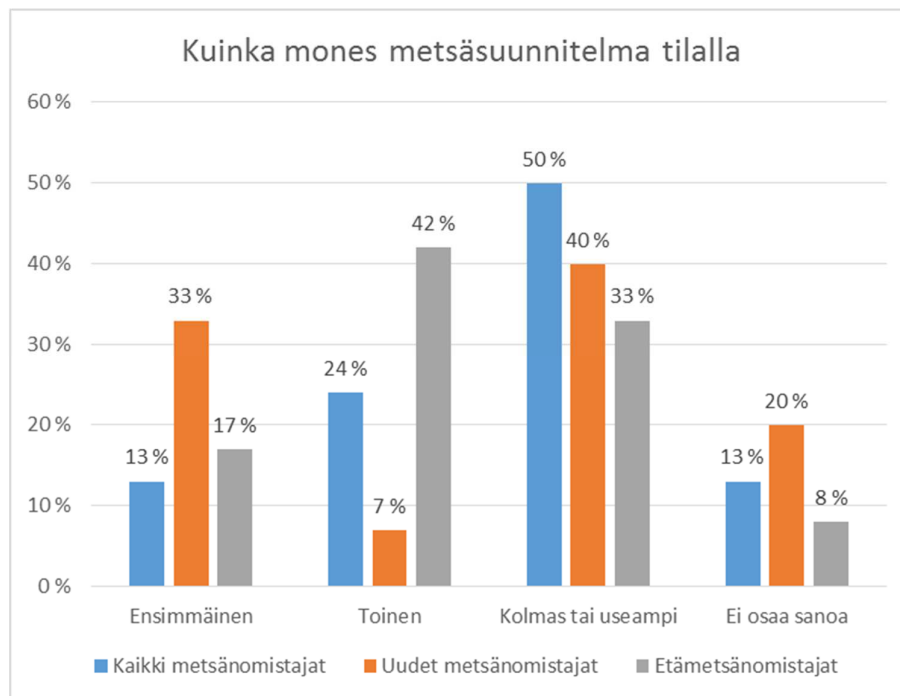
Kuvio 41. Yleisimmät syyt miksi ei voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa. (Kaikki vastanneet N=83, uudet metsänomistajat N=6, etämetsänomistajat N=26)

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen laatimat metsäsuunnitelmat olivat kaikkein yleisimmät, niitä oli 69 %:lla kaikista vastanneista. Metsäkeskuksen tekemiä metsäsuunnitelmia oli 22 %:lla kaikista vastanneista. Vaikka metsäkeskus lopetti viisi vuotta sitten metsäsuunnitelmien teon, liikkuu kentällä yhä heidän tekemiään metsäsuunnitelmia, jotka ovat vielä voimassa. Metsäkeskuksen tekemiksi metsäsuunnitelmiksi voivat lukeutua nämä suunnitelmat tai vaihtoehtoisesti metsään.fi – sivusto on voitu sekoittaa metsäsuunnitelmaksi, jolloin metsäkeskuksen metsäsuunnitelmien todellinen määrä voi olla pienempi. Yksittäisiä metsäsuunnitelmia oli tilattu Metsäliitolta, Otsolta, UPM:ltä, Stora Ensolta ja nimeämättömältä toimijalta. Uusista metsänomistajista 80 %:lla oli metsänhoitoyhdistyksen laatima suunnitelma, 13 %:lla itse laadittu suunnitelma ja 7 %:lla metsäkeskuksen laatima suunnitelma. Etämetsänomistajista 69 %:lla oli metsänhoitoyhdistyksen laatima suunnitelma, 21 %:lla metsäkeskuksen laatima suunnitelma ja 3 %:lla oli metsäfirmojen metsäsuunnitelma, mutta näiden rinnalla oli aina metsänhoitoyhdistyksen suunnitelma. (Kuvio 42. s. 39)

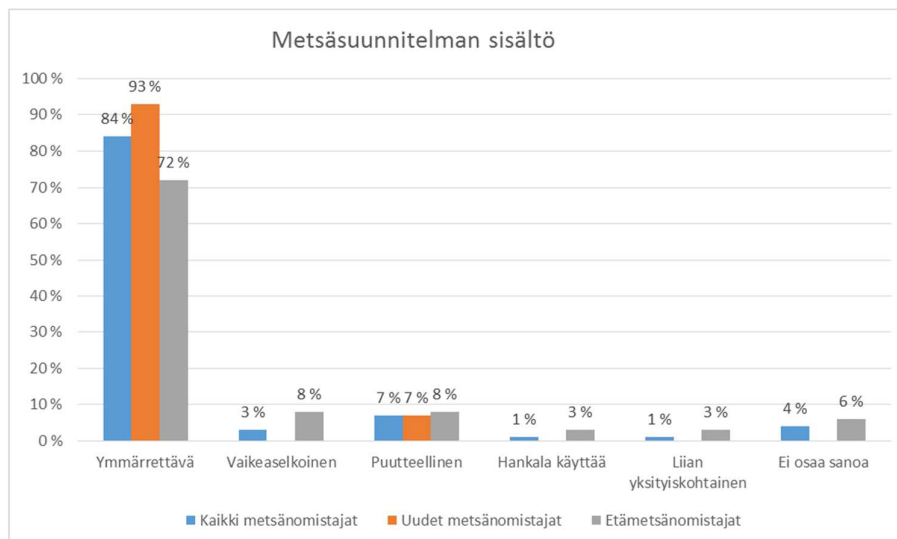
Kuvio 42. Metsäsuunnitelmien laatijatahot. (Kaikki vastanneet N = 117, uudet metsänomistajat N = 15 ja etämetsänomistajat N = 36)

Kaikista vastanneista 50 %:lla oli käytössään vähintään kolmas suunnitelma, 24 %:lla toinen suunnitelma, 13 %:lla ensimmäinen ja 13 % ei osannut arvioida kuinka montaa metsäsuunnitelmaa oli käyttänyt vuosien aikana. Uusista metsänomistajista 40 %:lla oli käytössään vähintään kolmas suunnitelma, 33 %:lla ensimmäinen, 7 %:lla toinen ja 20 % ei osannut arvioida kuinka mones käytössä oleva suunnitelma on. Etämetsänomistajista 42 %:lla oli toinen suunnitelma, 33 %:lla vähintään kolmas, 17 %:lla ensimmäinen ja 8 % ei osannut arvioida kuinka mones käytössä oleva suunnitelma on. (Kuvio 43. s. 40)

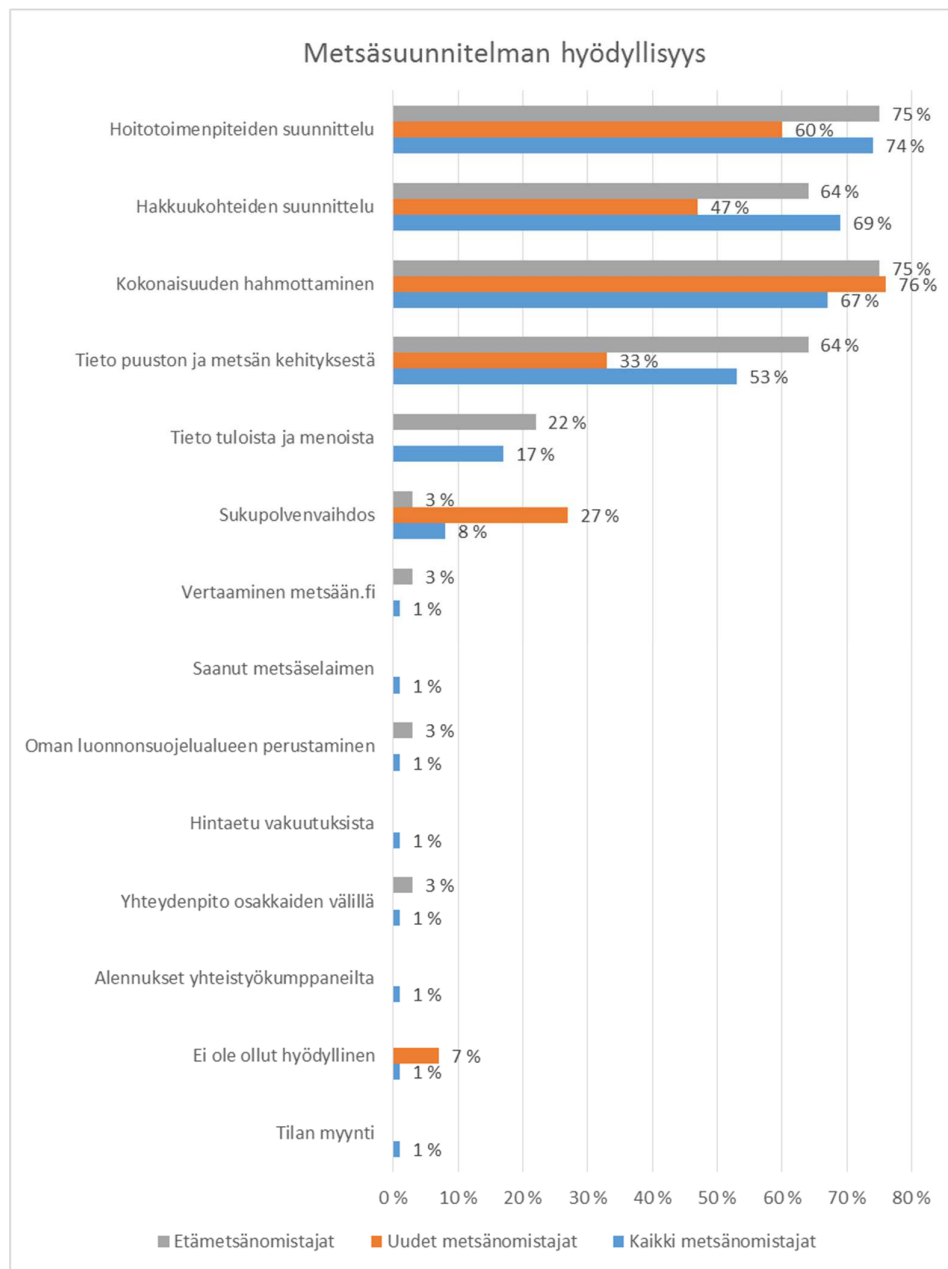
Kuvio 43. Metsäsuunnitelmien määrä kuluneiden vuosien aikana. (Kaikki vastanneet N = 117, uudet metsänomistajat N = 15, etämetsänomistajat N = 36)

Kaikista metsänomistajista 84 %, uusista metsänomistajista 93 % ja etämetsänomistajista 72 % koki metsäsuunnitelmaansa olevan ymmärrettävä. Kaikista metsänomistajista 3 % ja etämetsänomistajista 8 % koki metsäsuunnitelmansa olevan vaikeaselkoinen. Kaikista metsänomistajista 7 %, uusista metsänomistajista 7 % ja etämetsänomistajista 8 % koki metsäsuunnitelmansa olevan puutteellinen. (Kuvio 44. s. 41) Avoimista vastauksista (Liite 3) selvisi, että monelle oli selvitetty metsäsuunnitelman laatijan toimesta suunnitelman sisältö tai sitten tottuneisuus metsäsuunnitelman käyttöön oli tehnyt termit tutuiksi. Vaikeaselkoisena metsäsuunnitelmaa pitävät kritisoivat erikoissanaston runsautta ja epäselviä taulukoita. Puutteellisena metsäsuunnitelmaa pitävät kritisoivat lyhyttä aikajännettä sekä laserkeilauksen epätarkkuutta.

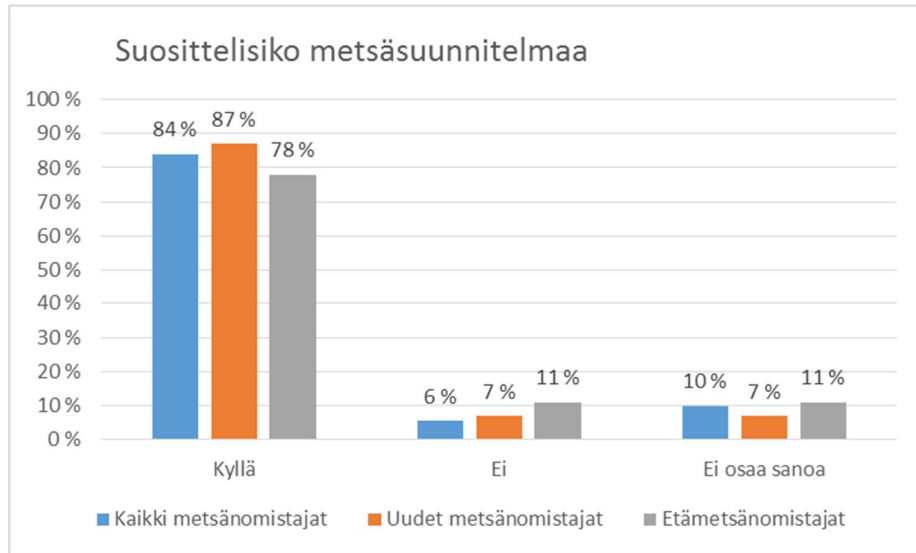
Kuvio 44. Metsäsuunnitelman sisällön ymmärrettävyys. (Kaikki vastanneet N = 117, uudet metsänomistajat N = 15, etämetsänomistajat N = 36)

Kaikista vastanneista 74 % ilmoitti hyötynensä metsäsuunnitelmastaan hoitotoimenpiteiden suunnittelussa, 69 % oli hyötynyt hakkuutoimenpiteiden suunnittelussa ja 67 %:lle hyöty oli kokonaisuuden hahmottaminen. Tieto puuston ja metsän kehityksestä oli hyödyttänyt 53 % vastanneista, tieto tuloista ja menoista oli hyödyttänyt 17 % vastanneista ja 8 % sukupolvenvaihdoksessa. Muita yksittäisiä hyötyjä olivat mm. metsävakuutuksen saaminen, metsäselaimen saaminen, viranomaisilmoitusten teon helpous, alennukset yhteistyötahoilta, luonnonsuojelualueen perustaminen sekä yhteyden pidon helpottuminen muiden osakkaiden välillä. 76 % uusista metsänomistajista oli hyödyntänyt suunnitelmaa kokonaisuuden hahmottamisessa, 60 % hoitotoimenpiteiden suunnittelussa, 47 % hakkuukohteiden suunnittelussa, 33 % tietoa puuston ja metsän kehityksestä ja täysin hyödyttömänä oli pitänyt 7 %. Etämetsänomistajista 75 % oli hyötynyt metsäsuunnitelmastaan hoitotoimenpiteiden suunnittelussa, 75 % kokonaisuuden hahmottamisessa, 64 % hakkuukohteiden suunnittelusta ja puuston ja metsän kehityksen tiedosta, 22 % tulojen ja menojen tiedoista ja 3 % sukupolvenvaihdoksessa. (Kuvio 45. s. 42)

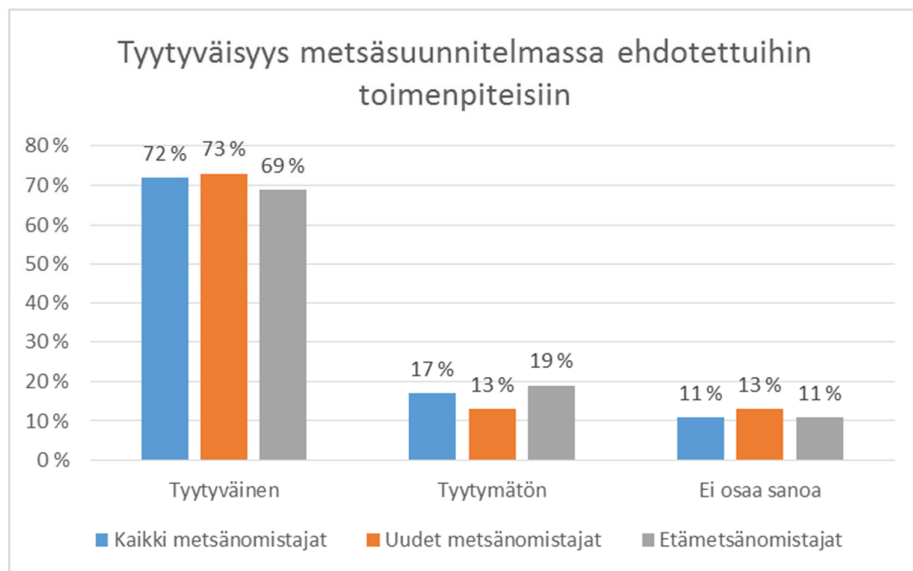
Kuvio 45. Metsäsuunnitelman hyödyllisyys (Kaikki vastanneet N=117, uudet metsänomistajat N=15 ja etämetsänomistajat N=36)

Metsäsuunnitelmaan oltiin pääasiassa tyytyväisiä, ja sitä suositeltiin yli 84 % kaikista vastanneista, 87 % uusista metsänomistajista ja 78 % etämetsänomistajista. (Kuvio 46. s. 43) Ne jotka eivät olleet halukkaita suosittelemaan metsäsuunnitelmaa, eivät avointen vastausten perusteella olleet niinkään tyytymättömiä metsäsuunnitelman laatuun vaan eivät halunneet antaa neuvoja.

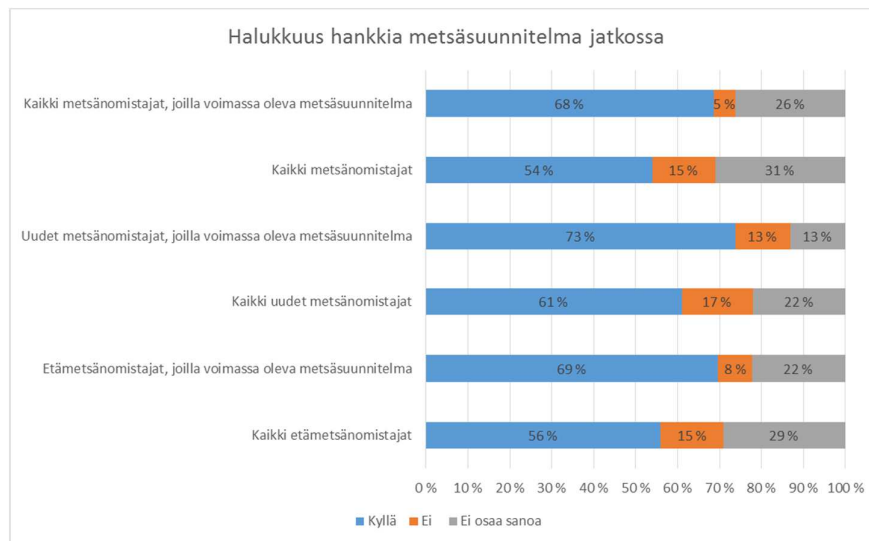
Kuvio 46. Suosittelisiko metsäsuunnitelmaa. (Kaikki vastanneet N=117, uudet metsänomistajat N=15 ja etämetsänomistajat N=36)

Pääsääntöisesti oltiin tyytyväisiä metsäsuunnitelmassa esitettyihin metsänhoito- ja hakkuutapoihin, uudet metsänomistajat hiukan etämetsänomistajia ja keskivertoa vastaajaa enemmän. (Kuvio 47.) Avointen vastausten perusteella selvisi, että tyytymättömät kokivat joutuneensa tekemään harvennuksia aikaisemmin kuin mitä suunnitelmassa oli esitetty ja että avohakkuuta suositaan liikaa. (Liite 3.)

Kuvio 47. Tyytyväisyys metsäsuunnitelmassa ehdotettuihin toimenpiteisiin. (Kaikki vastanneet N=117, uudet metsänomistajat N=15 ja etämetsänomistajat N=36)

Metsäsuunnitelman aikoi jatkossakin hankkia 54 % kaikista vastanneista, epävarmojen osuus oli 31 % ja kieltäytyvien määrä oli 15 %. Jos tarkasteli kaikkia metsänomistajia, joilla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma, kieltäytyvien määrä oli huomattavasti pienempi. Uusista metsänomistajista 61 % aikoi hankkia jatkossakin, 22 % oli epävarmoja ja 17 % ei aikonut hankkia suunnitelmaa jatkossa. Etämetsänomistajista 56 % aikoi hankkia jatkossakin, 29 % oli epävarmoja ja 15 % ei aikonut ottaa vastaisuudessaakaan metsäsuunnitelmaa. Tarkasteltaessa pelkästään uusia metsänomistajia ja etämetsänomistajia, joilla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma, uudet metsänomistajat yleisimmin ottaisivat jatkossakin metsäsuunnitelman ja heillä osuus epävarmoista oli pienempi kuin etämetsänomistajilla. (Kuvio 48)

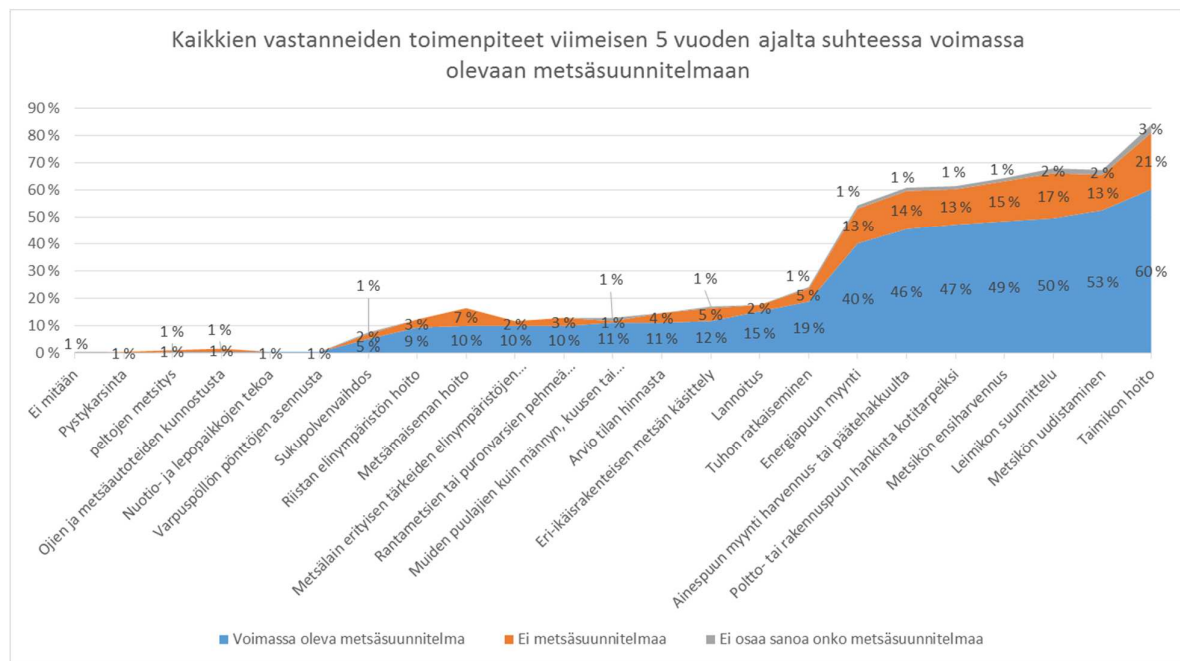
Kuvio 48. Halukkuus hankkia metsäsuunnitelma jatkossa.

4.2.5 Toteutetut toimenpiteet

Kaikki metsänomistajat olivat viimeisen viiden vuoden aikana (vuosien 2011 – 2016 aikana) tehneet yhteensä 1 039 kpl toimenpidettä. Taimikonhoitoa viimeisen viiden vuoden aikana oli toteutettu kaikista eniten. (Kuvio 49. s. 45) Sitä oli toteuttanut 84 % kaikista vastanneista, ja heistä 72 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. (Kuvio 50. s. 46) Päätehakkuuseen ja harvennuksiin liittyvät toimenpiteet olivat toiseksi yleisimpiä. Leimikkoo oli suunnitellut 68 % kaikista vastanneista, ja heistä 73 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsän uudistamisen oli toteuttanut 67 % kaikista vastanneista, ja heistä 78 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Ensiharvennuksen oli toteuttanut 64 % kaikista vastanneista ja heistä 75 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

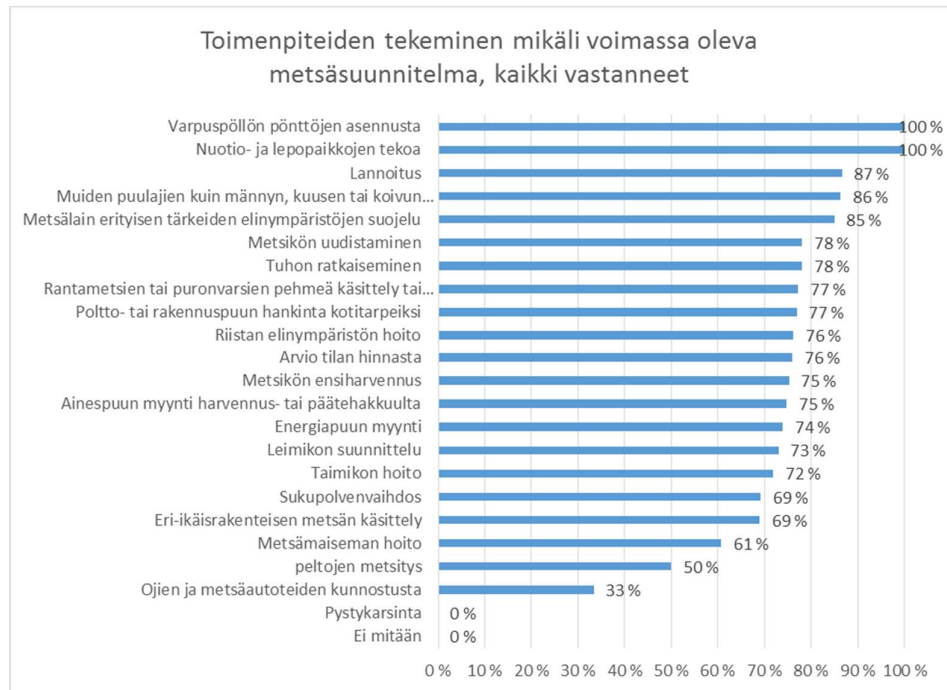
Kotitarvepuita oli korjannut 62 % kaikista vastanneista ja heistä 77 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Ainespuuta oli myynyt 61 % kaikista vastanneista ja heistä 75 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Energia-puuta oli myynyt 54 % kaikista vastanneista ja heistä 74 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsätuhoa oli joutunut ratkaisemaan 24 % kaikista vastanneista ja heistä 78 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Lannoittanut oli 18 % kaikista vastanneista ja heistä 87 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Eri-ikäisrakenteista metsää oli käsitellyt 17 % kaikista vastanneista ja heistä 69 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsämaisemaa oli hoitanut 17 % kaikista vastanneista ja heistä 61 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Tila-arviota oli tarvinnut 15 % kaikista vastanneista ja heistä 76 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Erikoispuulajien kasvatusta (muiden puulajien kuin mänty, kuusi ja koivu) oli kokeillut 13 % kaikista metsänomistajista ja heistä 86 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Rantametsien tai puronvarsien pehmeää käsitte-lyä tai suojelua oli harrastanut 13 % kaikista metsänomistajista ja heistä 77 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Riistan elinympäristöä oli hoitanut 12 % ja heistä 76 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsälain erityisen tärkeiden elinympäristön (METE-kohde) suojelua oli harjoittanut 12 % ja heistä 85 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Sukupolvenvaihdoksen oli tehnyt 8 % kaikista vastanneista ja heistä 69 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Kuvio 49. Toteutuneet toimenpiteet viimeisen vuoden aikana. (Kaikki vastanneet N=1 039)

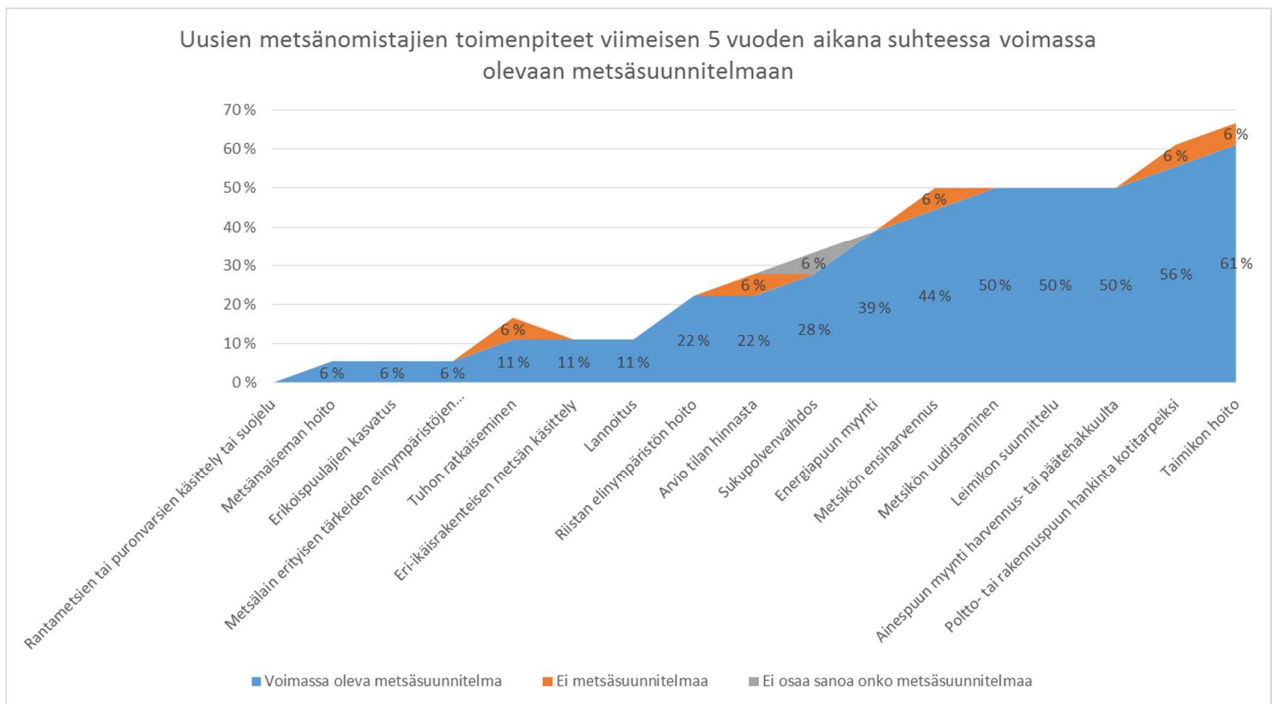
Ojien ja metsäautoteiden kunnostusta oli suorittanut 2 % kaikista vastanneista ja heistä 33 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Yksittäisiä toimenpiteitä oli tehty peltojen metsittämiseksi, koivun pystykarsimiseksi, rakennettu polkuja ja nuotiopaikkoja sekä asennettu varpuspöllön pönttöjä. Yksi vastanneista oli ilmoittanut tehdyksi ”ei mitään” ja hän ei osannut sanoa oliko voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa vai ei.

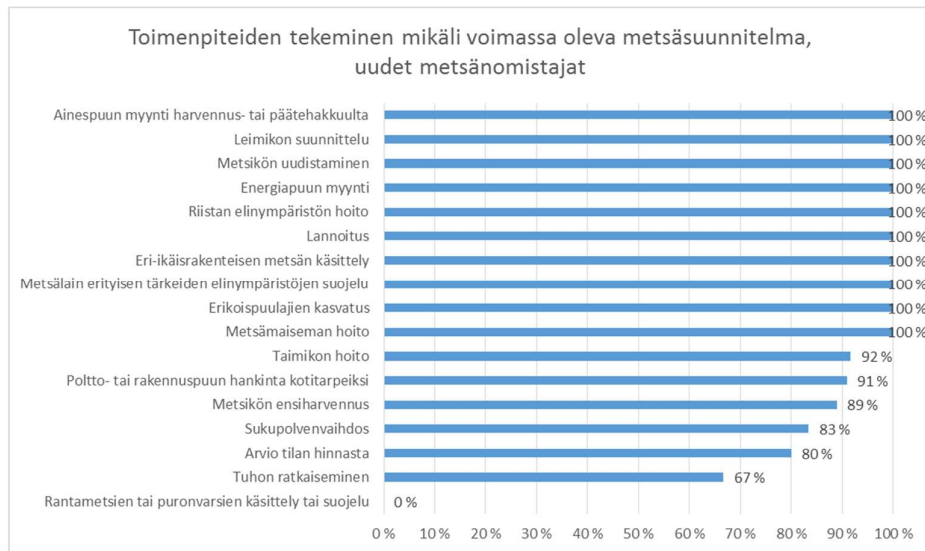
Kuvio 50. Toimenpiteiden tekeminen mikäli voimassa oleva metsäsuunnitelma, kaikki vastanneet.

Uudet metsänomistajat olivat tehneet viimeisen viiden vuoden aikana 91 toimenpidettä. Taimikon hoitoa oli toteuttanut 67 % uusista metsänomistajista (Kuvio 51. s. 47), ja heistä 92 % (Kuvio 52. s. 48) oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Kotitarvepuita oli korjannut 61 % uusista metsänomistajista ja heistä 91 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Leimikkoa ja metsänuudistamista oli suunnitellut 50 % uusista metsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Ensiharvennuksen oli tehnyt 50 % uusista metsänomistajista ja heistä 89 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Ainespuun myyntiä oli harjoittanut 50 % uusista metsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Energiapuun myyntiä oli tehnyt 39 % uusista metsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Sukupolvenvaihdokseen oli osallistunut 33 % uusista metsänomistajista ja heistä 83 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Arvion tilan hinnasta oli tarvinnut 28 % uusista metsänomistajista ja heistä 80 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Riistan elinympäristöä oli hoitanut 22 % uusista metsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsätuhoa oli ratkaissut 17 % uusista metsänomistajista ja heistä 67 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Lannoitusta ja eri-ikäisrakenteisen metsän käsittelyä oli harjoittanut 11 % uusista metsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsämaiseman hoitoon, erikoispuulajien kasvatukseen sekä METE-kohteiden suojeluun oli osallistunut 6 % uusista metsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Kuvio 51. Toteutuneet toimenpiteet viimeisen viiden vuoden aikana. (Uudet metsänomistajat N=91)

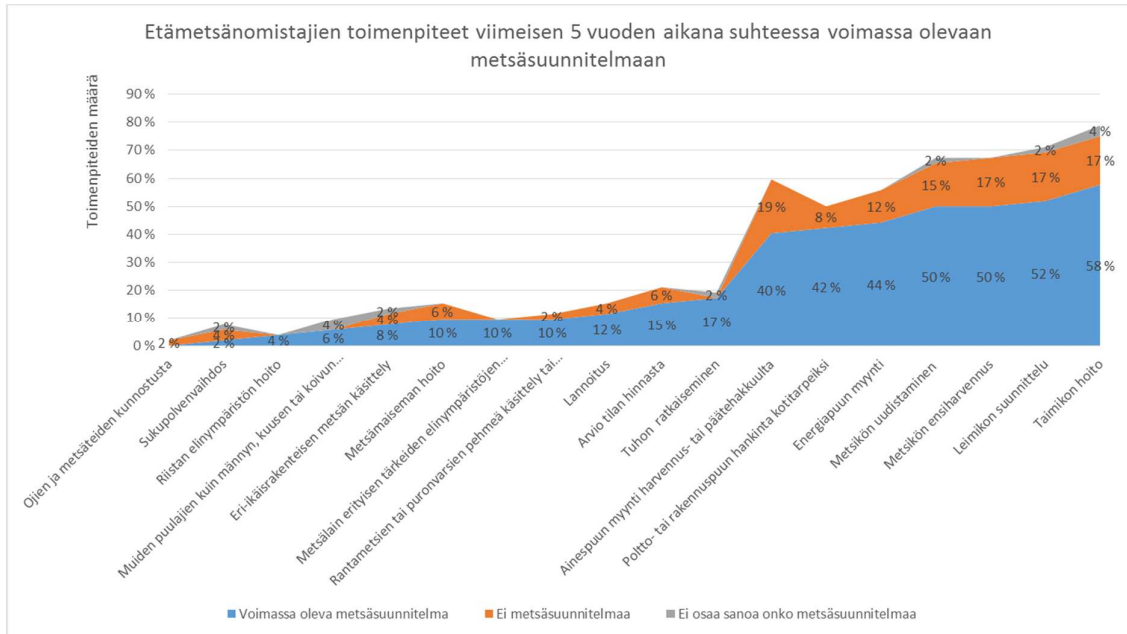

Kuvio 52. Toimenpiteiden tekeminen mikäli voimassa oleva metsäsuunnitelma, uudet metsänomistajat.

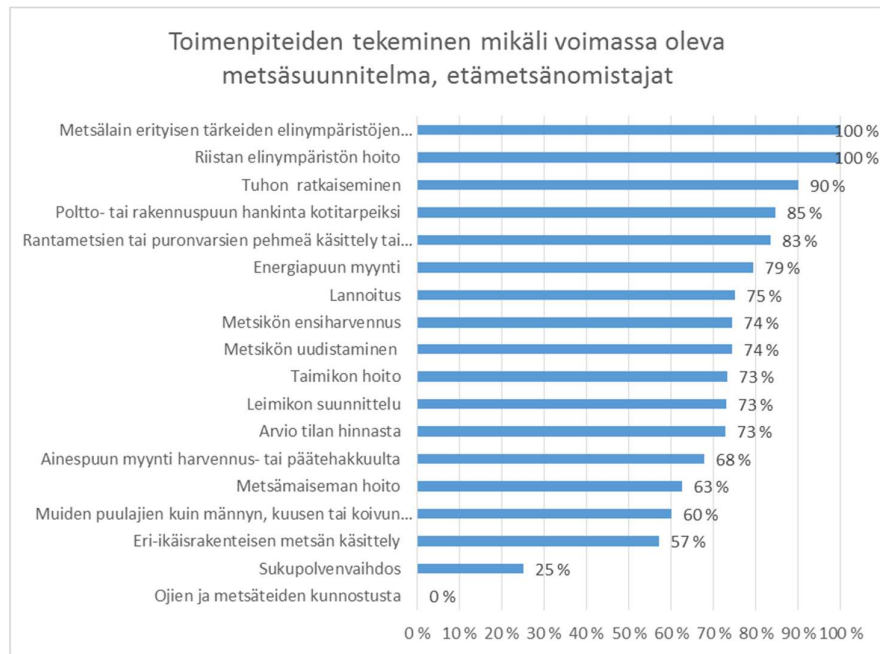
Etämetsänomistajat olivat toteuttaneet viimeisen viiden vuoden aikana 301 toimenpidettä. Taimikon hoitoa oli toteuttanut 79 % etämetsänomistajista (Kuvio 53. s. 49) ja heistä 73 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. (Kuvio 54. s. 50) Leimikon suunnittelua oli tehnyt 71 % etämetsänomistajista ja heistä 73 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsää oli uudistanut ja ensiharvennuksen tehnyt 67 % etämetsänomistajista ja heistä 74 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Ainespuuta oli myynyt 60 % etämetsänomistajista ja heistä 68 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Energiapuuta oli myynyt 56 % etämetsänomistajista ja heistä 79 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Kotitarvepuuta oli tehnyt 50 % etämetsänomistajista ja heistä 85 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Tilan arvioita oli tarvinnut 21 % etämetsänomistajista ja heistä 73 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Tuhoa oli ratkaissut 10 % etämetsänomistajista ja heistä 90 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Lannoittanut oli 15 % etämetsänomistajista ja heistä 75 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsämaisemaa oli hoitanut 15 % etämetsänomistajista ja heistä 63 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Eri-ikäisrakenteista metsää oli käsitelty 13 % etämetsänomistajista ja heistä 57 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Rantavyöhykettä oli käsitelty 12 % etämetsänomistajista ja heistä 83 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Erikoispuulajien kasvatusta oli kokeillut 10 % etämetsänomistajista ja heistä 60 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. METE-kohteen suojelua oli harjoittanut 10 % etämetsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Sukupolvenvaihdokseen oli osallistunut 8 % etämetsänomistajista ja heistä 25 % oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Riistan elinympäristön hoitoon oli osallistunut 4 % etämetsänomistajista ja heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Ojien ja metsäautoteiden kunnostamiseen osallistui 2 % etämetsänomistajista eikä heillä ollut voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa.

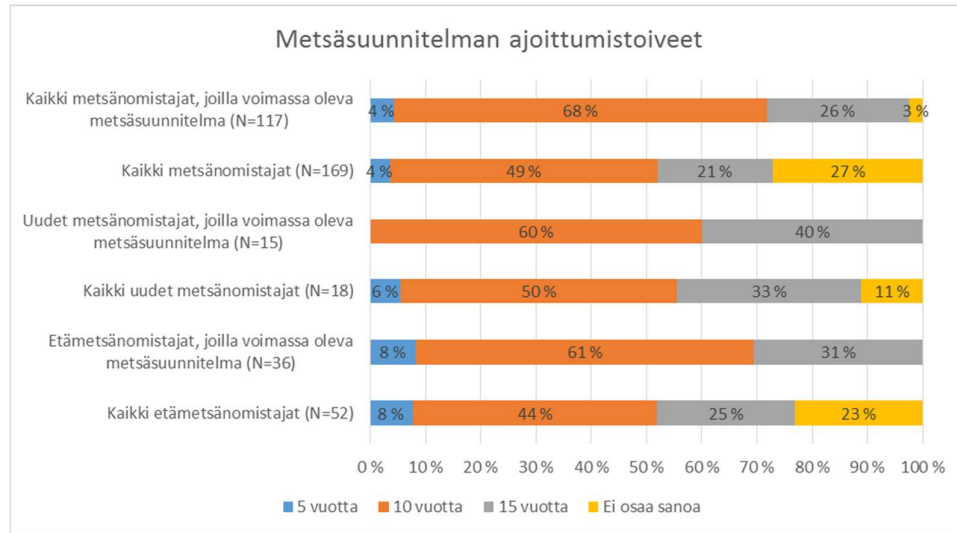
Kuvio 53. Toteutuneet toimenpiteet viimeisen viiden vuoden aikana. (Etämetsänomistajat N=301)

Kuvio 54. Toimenpiteiden tekeminen mikäli voimassa oleva metsäsuunnitelma, etämetsänomistajat.

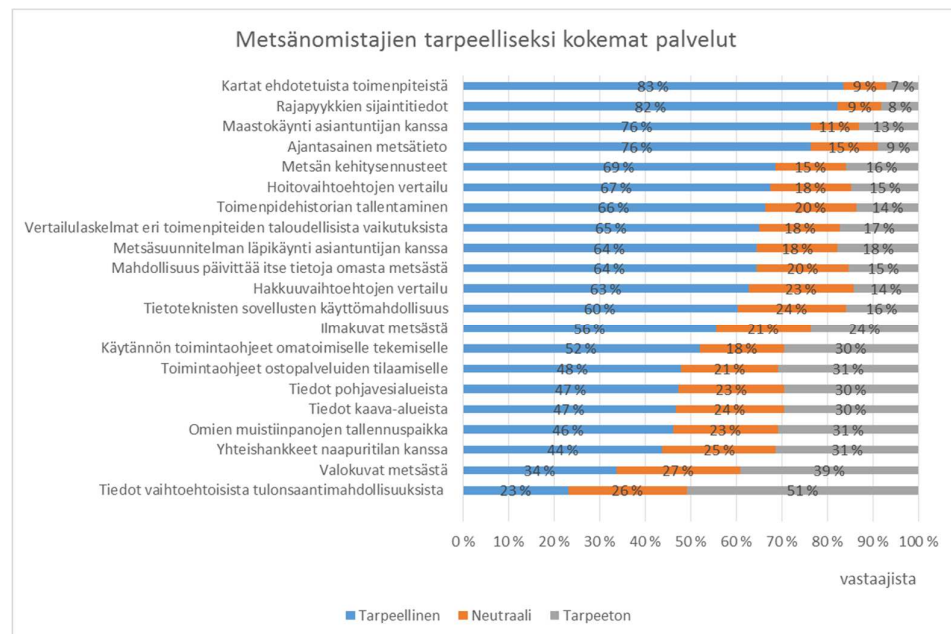
4.3 Kehitysmahdollisuudet

Metsäsuunnitelman kymmenen vuoden kesto on oli 49 % kaikista vastanneista tyytyväisiä, 50 % uusista metsänomistajista ja 44 % etämetsänomistajista. Metsäsuunnitelman viideksi vuodeksi halusi 4 % kaikista vastanneista, 6 % uusista metsänomistajista ja 8 % etämetsänomistajista. 15 vuodeksi suunnitelman halusi 21 % kaikista vastanneista, 33 % uusista metsänomistajista ja 25 % etämetsänomistajista. Kantaa ottamattomia oli 27 % kaikista vastanneista, 11 % uusista metsänomistajista ja 23 % etämetsänomistajista. (Kuvio 55. s. 51) Metsäsuunnitelman omistavat olivat varmempia mielipiteissään, ”ei osaa sanoa” vaihtoehtoa ei juurikaan valittu ja metsäsuunnitelman 10 vuoden kesto on oltiin ylivoimaisesti tyytyväisempiä kuin muihin vaihtoehtoihin. Uusista metsänomistajista yksikään, jolla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma, ei halunnut suunnitelmaa viideksi vuodeksi. Avoimissa vastauksissa oli yksittäisiä mielipiteitä, joiden mukaan 10 vuotta on pitkä aika arvioitavaksi ja toisaalta myös huomautettiin että harvennusten välin ollessa tyypillisesti 20 vuotta niin 10 vuoden metsäsuunnitelma ei anna oikein hyvää tietoa siitä mitä tänä aikana tapahtuu.

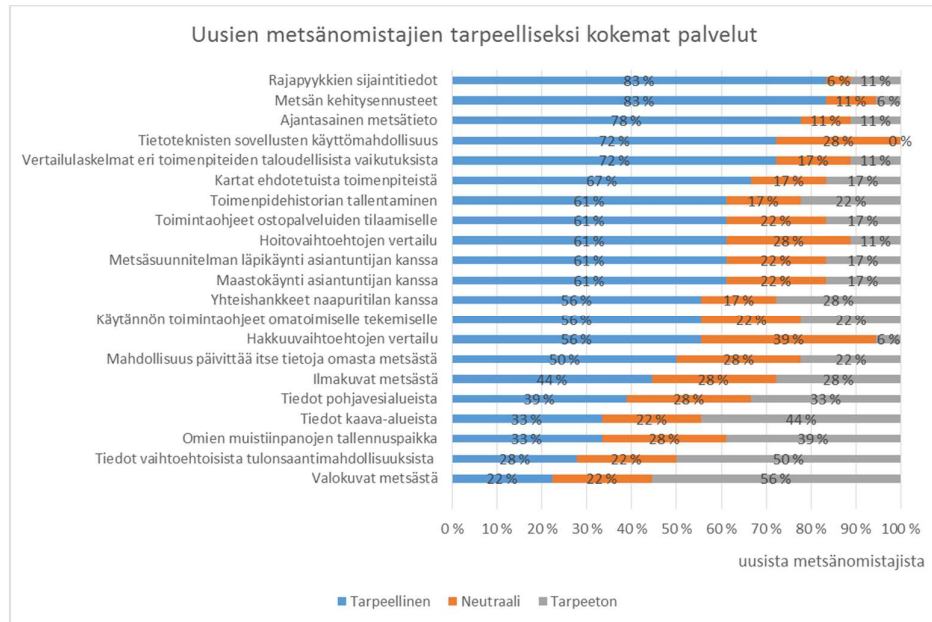
Kuvio 55. Metsäsuunnitelman ajoittumistoiveet.

Viideksi tarpeellisemmaksi palveluksi ilmenivät kaikkien vastaajien kesken kartat ehdotetuista toimenpiteistä, rajapyykkien sijaintitiedot, maastokäynti asiantuntijan kanssa, ajantasainen metsätieto ja metsän kehitysnusteet. Viideksi vähiten kiinnostuneita oltiin vaihtoehtoisista tulonsaanti-mahdollisuuksista, metsästä otetuista valokuvista, yhteishankkeista naapurin kanssa, omien muistiinpanojen tallennuspaikasta sekä kaava-alueiden tietopalvelusta. (Kuvio 56.)

Kuvio 56. Kaikkien vastaajien tarpeelliseksi kokemat palvelut. (N=169)

Uusien metsänomistajien viideksi tarpeellisemmaksi palveluksi ilmenivät rajapyykkien sijaintitiedot, metsän kehityssennusteet, ajantasainen metsätieto, tietoteknisten sovellusten käyttömahdollisuus ja vertailulaskelmat eri toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista. Viideksi vähiten kiinnostuneita oltiin metsästä otetuista valokuvista, vaihtoehtoisista tulonsaanti-mahdollisuuksista, omien muistiinpanojen tallennuspaikasta, kaava-alueiden ja pohjavesialueiden tietopalvelusta. (Kuvio 57.)

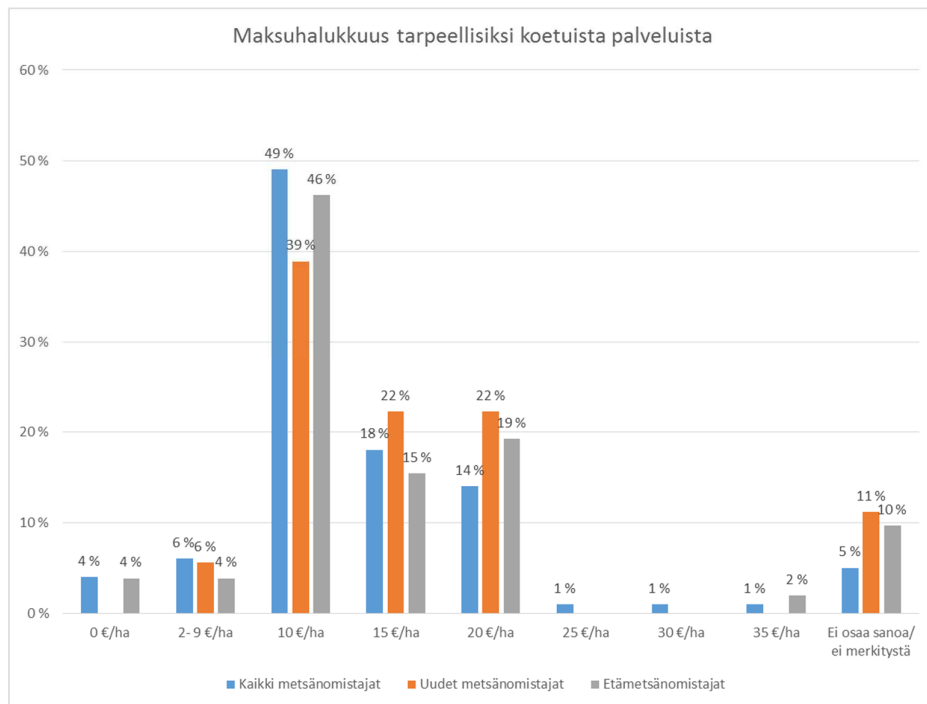
Kuvio 57. Uusien metsänomistajien tarpeellisiksi kokemat palvelut. (N=18)

Etämetsänomistajien viideksi tarpeellisemmaksi palveluksi ilmenivät rajapyykkien sijaintitiedot, maastokäynti asiantuntijan kanssa, kartat ehdotetuista toimenpiteistä, ajantasainen metsätieto ja metsän kehityssennusteet. Viideksi vähiten oltiin kiinnostuneita vaihtoehtoisista tulonsaanti-mahdollisuuksista, omien muistiinpanojen tallennuspaikasta, metsästä otetuista valokuvista, kaava-alueiden tietopalvelusta ja yhteishankkeista naapureiden kanssa. (Kuvio 58. s. 53)

Kuvio 58. Etämetsänomistajien tarpeelliseksi kokemat palvelut. (N=52)

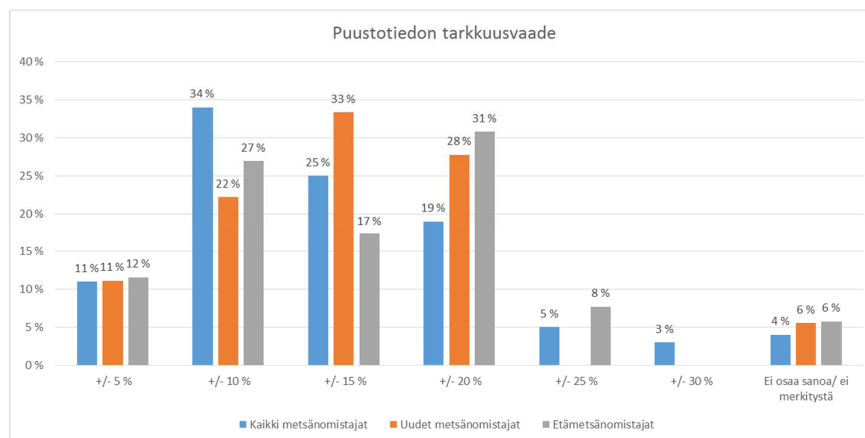
Kysyttäessä maksuhalukkuutta tarpeelliseksi koetuista palveluista, mielipiteet vaihtelivat laajalti; osa vastanneista oli sitä mieltä että jäsenyyshintaan olisi pitänyt kuulua metsäsuunnitelma ja osa oli sitä mieltä että maksetaan mitä ikinä laskussa sitten lukeekaan. Yleisimmäksi maksuhalukkuudeksi haaruikoitui 10 €/hehtaari. Uudet metsänomistajat olivat keskiwertoa enemmän valmiita maksamaan myös 15–20 €/hehtaari. (Kuvio 59.)

Kuvio 59. Maksuhalukkuus tarpeelliseksi koetuista palveluista.

Laserkeilauksen tavoitteena tällä hetkellä kokonaispuuston tilavuuden kartoituksessa on +/- 20 % virhemarginaali kahdeksassa otoksessa kymmenestä. Taimikon runkoluku saadaan oikein korkeintaan 50 % tarkkuudella jatkossakin. Varttuneiden taimikoiden hoitotarpeen tai nuorten kasvatusmetsien harvennusten kiireellisyyden suoratulkinnan osalta ei voida myöskään esittää tarkempia laatuavoitteita. (Arbonaut 2015, 19.) Tutkimuksessa haluttiin selvittää, minkälaiseen puustotiedon tarkkuuteen metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen metsänomistajat olisivat valmiita tyytymään.

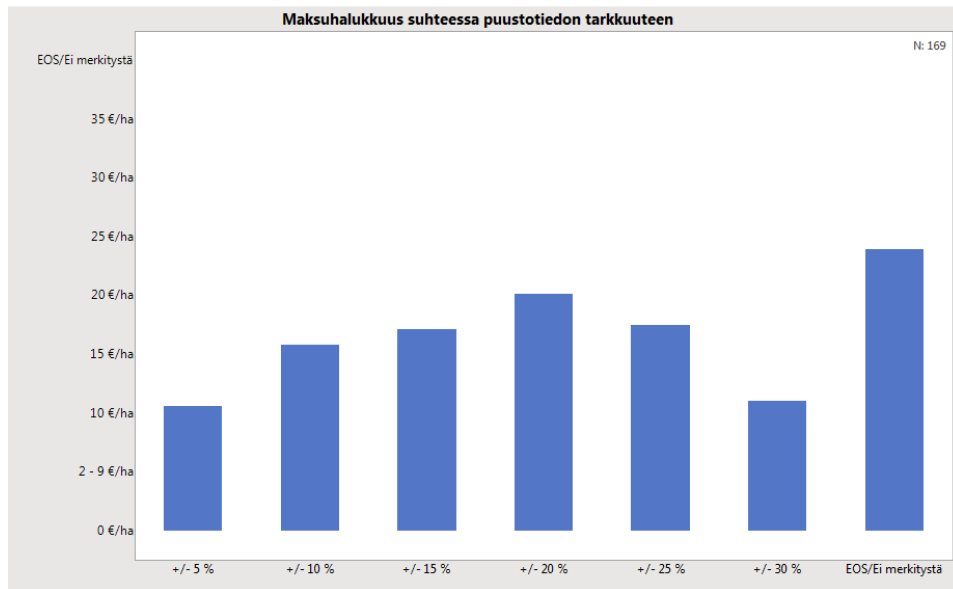
Kysymyslomakkeessa annettiin puustotiedon tarkkuudelle seuraavat tarkkuusprosentit: +/- 5 %, +/- 10 %, +/- 15 %, +/- 20 %, +/- 25 %, +/- 30 %, +/- 35 %, +/- 40 %, +/- 45 % ja +/- 50 %. Vastaukset rajautuivat +/- 5 % ja +/- 35 % välille. Kaikista vastanneista 34 % tyytyisi puustotiedon tarkkuudessa +/- 10 % tarkkuuteen, 25 % tyytyisi +/- 15 % tarkkuuteen ja 19 % tyytyisi +/- 20 % tarkkuuteen. Uusista metsänomistajista 33 % tyytyisi puustotiedon tarkkuudessa +/- 15 % tarkkuuteen, 28 % tyytyisi +/- 20 % tarkkuuteen ja 22 % tyytyisi +/- 10 % tarkkuuteen. Etämetsänomistajista 31 % tyytyisi +/- 20 % tarkkuuteen, 27 % tyytyisi +/- 10 % tarkkuuteen ja 17 % tyytyisi +/- 15 % tarkkuuteen. Tarkinta mahdollista puustotietoa haluaisi 11 % kaikista vastanneista. Yksittäisiä arvoja oli myös +/- 25 % ja +/- 26 % virhemarginaalin kohdalla, mutta näillä ei ole tilastollista merkittävyyttä. 4 %:lla kaikista vastanneista ja 6 %:lla sekä uusista metsänomistajista että etämetsänomistajista ei ollut tarkkuusvaadetta puustotiedolle. (Kuvio 60.)

Kuvio 60. Puustotiedon tarkkuusvaade. (Kaikki vastanneet N=169, uudet metsänomistajat N=18 ja etämetsänomistajat N=52)

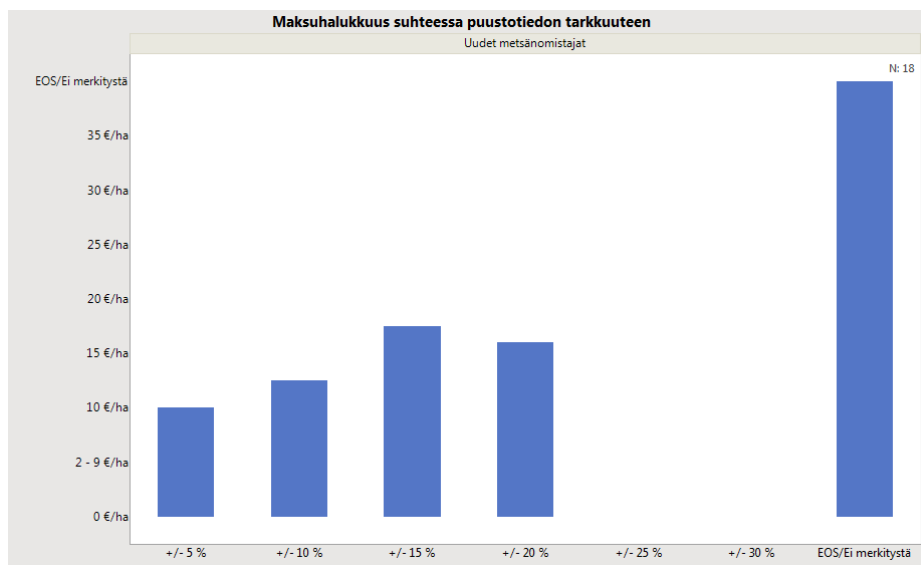
Kaikkien metsänomistajien, uusien metsänomistajien ja etämetsänomistajien välisiä eroja tarpeellisten palveluiden maksuhalukkuudessa ja puustotiedon tarkkuudessa etsittiin ristiintaulukoinnin avulla. Kuvio 61. (s. 55.) osoittaa, että tarkimman puustotiedon haluavat olivat valmiita maksamaan enintään kymmenen euroa per hehtaari. +/- 20 %:n virhemarginaalista oltiin valmiita maksamaan miltei 20 euroa per hehtaari. Ei osaa sanoa tai ei merkitystä puustotiedon tarkkuudelle näyttäisi kuvion mukaan olevan kaikkein yleisin vaihtoehto, ja he olisivat valmiita maksamaan 25 € per hehtaari.

Avoimista vastauksista voi päätellä, että metsänomistajat olivat hyvin varovaisia arvioimaan hintaan ja enemminkin jättivät vastaamatta, mikä voi myös vääristää tuloksia.

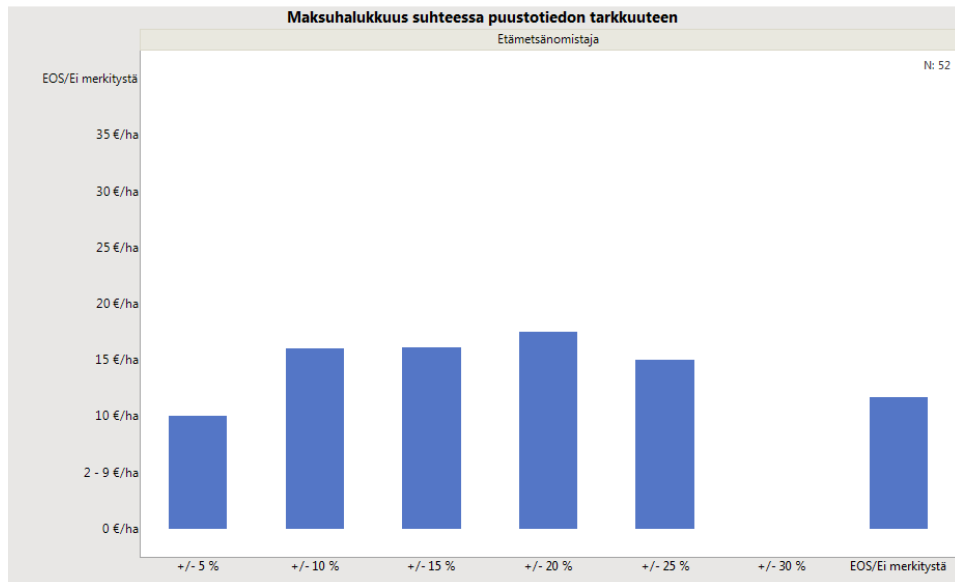
Kuvio 61. Kaikkien vastanneiden maksupalukkuus suhteessa puustotiedon tarkkuusvaateeseen. (N=169)

Uudet metsänomistajat olivat vastahakoisia arvioimaan haluamaansa puustotiedon tarkkuutta ja myös omaa maksuvalmiuttaan. Kuvion 62. mukaan toiseksi yleisin hyväksytty virhemarginaali oli +/- 15 % ja sen valinneet olivat valmiit maksamaan 15–20 euroa per hehtaari.

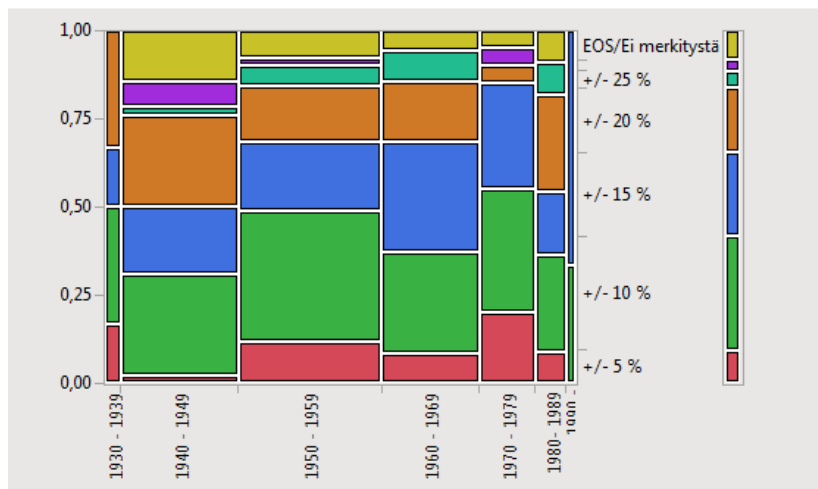
Kuvio 62. Uusien metsänomistajien maksupalukkuus suhteessa puustotiedon tarkkuusvaateeseen. (N=18)

Etämetsänomistajissa maksuhalukkuus halutuista palveluista vaihteli 15–20 € välillä. Virhemarginaaliksi etämetsänomistajien joukossa hyväksyttiin yleisimmin +/- 20 %. (Kuvio 63.)

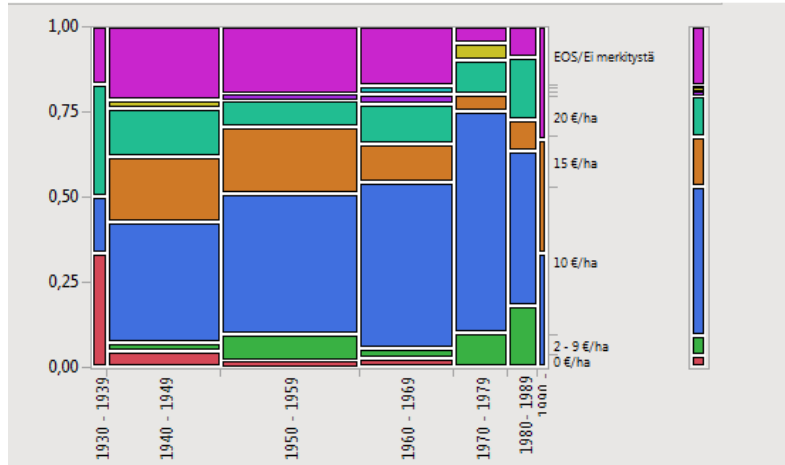
Kuvio 63. Etämetsänomistajien maksuhalukkuus suhteessa puustotiedon tarkkuusvaateeseen. (N=52)

Tarkasteltaessa eri ikäluokkien suhtautumista puustotiedon tarkkuuteen (kuvio 64.) huomataan, että +/- 10 % virhemarginaali (merkitty kaavioon vaalean vihreällä) on hyväksyttyin myös kaikissa ikäluokissa. 1960- ja 1970-luvulla syntyneet olisivat valmiita myös hyväksymään +/- 15 % virhemarginaalin (merkitty kaavioon sinisellä) ja 1940-luvulla syntyneet +/- 20 % virhemarginaalin (merkitty kaavioon oranssilla).

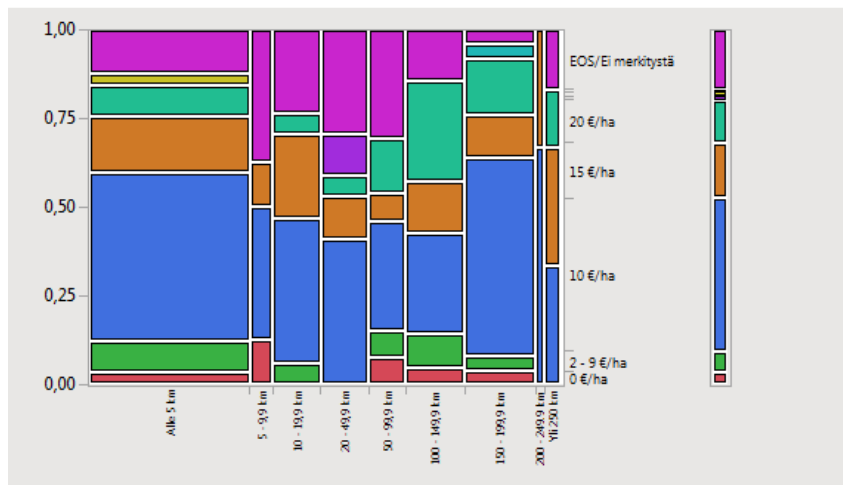
Kuvio 64. Eri ikäluokkien suhtautuminen puustotiedon tarkkuusvaatimukseen.

Tarkasteltaessa eri ikäluokkien maksuvalmiutta tarvitsemistaan palveluista (kuvio 65.) huomataan, että 10 € per hehtaari (merkitty kaavioon sinisellä) on hyväksytyin vaihtoehto kaikissa ikäluokissa. 1960-luvulla syntyneet ja sitä vanhemmat ikäluokat omaavat kohtalaisen ison ”ei merkitystä” osuuden (merkitty kaavioon violetilla).

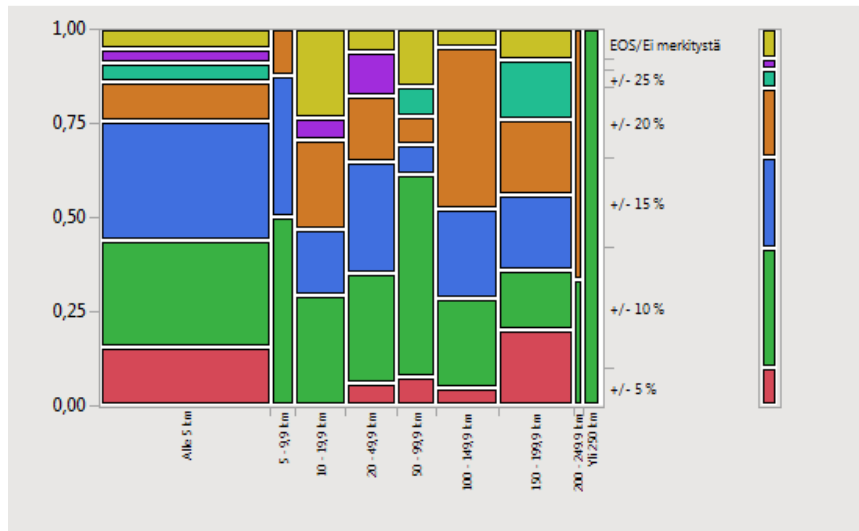
Kuvio 65. Eri ikäluokkien maksuhalukkuus haluamistaan palveluista.

Tarkasteltaessa etäisyyden vaikutusta maksuhalukkuuteen (kuvio 66.) huomataan, että ylivoimaisesti hyväksytyin hinta tarvitusta palveluista olisi kymmenen euroa per hehtaari (merkitty sinisellä kaavioon). Alle kymmenen kilometrin päässä tilaltaan asuvista pieni osa ei haluaisi maksaa mitään tarvitsemistaan palveluista ja myös noin 100–200 kilometrin päässä tilaltaan asuvista osa haluaisi palveluiden kuuluvan jäsenmaksuun (merkitty kaavioon vaaleanpunaisella). Toisaalta merkittävä osa näillä edellä mainituista alueista asuvista ei ole ottanut ollenkaan kantaa hintaan (merkitty kaavioon violetilla). Yli 250 kilometrin päässä metsätilaltaan asuvat olisivat valmiita maksamaan myös 15 € per hehtaari.

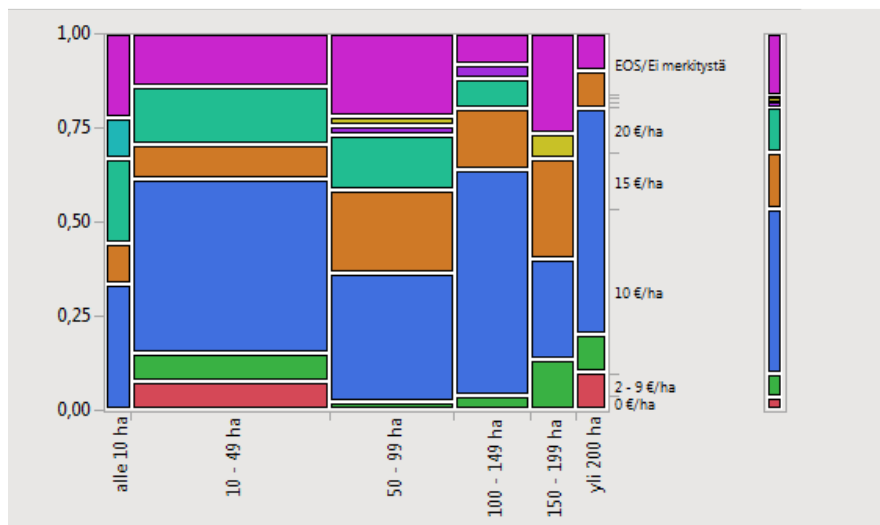
Kuvio 66. Etäisyyden vaikutus maksuhalukkuuteen.

Tarkasteltaessa etäisyyden vaikutusta haluttuun puustotiedon tarkkuuteen (kuvio 67.) huomataan, että alle viiden kilometrin päässä tilaltaan asuvat tyytyisivät +/- 15 % virhemarginaaliin (merkitty kaavioon sinisellä) ja 100–150 kilometrin päässä asuvat tyytyisivät +/- 20 % virhemarginaaliin ja yli 150 kilometrin päässä asuville kelpaa +/- 5 %:n, +/- 15 %:n ja +/- 20 % virhemarginaali (merkitty kaavioon vihreällä, oranssilla ja tumman vihreällä). Muutoin +/- 10 % virhemarginaali (merkitty kaavioon sinisellä) on kaikkein yleisin.

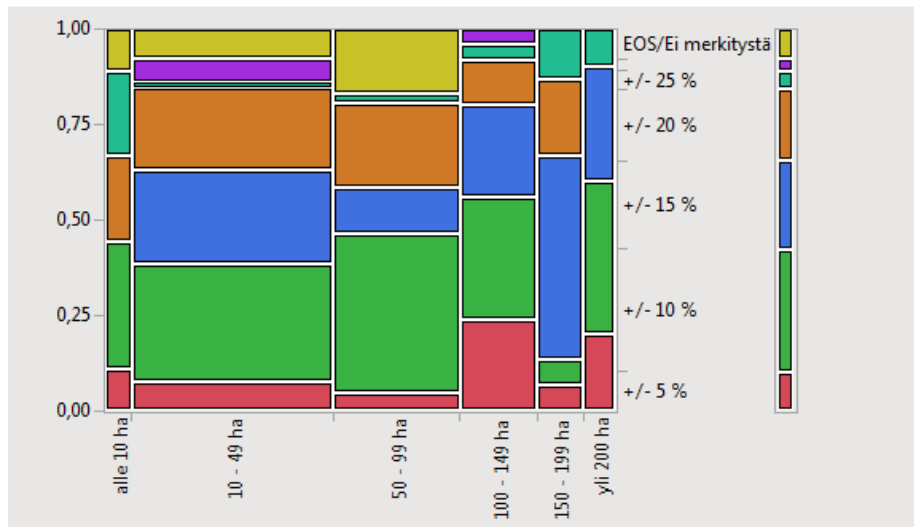
Kuvio 67. Etäisyyden vaikutus puustotiedon tarkkuusvaatimukseen.

Tarkasteltaessa tilojen pinta-alojen vaikutusta maksuhalukkuuteen (kuvio 68.) huomataan, että 10 €/ha (merkitty kaavioon sinisellä) on yleisimmin hyväksytty hinta palveluista riippumatta tilan koosta.

Kuvio 68. Tilan koon vaikutus maksuhalukkuuteen.

Tarkasteltaessa tilan koon vaikutusta puustotiedon tarkkuusvaatimukseen (kuvio 69.) huomataan, että +/- 10 % (merkitty kaavioon vaalean vihreällä) on yleisimmin hyväksytty virhemarginaali pois lukien 150–200 hehtaarin tilat, joissa tyydytään +/- 15 % (merkitty kaavioon sinisellä) tarkkuuteen. Eniten tarkinta puustotietoa haluavia on 100–149 hehtaarin tiloilla.

Kuvio 69. Tilan koon vaikutus puustotiedon tarkkuusvaateeseen.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Kaikki metsänomistajat

Kyselyyn tyypillisimmin vastasi 59-vuotias eläkeläismies, joka asuu alle 10 kilometrin päässä tilaltaan. Joka neljäs kyselyyn vastannut oli nainen ja joka toisella kyselyyn vastanneella oli vähintään ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto. Keskimääräinen metsätilan koko oli 84 hehtaaria ja se oli saatu ostamalla joko sukulaisilta tai vapailta markkinoilta ja se omistettiin yksin. Keskimääräinen metsätilan omistusaika oli 10–30 vuotta, ja kyselyyn vastanneet olivatkin kokeneita metsäsuunnitelman käyttäjiä; joka toisella oli järjestyksessään kolmas tai sitä vanhempi voimassa oleva suunnitelma käytössään.

Noin seitsemällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma ja se oli yleisimmin metsänhoitoyhdistyksen laatima. Seuraavaksi yleisimmät olivat metsäkeskuksen ja puunmyyntifirmojen tekemät metsäsuunnitelmat. Yksittäisiä suunnitelmia oli tilattu Otsolta, tai tehty metsäsuunnitelma itse. Jos vastaajalla ei ollut metsäsuunnitelmaa, hän yleisimmin ilmoitti syyksi suunnittelevansa itse toimenpiteet metsässään. Tilan pieni koko oli toiseksi yleisin ja suunnitelman kalleus kolmanneksi yleisin syy.

Yli yksi kymmenestä ei edes tiennyt, mitä hyötyä metsäsuunnitelmasta on. Vastanneista 8 % koki, että metsäsuunnitelman hinta ja sisältö ei kohtaa heidän arvomaailmansa kanssa ja 8 %:lle ei metsäsuunnitelmaa ollut edes markkinoitu. Yksittäisiä perusteluja metsäsuunnitelman puuttumiselle oli vanhentuneen suunnitelman riittävyys, toimihenkilöiden neuvomisapu tarvittaessa, metsään.fi tai että perinnönjaossa tehty arvio oli riittävä. Avoimissa vastauksissa oli myös kommentoitu ”toisaalta hyödyllinen mutta sitoo liikaa”, joten herää myös kysymys, että onko metsäsuunnitelmaa luettu liian kirjaimellisesti ja yritetty orjallisesti pitää kiinni ehdotettujen toimenpiteiden aikataulusta ja tämä olisi saattanut herättää kielteisen suhtautumisen metsäsuunnitelmaa kohtaan. Tutkimuksessa ei suoraan tutkittu kaupunkilaismetsänomistajien määrää ja heidän suhtautumistaan metsäsuunnitelmaan, mutta pelkästään maa- ja metsätalousyrittäjiä tutkittaessa selvisi, että heistä 74 %:lla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Suurin osa metsänomistajista piti metsäsuunnitelmaansa ymmärrettävänä. Avoimista vastauksista selvisi että monelle oli selvitetty metsäsuunnitelman laatijan toimesta suunnitelman sisältö tai sitten tottuneisuus metsäsuunnitelman käyttöön oli tehnyt termit tutuiksi. Vaikeaselkoisena metsäsuunnitelmaa pitävät kritisoivat erikoissanaston runsautta ja epäselviä taulukoita. Puutteellisena metsäsuunnitelmaa pitävät kritisoivat lyhyttä aikajännettä sekä laserkeilauksen epätarkkuutta. Siitäkin oli maininta, että suunnitelmaa on hankala käyttää, kun tiedot ovat hajallaan eri sivuilla, eikä ole järkevästi jätetty tilaa merkitä toimenpiteitä sitä mukaa kuin niitä tekee ja että tieto on hajallaan eri formaateissa.

Metsäsuunnitelman hyödyllisyys koettiin suurimmaksi hoitotoimenpiteiden suunnittelussa. Tämä näkyi konkreettisesti taimikonhoidon suuressa määrässä. Seuraavaksi eniten metsäsuunnitelmaa hyödynnettiin hakkuukohteiden suunnittelussa ja kokonaisuuden hahmottamisessa. Tämä näkyi myös toteutuneissa toimenpiteissä: Päätehakuuseen ja harvennuksiin liittyvät toimenpiteet olivat toiseksi yleisimpiä kaikilla vastanneilla. Leimikkoo suunnitelleilla seitsemällä kymmenestä, metsää uudistaneilla ja ensiharvennuksen tehneillä miltei kahdeksalla kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Hiukan yli puolet koki saaneensa hyödyllistä tietoa puuston ja metsän kehityksestä. Tieto tuloista ja menoista hyödytti 17 % vastanneista ja sukupolvenvaihdoksessa sitä hyödynsi 8 % vastanneista. Yksittäisiä mielipiteitä tuli myös siitä, miten hyvä metsäsuunnitelman tiedoja oli verrata metsään.fi-aineistoon, miten sai perustaa oman luonnon-suojelualueen, miten sai metsäselaimen, miten sai hintaedun vakuutuksista ja yhteistyökumppaneilta, miten se helpotti yhteydenpitoa osakkaiden välillä ja miten se oli avuksi tilan myynnissä. Tutkittaessa toteutuneita toimenpiteitä viimeiseltä viideltä vuodelta, merkillepantavaa oli, että metsämaisemaa oli hoitanut miltei sama määrä metsäsuunnitelman omaavia ja omaamattomia metsänomistajia.

METE -kohteiden suojelua ja rantavyöhykkeen pehmeää käsittelyä tehneillä noin yhdeksällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Lisäksi ojien ja metsäautoteiden kunnostusta ja peltojen metsittämistä sekä pystykarsintaa olivat harrastaneet ainoastaan metsäsuunnitelmaa omistamattomat.

Metsäsuunnitelmassa ehdotettuihin toimenpiteisiin oltiin pääasiassa tyytyväisiä, varsinkin jos oli päästy mukaan maastoon jo suunnitteluvaiheessa. Avoimista vastauksista selvisi, että suurin osa metsänomistajista ymmärsikin metsäsuunnittelun oman toiminnan suunnittelun välineeksi, jota ei orjallisesti tarvitse noudattaa mutta joka antaa hyvät suuntaviivat toiminnalle. Tyytymättömät kritisoivat pääasiassa avohakkuiden suosimista ja jatkuvan kasvatuksen hakkuuehdotusten puuttumista, liian aikaisia päätehakkuita ja liian myöhäisiä harvennuksia. Yli kahdeksan kymmenestä suosittelisikin metsäsuunnitelmaa ja miltei 70 % hankkisi jatkossakin metsäsuunnitelman.

Kaikkein tärkeämpänä metsätilan omistamisessa pidettiin sen tarjoamia virkistys- ja vapaa-ajan mahdollisuuksia metsästys pois lukien. Säännölliset tulot ja kotitarvepuun hankinta olivat seuraavaksi tärkeimpiä, joten metsänhoitoyhdistyksen Päijät-Hämeen metsänomistajia voidaan pitää monitavoitteisina metsänomistajina. Luotonsaantimahdollisuudet olivat kaikkein vähiten arvostettuja, toiseksi vähiten arvostettiin luonnonsuojelukohteita. Luonnonsuojelukohteiden vähäinen merkittävyys voi selittyä myös suurella ”en osaa sanoa” vastaajien määrällä.

Tiedon etsimisessä luotettiin metsäammattilaisen antamaan henkilökohtaiseen neuvontaan kaikkein eniten. Toiseksi eniten tietoa ammennettiin metsäalan lehdistä ja vasta kolmannella sijalla oli metsäsuunnitelman ehdotukset. Metsänkäyttöpäätös tehtiin ensisijaisesti omien tietojen ja kokemusten mukaan, metsäsuunnitelmaa noudatettiin ennemmin kuin metsäammattilaisen antamia neuvoja. Oman metsän metsänhoitotarpeista, toimenpiteiden kiireellisyystarpeista ja puunmyyntimahdollisuuksista oltiin pääasiassa hyvin perillä ja niitä myös pidettiin tärkeinä. Metsän taloudellisen arvon ja puukuutiomäärien tietämistä pidettiin yhtä tärkeinä, mutta metsästä saatavia puukuutiomääriä tiedettiin hiukan huonommin kuin koko metsätilan arvoa. Puuston kehitysluokkia ja kehityssennusteita pidettiin yhtä tärkeinä, ja puuston kehitysluokat tiedettiin paremmin kuin kehityssennusteet. Avoimissa vastauksissa olikin paljon toiveita kehityssennusteisiin ja simulointimalleihin liittyen.

Metsäsuunnitelman kymmenen vuoden keston oltiin pääasiassa tyytyväisiä ja sitä haluttiin jatkossakin noudatettavan. Miltei kolmasosa kaikista vastanneista ei osannut antaa asiasta mielipidettä, mutta mikäli tarkasteltiin pelkästään voimassa olevan metsäsuunnitelman omistavien mielipidettä, kymmenen vuoden keston oltiin selkeästi tyytyväisiä. Uusia palveluita suunniteltaessa on hyvä mieltää, että yli 90 %:lla metsänomistajista on mobiililaitteita käytettävissä ja he ovat myös valmiita käyttämään niitä.

Kaikkein tarpeellisemmiksi palveluiksi osoittautuivat yhä kartat ehdote-
tuista toimenpiteistä. Uudeksi tarpeelliseksi palveluksi osoittautui raja-
pyykkien sijaintitieto. Maastokäynti asiantuntijan kanssa osoittautui kol-
manneksi tärkeimmäksi yhdessä ajantasaisen metsätiedon kanssa. Kuusi
kymmenestä koki tarpeelliseksi kehitysnusteeet, hoitovaihtoehtojen ver-
tailun, toimenpidehistorian tallentamismahdollisuuden, vertailulaskelmat
eri toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista, metsäsuunnitelman läpi-
käymisen asiantuntijan kanssa, mahdollisuuden päivittää itse tietoja
omasta metsästään, hakkuuvaihtoehtojen vertailun ja tietoteknisten so-
vellusten käyttömahdollisuuden. Noin viisi kymmenestä halusi ilmakuvia
metsästään ja käytännön toimintaohjeita omatoimiselle tekemiselle. Neljä
kymmenestä kaipasi toimintaohjeita ostopalveluiden tilaamiselle, tietoja
pohjavesi- ja kaava-alueista, tallennuspaikkaa omille muistiinpanoille ja
mahdollisuutta yhteishankkeisiin naapuritilan kanssa. Kolme kymmenestä
haluasi valokuvia metsästään. Kaksi kymmenestä kaipaisi tietoa vaihtoehtoi-
sista tulonsaantimahdollisuuksista.

Kysyttäessä maksuhalukkuutta tarpeellisiksi koetuista palveluista, mielipi-
teet vaihtelivat laajalti; osa vastanneista oli sitä mieltä että jäsenyyshin-
taan olisi pitänyt kuulua metsäsuunnitelma ja osa sitä mieltä että makse-
taan mitä ikinä laskussa sitten lukeekaan. Yleisimmäksi maksuhalukkuu-
deksi haarukoitui 10 € per hehtaari. Maksuhalukkuutta tutkittiin myös suhte-
teessa ikään, etäisyyteen ja tilan pinta-alaan. 10 € per hehtaari on hyväk-
sytyn vaihtoehto kaikissa ikäluokissa.

1960-luvulla syntyneiden metsänomistajien ja heitä vanhempien ikäluok-
kien toiseksi yleisin vastaus oli ”ei osaa sanoa/ei merkitystä”. Alle kymme-
nen kilometrin päässä tilaltaan asuvista pieni osa ei haluaisi maksaa mitään
tarvitsemistaan palveluistaan ja myös noin 100–200 kilometrin päässä ti-
laltaan asuvista osa haluaisi palveluiden kuuluvan jäsenmaksuun. Toisaalta
merkittävä osa näillä edellä mainituista alueista asuvista vastasi ”ei osaa
sanoa”. Yli 250 kilometrin päässä metsätilaltaan asuvat olisivat valmiita
maksamaan myös 15 € per hehtaari. Tarkasteltaessa tilojen pinta-alojen
vaikutusta maksuhalukkuuteen, huomataan että 10 € on yleisimmin hyväk-
sytty hinta riippumatta tilan koosta.

Kysyttäessä siedettävää puustotiedon tarkkuuden virhemarginaalia, ylei-
sin vastaus oli +/- 10 %. Muuten vastaukset jakautuivat +/- 5 % ja +/-30 %
välille. Tarkimman mahdollisen (+/- 5 %) halusi yksi kymmenestä, +/- 10 %
halusi yksi kolmesta, +/- 15 % halusi yksi neljästä, +/- 20 % halusi yksi vii-
destä, +/- 25 % halusi yksi 21:stä, +/- 30 % halusi yksi 34:stä ja mielipidet-
tään ei muodostanut yksi 12:sta. Ristiintaulukoimalla maksuhalukkuus ja
puustotiedon haluttu tarkkuus huomattiin että tarkimman puustotiedon
haluavat olivat valmiita maksamaan enintään kymmenen euroa per heh-
taari. Ei osaa sanoa tai ei merkitystä puustotiedon tarkkuudelle oli kaikkein
yleisin vaihtoehto, ja he olisivat valmiita maksamaan 25 € per hehtaari.
Miltei 20 euroa per hehtaari oltiin valmiita maksamaan +/- 20 %:n virhe-
marginaalista ja tämä oli toiseksi yleisin vaihtoehto.

Avoimista vastauksista voi päätellä, että metsänomistajat olivat hyvin varovaisia arvioimaan hintaan ja ennemminkin jättivät vastaamatta, mikä voi myös vääristää tuloksia.

Puustotiedon haluttua tarkkuutta tutkittiin myös suhteessa ikään, etäisyyteen ja tilan pinta-alaan. Tarkasteltaessa eri ikäluokkien suhtautumista puustotiedon tarkkuuteen, huomattiin että +/- 10 % virhemarginaali oli hyväksytyin kaikissa ikäluokissa. 1960- ja 1970-luvulla syntyneet olisivat valmiita myös hyväksymään +/- 15 % virhemarginaalin ja 1940-luvulla syntyneet +/- 20 % virhemarginaalin. Tarkasteltaessa etäisyyden vaikutusta haluttuun puustotiedon tarkkuuteen, huomataan että alle viiden kilometrin päässä tilaltaan asuvat hyväksyvät +/- 15 % virhemarginaaliin ja 100–150 kilometrin päässä asuvat tyytyisivät +/- 20 % virhemarginaaliin ja yli 150 kilometrin päässä asuville kelpaa kaikki siltä väliltä tarkin virhemarginaali mukaan lukien. Muutoin +/- 10 % virhemarginaali oli kaikkein yleisin.

Tarkasteltaessa tilan koon vaikutusta puustotiedon tarkkuusvaatimukseen, huomataan että +/- 10 % on yleisimmin hyväksytty virhemarginaali pois lukien 150–200 hehtaarin tilat, joissa tyydytään +/- 15 % tarkkuuteen. 100–149 hehtaarin tiloilla on eniten tarkinta puustotietoa haluavia.

5.2 Uudet metsänomistajat

Uusista metsänomistajista kyselyyn tyyppillisimmin vastasi 46-vuotias palkatyössä käyvä mies, joka asuu alle 10 kilometrin päässä tilaltaan. Joka toisella kyselyyn vastanneella oli vähintään ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto ja noin yksi neljästä vastanneesta oli nainen. Keskimääräinen metsätilan koko oli 46 hehtaaria ja se oli saatu ostamalla joko sukulaisilta tai vapailta markkinoilta ja se omistettiin joko yksin tai sitten perheomistuksena. Uudet metsänomistajat olivat saaneet tilansa omistukseensa alle viisi vuotta sitten ja suurimmalla osalla oli järjestyksessään kolmas metsäsuunnitelma menossa (tarkoittaen todennäköisesti sitä, että omistussuhteen siirtyessä on siirtynyt myös metsäsuunnitelma). Aikaa tiloilla vietettiin vaihtelevasti; yksi osa ilmoitti asuvansa tilallaan ja täten viettävänsä siellä aikaa jatkuvasti ja osa ilmoitti käyvänsä viikosta kahteen viikkoon vuoden aikana tilallaan.

Noin kahdeksalla kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma ja se oli yleisimmin metsänhoitoyhdistyksen laatima. Seuraavaksi yleisimpiä olivat itselaaditut ja metsäkeskuksen tekemät metsäsuunnitelmat. Uusista metsänomistajista 7 % ei tiennyt suunnitelmansa laatijatahoa. Jos uusilla metsänomistajilla ei ollut metsäsuunnitelmaa, he yleisimmin ilmoittivat syyksi suunnittelevansa itse toimenpiteet metsässään. Toiseksi yleisimmät syyt olivat, että metsäsuunnitelman hyötyä ei ymmärretty, kukaan ei ole tarjonnut metsäsuunnitelmaa ja sisältö ei vastaa toiveita ja tavoitteita sekä että perinnönjaossa tehty arvio riittää.

Tutkimuksessa ei suoraan tutkittu kaupunkilaismetsänomistajien määrää ja heidän suhtautumistaan metsäsuunnitelmaan, mutta pelkästään maa- ja metsätalousyrittäjiä tutkittaessa selvisi, että heistä jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Uusista metsänomistajista 93 % piti metsäsuunnitelmaansa ymmärrettävänä. Puutteellisena metsäsuunnitelmaa pitäneet kritisoivat metsien monikäytön ja hakkuujälkien korjaamisen olevan puutteellista. Metsäsuunnitelmassa ehdotettuihin toimenpiteisiin oltiin pääasiassa tyytyväisiä, ja niitä pidettiin loogisina. Ei osaa sanoa ja tyytymättömien määrä oli yhtä suuri. Raskaiden koneiden maastojälkien masentavuudesta oli maininta. Uusista metsänomistajista 87 % suosittelisikin metsäsuunnitelmaa ja 73 % hankkisi jatkossakin metsäsuunnitelman. Lopuista 13 % ei ottaisi jatkossa ja 13 % ei osannut sanoa kantaansa.

Metsäsuunnitelman hyödyllisyys koettiin suurimmaksi kokonaisuuden hahmottamisen kannalta. Seuraavaksi eniten suunnitelma hyödytti hoitotoimenpiteiden suunnittelussa. Tämä näkyi konkreettisesti toteutuneissa toimenpiteissä: Eniten toteutettiin taimikonhoitoa ja heistä yli yhdeksällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Alle puolet oli hyödyttänyt suunnitelmaa hakkuukohteiden suunnitteluun ja noin kolmasosa oli kokenut hyötyä saamalla tietoa puuston ja metsän kehityksestä ja käyttämällä suunnitelmaa sukupolvenvaihdoksessa apuna. Leimikkoa suunnitelleilla, metsää uudistaneilla, aines- ja energiapuuta myyneillä sekä eri-ikäisrakenteista metsää käsitelleillä kaikilla uusilla metsänomistajilla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Tutkittaessa toteutuneita toimenpiteitä viimeiseltä viideltä vuodelta, merkillepantavaa oli, että toiseksi eniten oli tehty kotitarvepuuta omaan käyttöön ja sitä suorittaneilla yhdeksällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsäsuunnitelmaa omistamattomat olivat tehneet lähinnä taimikonhoitoa, kotitarvepuuta, metsätuhon selvittämistä, tilan hinnan arvioimista, ensiharvennuksia ja ainespuun myyntiä vähäisiä määriä.

Kaikkein tärkeimpänä metsätilan omistamisessa pidettiin ulkoilumahdollisuuksia, kotitarvepuun hankintaa ja säännöllisiä tuloja. Metsätyötilaisuudet hyötyliikunnan muodossa sekä keräilytuotteet kiinnostivat toiseksi eniten. Luotonsaantimahdollisuuksiin suhtauduttiin todella nihkeästi - vain yksi henkilö piti sitä tärkeänä – mikä osoittaa uusille metsänomistajille metsän omistamisen olevan myös hyvin tunnepitoinen juttu.

Tiedon etsimisessä 83 % luotti metsäammattilaisen antamaan henkilökohtaiseen neuvontaan kaikkein eniten. Toiseksi eniten tietoa ammennettiin metsäsuunnitelmasta ja internetistä. Metsäalan lehdet oli löytänyt 33 % uusista metsänomistajista. Viranomaisten suosituksista tiesi 28 % ja metsäalan kurssija sekä radion ja tv:n tarjontaa hyödynsi 17 %. Metsäalan kirjallisuus ja yleisötilaisuudet olivat vähiten käytettyjen joukossa.

Metsänkäyttöpäätös tehtiin ensisijaisesti metsäammattilaisen neuvojen mukaan, metsäsuunnitelmaa noudatettiin ennemmin kuin omia tietoja ja kokemuksia. Yhtään metsänkäyttöpäätöstä ei tehty maisemaa huomioiden eikä metsälain ja suositusten pohjalta, joten uusien metsänomistajien kohdalla ammattitaitoisen metsäammattilaisen tulee ohjata neuvonnallaan uusia metsänomistajia tekemään asiat hyvän metsänhoidon suositusten mukaisesti.

Oman metsän metsänhoitotarpeista, toimenpiteiden kiireellisyytarpeista ja puukuutiomääristä oltiin pääasiassa hyvin perillä ja niitä myös pidettiin tärkeinä. Puunmyyntimahdollisuuksien tietämistä pidettiin kaikkein tärkeimpänä, mutta niistä oltiin huonommin perillä kuin metsänhoitotarpeista. Arvokkaista luontokohteista, virkistys- ja maisema-arvoista alle puolet oli hyvin selvillä, huonoiten oltiin perillä maaperätietojen ohella metsätuhoista, kehityssuunnusteista ja puuston kehitysluokista. Vähiten tärkeimpinä pidettiin kasvupaikkatyyppien, hyvien marja- ja sienipaikkojen ja maaperätietojen tietämistä.

Metsäsuunnitelman kymmenen vuoden keston oli puolet uusista metsänomistajista tyytyväisiä. Mikäli tarkasteltiin pelkästään voimassa olevan metsäsuunnitelman omistavien uusien metsänomistajien mielipidettä, kymmenen vuoden keston suunnitelmalleen halusi 60 % ja 15 vuoden keston halusi 40 %. Kaikkein tarpeellisemmaksi palveluksi ilmenivät rajapyykkien sijaintitiedot ja metsän kehityssuunnusteet.

Ajantasaisen metsätiedon ja tietoteknisten sovellusten käyttömahdollisuuden sekä kartat ehdotetuista toimenpiteistä halusi seitsemän kymmenestä. Käytännössä tietoteknisten sovellusten käyttömahdollisuus voi nousta kaikkein halutuimpienkin palveluiden listalle, kielteisesti vastanneita ei ollut yhtään ja kolmasosa vastanneista oli vastannut ”en osaa sanoa”. Kuusi kymmenestä kaipasi mahdollisuutta tallentaa toimenpidehistoriansa, toimintaohjeita ostopalveluiden tilaamiselle, vertailua hoitovaihtoehtojen välillä, metsäsuunnitelman läpikäyntiä ja myös maastokäyntiä metsäasiantuntijan kanssa. Hiukan alle kuusi kymmenestä olisi halunnut yhteishankkeita naapuritilan kanssa, käytännön toimintaohjeita omatoimiseen tekemiseen ja mahdollisuuden vertailla hakkuuvaihtoja. Puolet uusista metsänomistajista olisi halunnut mahdollisuuden päivittää itse tietoja omasta metsästään. Noin neljä kymmenestä halusi ilmakuvia metsästään ja tietoja pohjavesialueista. Kolme kymmenestä kaipasi tietoja kaava-alueista, tallennuspaikkaa omille muistiinpanoille ja tietoja vaihtoehtoisista tulonsaantimahdollisuuksista. Valokuvien tallennuspaikan saamista koki tarpeelliseksi kaksi vastaajaa kymmenestä. Suurin epävarmuus oli hakkuuvaihtoehtojen vertailun tarpeellisuudessa.

Kysyttäessä maksuhalukkuutta tarpeellisiksi koetuista palveluista, yleisin ilmoitettu summa oli 10 euroa per hehtaari. Seuraavaksi yleisin hehtaarihinta vaihteli välillä 15–20 euroa. Yksi vastanneista olisi ollut valmis maksamaan vain kaksi euroa per hehtaari. Mielipidettään ei osannut muodostaa 11 % uusista metsänomistajista.

Kysyttäessä siedettävää puustotiedon tarkkuuden virhemarginaalia, yleisin vastaus oli +/- 15 %. Muuten vastaukset jakoutuivat +/- 10 %:n ja +/- 20 %:n välille. Tarkimman mahdollisen (+/- 5 %) tarkkuuden halusi yksi yhdeksästä, +/- 10 % halusi yksi viidestä, +/- 15 % halusi yksi kolmesta, +/- 20 % halusi yksi neljästä ja mielipidettään ei muodostanut yksi 18:sta.

Ristiintaulukoimalla maksuhalukkuus ja puustotiedon haluttu tarkkuus huomattiin että tarkimman puustotiedon haluavat olivat valmiita maksamaan enintään kymmenen euroa per hehtaari. +/- 15 %:n virhemarginaalista oltiin valmiita maksamaan 15–20 euroa per hehtaari, ja tämä oli toiseksi yleisin vaihtoehto. Yleisimmin valittu vaihtoehto puustotiedon tarkkuudelle oli ”Ei osaa sanoa tai ei merkitystä”, eikä myöskään maksuhalukkuutta ollut haluttu lähteä arvioimaan.

5.3 Etämetsänomistajat

Etämetsänomistajista kyselyyn tyypillisimmin vastasi 60-vuotias palkkatyössä ja/tai eläkkeellä oleva mies, joka asuu yli 110 kilometrin päässä tilaltaan. Miltei jokaisella heistä on vähintään ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto. Keskimääräinen metsätilan koko oli 77 hehtaaria ja se oli saatu perintönä tai lahjana ja se omistettiin yksin.

Metsätilanomistusaika vaihteli 10–19 vuoteen ja suurin osa heistä ilmoittikin käyttävänsä järjestyksessään toista metsäsuunnitelmaa, joka oli voimassa oleva eli alle kymmenen vuotta sitten tehty. Suurin osa etämetsänomistajista ilmoitti viettävänsä alle viikon vuodessa tilallaan, ja vastaajien joukossa oli myös muutama jotka eivät ollut käyneet kertaakaan vuoden sisällä metsätilallaan.

Noin seitsemällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma ja se oli yleisimmin metsänhoitoyhdistyksen laatima. Seuraavaksi yleisimmät olivat metsäkeskuksen ja puunmyyntifirmojen tekemät metsäsuunnitelmat. Yhtään itselaadittua suunnitelmaa ei ollut joukossa. Jos vastaajalla ei ollut metsäsuunnitelmaa, hän yleisimmin ilmoitti syyksi suunnittelevansa itse toimenpiteet metsässään. Tilan pieni koko ja ymmärtämättömyys metsäsuunnitelman hyödyllisyydestä sekä se, että suunnitelmaa ei ollut edes tarjottu, olivat toiseksi yleisimmät syyt. Kolmanneksi yleisin syy oli sisällön kohtaamattomuus omien toiveiden ja tavoitteiden kanssa ja se, että tarvittaessa toimihenkilöt neuvovat tarpeellisissa toimenpiteissä. Pieni osa koki vanhentuneen metsäsuunnitelman olevan riittävä.

Tutkimuksessa ei suoraan tutkittu kaupunkilaismetsänomistajien määrää ja heidän suhtautumistaan metsäsuunnitelmaan, mutta pelkästään maa- ja metsätalousyrittäjiä tutkittaessa selvisi, että heistä 60 %:lla oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Etämetsänomistajista 72 % piti metsäsuunnitelmaansa ymmärrettävänä. Avoimista vastauksista selvisi että monelle oli selvitetty metsäsuunnitelman laatijan toimesta suunnitelman sisältö tai sitten tottuneisuus metsäsuunnitelman käyttöön oli tehnyt termit tutuiksi. Vaikeaselkoisena metsäsuunnitelmaa pitävät kritisoivat erikoissanaston runsautta ja epäselviä taulukoita sekä grafiikan kömpelyyttä. Puutteellisena metsäsuunnitelmaa pitävät kritisoivat huonoa päivitettyyyttä ja suunnitelman paperista muotoa. Sähköiseen muotoon suunnitelman halunneet halusivat myös mahdollisuuden mallintaa muutosten vaikutusta ainakin 20 vuodeksi. Siitäkin oli maininta, että suunnitelmaan ei ollut jätetty järkevästi tilaa merkitä toimenpiteitä sitä mukaa kuin niitä tekee.

Metsäsuunnitelman hyödyllisyys koettiin suurimmaksi hoitotoimenpiteiden suunnittelussa. Seuraavaksi eniten metsäsuunnitelmaa hyödynnettiin kokonaisuuden hahmottamisessa. Kolmanneksi tärkeimpänä koettiin apu kokonaisuuden hahmottamisessa sekä hakkuukohteiden suunnittelussa. Leimikkoa suunnitelleilla, metsää uudistaneilla, ensiharvennuksen tehneillä ja ainespuuta myyneillä noin seitsemällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. Tietoa tuloista ja menoista hyödynsi 22 % etämetsänomistajista. Kotitarvepuuta tehneillä ja metsätuhoa ratkaisemaan joutuneilla miltei yhdeksällä kymmenestä oli voimassa oleva metsäsuunnitelma. METE-kohteen suojelua ja riistan elinympäristöä hoitaneilla etämetsänomistajilla jokaisella oli voimassa oleva metsäsuunnitelma.

Yksittäisiä mielipiteitä tuli myös siitä, miten hyvä metsäsuunnitelman tietoja oli verrata metsään.fi-aineistoon, miten sai perustaa oman luonnon-suojelualueen, ja miten suunnitelma helpotti yhteydenpitoa osakkaiden välillä. Kukaan etämetsänomistajista ei kokenut suunnitelmaa hyödyttömäksi.

Tutkittaessa toteutuneita toimenpiteitä viimeiseltä viideltä vuodelta, suurimmaksi osaksi oli tehty taimikonhoidon lisäksi uudistamista, ensiharvennusta ja ainespuun sekä energiapuun myyntiä. Metsäsuunnitelmaa omistamattomilla oli selkeä piikki ainespuun myynnissä harvennus- ja päätehakkuukohteilta, sitä metsäsuunnitelmaa omistamattomat olivat tehneet kaikista eniten.

Merkillepantavaa oli, että metsämaisemaa oli hoitanut miltei sama määrä metsäsuunnitelman omaavia ja omaamattomia metsänomistajia, metsätuhoa ei ollut ratkaissut yksikään metsäsuunnitelmaa omistamaton, eikä myöskään hoitanut riistan elinympäristöä tai METE-kohdetta. Ojien ja metsäautoteiden kunnostusta olivat harrastaneet ainoastaan metsäsuunnitelmaa omistamattomat.

Etämetsänomistajista 69 % oli ehdotettuihin toimenpiteisiin tyytyväisiä, ja ne koettiin onnistuneiksi. Avoimista vastauksista selvisi, että suurin osa metsänomistajista ymmärsikin metsäsuunnittelun oman toiminnan suunnittelun välineeksi, jota ei orjallisesti tarvitse noudattaa mutta joka antaa hyvät suuntaviivat toiminnalle. Tyytymättömät kritisivat pääasiassa avohakkuiden vaihtoehdottomuutta ja epätarkkoja tietoja. Etämetsänomistajista 78 % suosittelisi metsäsuunnitelmaa ja 69 % hankkisi jatkossakin metsäsuunnitelman.

Etämetsän omistajat pitivät kaikkein tärkeimpänä yhteyttä kotiseutuun sekä metsätilan tuomia hyötyliikuntamahdollisuuksia. Metsätila nähtiin myös mahdollisena sijoituskohteena ja sen haluttiin jäävän perinnöksi jälkipolville. Luotonsaanti- ja metsästysmahdollisuuksia ei juurikaan arvostettu. Säännöllisissä tuloissa oli huomattavan iso ”ei osaa sanoa” vastanneiden joukko (73 %), mikä ilmentää sitä, että etämetsänomistajien talous ei ole täysin riippuvainen metsätuloista.

Tiedon etsimisessä luotettiin metsäammattilaisen antamaan henkilökohtaiseen neuvontaan kaikkein eniten. Toiseksi eniten tietoa ammennettiin metsäalan lehdistä ja vasta kolmannella sijalla oli metsäsuunnitelman ehdotukset. Etämetsänomistajista 38 % etsi tietoa internetistä ja 25 % sanomalehdistä. Metsänkäyttöpäätös tehtiin ensisijaisesti metsäammattilaisen neuvojen mukaan. Seuraavaksi yleisemmin päätös tehtiin yhtäläisesti omien tietojen ja kokemusten mukaan sekä metsäsuunnitelman pohjalta. Kolmanneksi yleisimmin vaikutti puumarkkinatilanne.

Oman metsän metsänhoitotarpeista, toimenpiteiden kiireellisyytarpeista, puunmyyntimahdollisuuksista ja taloudellisesta arvosta oltiin pääasiassa hyvin perillä ja niitä myös pidettiin tärkeinä. Tietoja metsätuhoista ja puukuutiomääriä pidettiin yhtä tärkeinä, mutta metsätuhotilanne tiedettiin hiukan paremmin. Vähiten tiedettiin puuston kehitysluokat, kehityssuunnitteet ja maaperätiedot, ja niiden tietämistä kasvupaikkatyyppien ohella pidettiin kaikkein vähiten tärkeinä.

Metsäsuunnitelman kymmenen vuoden keston oli etämetsänomistajista alle puolet tyytyväisiä. Tarkasteltaessa pelkästään voimassa olevan metsäsuunnitelman omistavien mielipidettä, kymmenen vuoden keston oltiin selkeästi tyytyväisiä. Etämetsänomistajista 31 % olisi halunnut suunnitelman 15 vuodeksi ja 8 % viideksi vuodeksi.

Kaikkein tärkeimmiksi etämetsänomistajien tarpeellisiksi kokemiksi palveluiksi ilmenivät rajapyykkien sijaintitiedot, maastokäynnit metsäasiantuntijan kanssa sekä kartat ehdotetuista toimenpiteistä. Ajantasaisen metsätiedon halusi kahdeksan kymmenestä.

Metsän kehityssuunnitelmien, metsäsuunnitelman läpikäymisen asiantuntijan kanssa, erilaisten hoito- ja hakkuuvaihtoehtojen vertailun sekä vertailulaskeumat eri toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista kokivat tarpeelliseksi noin seitsemän kymmenestä. Ilmakuvia, tietoteknisten sovellusten käyttömahdollisuutta, toimenpidehistorian tallennusmahdollisuutta sekä mahdollisuutta päivittää itse tietoja omasta metsästä kokivat tarpeelliseksi kuusi vastaajaa kymmenestä. Käytännön toimintaohjeita omatoimiseksi tekemiselle ja ostopalveluiden tilaamiselle halusi vähän yli puolet etämetsänomistajista. Tietoja pohjavesi- ja kaava-alueista sekä yhteishankemahdollisuuksista naapuritilan kanssa halusi neljä kymmenestä. Valokuvien ja omien muistiinpanojen tallennuspaikkaa sekä tietoa vaihtoehtoisista tulonsaantimahdollisuuksista tarvitsi vähän alle neljä vastaajaa kymmenestä. Isoin epävarmuus oli pohjavesialueiden tietojen tarpeellisuuden kanssa.

Kysyttäessä maksuhalukkuutta tarpeelliseksi koetuista palveluista, yleisin ilmoitettu summa oli 10 euroa per hehtaari. Seuraavaksi yleisin oli 20 euroa per hehtaari ja kolmanneksi yleisin 15 euroa per hehtaari. Mielipidettään ei osannut muodostaa 10 % etämetsänomistajista. Yksittäisiä toiveita oli ilmaisesta 35 euroon asti. Kysyttäessä siedettävintä puustotiedon tarkkuuden virhemarginaalia, yleisin vastaus oli +/- 20 %. Muuten vastaukset jakoutuivat +/- 5 % ja +/-25 % välille. Tarkimman mahdollisen (+/- 5 %) halusi yksi yhdeksästä, +/- 10 % halusi yksi neljästä, +/- 15 % halusi yksi kuudesta, +/- 20 % halusi yksi kolmesta, +/- 25 % halusi yksi 13:stä ja mielipidettään ei muodostanut yksi 17:stä.

Ristiintaulukoimalla maksuhalukkuus ja puustotiedon haluttu tarkkuus huomattiin, että tarkimman puustotiedon haluavat olivat valmiita maksamaan siitä enintään kymmenen euroa per hehtaari. Virhemarginaalissa +/- 20 % oli niukka enemmistö, ja hehtaarihinta, minkä he olisivat halukkaita maksamaan, olisi jotain 15–20 € väliltä.

6 POHDINTA

”...Kalevi innostui muistelevaan kuinka toisenlaiseksi metsänomistaminen on muuttunut. Ennen kaikki oli suoraniitsemä, tai ainakin tuntui siltä. Puunostajia oli kolme isoa ja paikalliset sahat päälle. Oli pykälät ja oli taulukot, joista katsottiin milloin metsä oli hakkuukypsä. Keskenkasvuista metsää sai ainoastaan harventaa, ja siinäkin oli rajat, kuinka harvaksi. Nyt ei ole muuta väliä kuin muistaa huolehtia, että uusi metsä lähtee kasvamaan. Mutta muuten liikkuvia osia on enemmän.

Pitää osata laskea arvokasvu ja puutavaralajisiirtymää energiapuusta kuitupuuksi ja kuitupuusta tukkipuuksi, ja rahan tuottoa vaihtoehtoisessa käytössä. Ja päästöoikeuksien pörssihinta vaikuttaa energiapuun kysyntään ja hintaan.

Jos Norjassa sataa, niin päästöoikeuden hinta laskee, ja se vaikuttaa viti-konperkuun kannattavuuteen. Ja puhutaan, että metsänomistajille tulisi mahdollisuus myydä hiilensidontaa. Ennen suojelu oli tylyä mutta yksinkertaista, mutta nykyään luonnonarvoillakin käydään kauppaa. Metsänomistaminen ei ole pöljän pojan hommaa ollenkaan, ainakaan jos aikoo tiliä tehdä.” (Häyrynen 2007, 64.)

Mikko Häyrysen visio hiilensidonnan myymisestä voi olla joskus todellisuutta - asiasta on jo tehty tutkimuksia ja teoreettisia malleja - sillä hiilen sitoutuminen voidaan tulkita yhdeksi metsätalouden tuotokseksi (Indufor 2000, 32). Tulevaisuudessa metsänomistajien tavoitteet saattavat liittyä myös ilmastonmuutokseen ja hiilensidontaan. Nykyisin metsänomistajien metsänomistukselleen ilmoittamiensa tavoitteiden kautta tapahtuva ryhmittely on jo melko vakiintunut tapa kuvata erityyppisiä metsänomistajia (Haltija 2017, 23). Esimerkiksi Suomalainen metsänomistaja 2010-tutkimuksessa metsänomistajat ryhmiteltiin monitavoitteisiksi, virkistyskäyttäjiksi, metsästä eläviksi, taloudellista turvaa korostaviksi ja epätietoisiksi.

Monitavoitteisten ryhmään kuuluville tärkeitä ovat oman metsän tarjoamat taloudelliset hyödyt – taloudellinen turvallisuus ja säännölliset tulot, työtilaisuudet ja ulkoilu ja aineettomat tavoitteet. Toinen ryhmä, virkistyskäyttäjät painottavat selkeästi metsänomistuksen aineettomia näkökohtia kuten luonnon- ja maisemansuojelua sekä ulkoilumahdollisuuksia. Metsän merkitys työtilaisuuksien ja ulkoilun kannalta korostuu metsästä elävien keskuudessa, vaikkei metsä liene monellekaan tärkein tulonlähde. Taloudellista turvaa korostaville ovat tärkeitä paitsi metsän tuoma taloudellinen turvallisuus ja merkitys sijoituskohteena, myös säännölliset puunmyyntitulot. Viides ryhmä, epätietoiset, eivät tunnu asettavan erityisiä tavoitteita metsänomistukselleen. (Hänninen ym 2011, 15.) Tutkimuksessa kaikki vastanneet sijoittuivat selkeästi monitavoitteisiksi metsänomistajiksi. Toisaalta uusilla metsänomistajilla oli piirteitä myös metsästä elävien ryhmästä – ulkoilusta, kotitarvepuun käytöstä, säännöllisistä tuloista, hyötyliikunnasta, marjastuksesta ja sijoitusmahdollisuuksista oli kiinnostunut yli puolet heistä.

Tulevaisuuden metsäsuunnittelussa on huomioitava ilmastonmuutos nykyistä paremmin, sillä metsänhoidon menetelmien avulla ilmastonmuutoksen myönteisiä vaikutuksia metsiin voidaan hyödyntää sekä minimoida vahinkoja. Metsien uudistamisessa voidaan esimerkiksi käyttää muuttuviin olosuhteisiin paremmin soveltuvia puulajeja tai geneettisiä alkuperiä. Metsien harvennuksia ja päätehakkuuta voidaan puolestaan aikaistaa ilmastonmuutoksen mahdollistaman lisäkasvun hyödyntämiseksi ja tuhoriskien vähentämiseksi. Myös muuttuvat tuuliolosuhteet on syytä huomioida jo metsänhoidon suunnittelussa, sillä kasvatus- ja metsänkäsittelytavat voivat vaikuttaa tuulten aiheuttamien tuhojen riskiin. Ilmastonmuutos lisää tarvetta kehittää korjuuteknologiaa, joka soveltuu sulan maan aikana tehtäviin harvennushakkuihin.

Kuusten herkkyys ilmastonmuutoksen mahdollisesti aiheuttamalle kuivuudelle ja muille vahingoille voi muodostua ongelmaksi Etelä-Suomessa. Mahdollinen sopeutumiskeino voi tällöin olla puulajin vaihtaminen kuusesta mäntyyn karuissa kasvuympäristöissä ja puolestaan kuusesta koivuun rehevämmissä kasvuympäristöissä. (Ilmasto-opas n.d.)

Vastanneista 13 % oli kokeillut erikoispuulajien kasvatusta, mutta tuskin taloudellisessa mielessä vaan kuriositeettina. Luonnonvarakeskuksen Metsä 150-hankkeen raportin mukaan lyhytkiertoviljelyllä voidaan tuottaa merkittäviä määriä puubiomassaa pienilläkin pinta-aloilla. Puulajeina voidaan käyttää mm. pajuja, hieskoivua, harmaaleppää sekä hybridihaapaa. Erikoispuulajit, kuten siperianlehtikuusi, visakoivu, tervaleppä ja jalot lehtipuut tuottavat ensisijaisesti arvokasta raaka-ainetta erikoistarkoituksiin. (Hynynen, Huuskonen & Kojola 2017, 3.) Kenties nämä samaiset metsänomistajat saataisiin innostumaan lyhytkiertoviljelystä, mikäli markkinat kohtaisivat.

Luonnonsuojelukohteita metsissään piti tärkeänä 26 % vastanneista, ja toteutuneista toimenpiteistä luonnonsuojeluun liittyviä (METE-kohteiden suojelu sekä rantavyöhykkeen pehmeä käsittely ja/tai suojelu) toimenpiteitä oli 4 %. Määrä voisi olla suurempikin. Luonnonhoidosta täytyisi sopia jo puukauppojen yhteydessä ja tiedon tulisi kulkea metsänomistajalta aina metsäkoneenkuljettajalle saakka. Maastosuunnittelua on vähennetty metsätaloudessa kustannusten takia. Tämän vuoksi kaikista luontoarvoista ei ole etukäteistietoa, jota hakkuiden toteuttajat tarvitsisivat. Pienillä toimintatapojen muutoksilla on mahdollista lisätä metsissä lahoppuun määrää, säilyttää useampia arvokkaita luontokohteita ja parantaa vesiensuojelua. (Metsäkeskus n.d.c.)

Useimpiin työlajeihin sovellettava tarkistuslista ja neuvontatyökalu mahdollistaisivat metsänomistajan osallistamisen metsänhoitoon entistä paremmin. Neuvontatyökalu voisi olla esimerkiksi luonnonhoitosivusto, joka olisi erilaisilla laitteilla avautuvassa sähköisessä muodossa. Metsänomistaja voisi valita, mitä luonnonhoitoa tukevia keinoja käytettäisiin hakkuissa ja metsänhoidon toimenpiteissä. Tarkistuslistan tiedot olisivat siirrettävissä työn toteuttajalle, jolloin toimijalla on valmius esitellä metsänomistajalle luonnonhoidon keinojen perustelut ja suuntaa antavat arviot kustannuksista, kustannussäästöistä tai tuoton menetyksistä. (Vesanto 2017.)

WWF kartoitti helmikuussa vuonna 2016 TNS Gallupilta tilaamassaan tutkimuksessa, minkälaista neuvontaa metsänomistajat kokevat saaneensa metsäalan ammattilaisilta, kuten metsänhoitoyhdistyksiltä, metsäkeskuksetta, metsäteollisuus- ja metsäpalveluyrityksiltä. Tutkimuksessa selvisi, että metsänomistajien toiveet eivät usein välity hakkuiden toteuttajille asti. WWF ja metsäalan asiantuntijaorganisaatio Tapio ovat kehittäneet lomakkeen helpottamaan metsänomistajien ja metsäammattilaisten yhteistyötä.

Hoitotahto-lomake kertoo metsäammattilaiselle ne periaatteet, joita metsänomistaja haluaa metsässään toteutettavan. WWF:n metsäasiantuntija Panu Kuntun mielestä tällaista metsäpalvelu- tai puukauppasopimukseen liitettävää metsäluontoa koskevaa lomaketta ei Suomessa ole aiemmin ollut käytössä. (Lampela 2017.) Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen kannattaisi profiloitua myös tässä suhteessa ja ottaa repertuaariinsa tämä lomake.

7 OMAN TYÖN ARVIOINTI

Kyselytutkimuksen tekeminen osoittautui työläämmäksi kuin mitä aluksi luulin. Alkuvaiheen ideoinnissa olin ajatellut vielä haastattelevani osan metsänomistajista puhelimitse, ja kyselylomakkeessa olikin kohta, jossa pystyi ilmoittautumaan lisähaastatteluun. Halukkaita haastatteluun ilmaantuikin 59 kappaletta, yhteensä 35 % kaikista vastanneista. Aineiston työstäminen oli sen verran haastavaa, että luovuin suosiolla haastatteluista.

Kohderyhmän etsimisessä metsänhoitoyhdistyksen tietokannasta oli omat vaikeutensa. Silvadatan Mhy-Asiakaspalvelut – järjestelmästä ei esimerkiksi pystynyt hakemaan pelkästään naismetsänomistajia tai rajaamaan hakua heihin – tällöin olisi voinut varmistaa suuremman otoksen naismetsänomistajista. Toisinaan tiedot olivat vanhentuneita, ja oletetuilla metsäsuunnitelmaa omistamattomilla henkilöillä olikin metsäsuunnitelma.

Sähköinen kysely osoittautuikin parhaimmaksi valinnaksi toteuttaa kysely sen helppouden tähden, tulokset sai tallennettua halutussa formaatissa, ja webropolissa olisi ollut myös omat tilastojen analysointiohjelmat. Lisäksi sähköisen kyselyn vahvuus oli siinä, että kysymykset voitiin ohjelmoida siten, että niihin on pakko vastata päästäkseen kyselyssä eteenpäin. Paperisissa vastauksissa oli huomattavasti enemmän tyhjiä vastauksia.

Sähköisessä kyselyssä oli tosin ajoittaisia ongelmia - eräskin vastaajista laittoi viestiä paperisen kyselylomakkeen kulmaan, että sähköinen kysely oli kaatunut kesken kaiken, ja hän siksi täytti paperisen vastauslomakkeen - eli sähköinen kyselylomake olisi ollut silloin ensisijainen vaihtoehto. Heräsikin kysymys, olisiko kyselylle saanut paremman vastausprosentin jos olisikin suunnannut kyselyn pelkästään mobiililaitteille? Esimerkiksi SurveyMonkey tarjoaa suoraan älypuhelimeen lähetettävän kyselyn.

Osa vastaajista oli ymmärtänyt kysymyksen ”Oletteko olleet tyytyväisiä nykyisessä metsäsuunnitelmassa tarjottuihin metsänhoito- ja hakkuutapoihin” kysymykseksi yleisesti metsäsuunnitelmasta, tämä selvisi avoimista vastauksista.

Mielenkiintoista oli, että myöntävästi vastanneet kiittelivät loogisuudesta ja ammattitaitoisuudesta, kun taas kriittisesti vastanneet paneutuivat juuri hoito- ja hakkuutoimenpiteiden ajoitukseen ja vaihtoehtoihin. Lisäksi Etelä-Savossa asuva metsänomistaja oli ilmoittanut metsätilan etäisyydeksi 2500 kilometriä. Aineisto oli sähköisesti tullutta, joten todennäköisesti kyseessä näppäilyvirhe ja korjasin etäisyydeksi 250 kilometriä.

Seitsemän sivuinen kyselylomake oli osin aika pitkä, ja sitä mieltä oli osa vastanneistakin. Yllättävää kyllä, kaikki avoimissa vastauksissa kyselyä kritisoineet olivat naisia. Yksi heistä totesi, että kysymykset olivat monitulkintaisia, että ei oikein tiennyt mitä niissä kysytään ja mitä pitäisi vastata. Kysymyksissä mukailtiin Suomalainen metsänomistaja 2010 kysymyspatteristoa, jotta tarvittaessa vastauksia voisi verrata tähän aiempaan kyselyyn. Metsänomistajat olisi kuitenkin pitänyt ryhmitellä tavoitteiden mukaisesti neljään eri ryhmään, ja tätä varten tuli valittua liian vähän kysymyksiä. Lisäksi olisi ollut oleellista kysyä myös millaisella asuinalueella elää, jotta kaupunkilaismetsänomistajat olisi voinut analysoida aineistosta.

JMP-analysointiohjelma oli vaikea käyttää, ohjeita löytyi lähinnä englanniksi. Jatkossa suosisin SPSS-ohjelmaa tilastoinnissa, sen käyttämiseen löytyy valtavasti suomenkielistä opaskirjallisuutta. Excel olikin korvaamaton apu, lähinnä tein taulukot JMP-ohjelmalla ja kirjasin tulostuneet tiedot Exceliin.

LÄHTEET

Arbonaut (2015). *Metsätieto 2020 – Tavoitetila*. Haettu 4.6.2017 osoitteesta <http://mmm.fi/documents/1410837/1504826/Mets%C3%A4tieto+2020+Tavoitetila/d3e572a8-eb0b-4715-80ac-fe04dc45b2ca>

Euroopan komission Suomen edustusto (2017). *Komissiolta Suomelle huomautus ympäristötiedon saatavuudesta ja laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta*. Haettu 30.5.2017 osoitteesta https://ec.europa.eu/finland/news/infringements_160722_fi

Hakala, J. (1987). *Käytännön metsätieto*. Kustannusosakeyhtiö Metsälehti. Kajaani.

Haltia, E. & Rämö A. (2017). *Miksi metsien taloudellisia mahdollisuuksia jätetään käyttämättä? – metsänomistajakyselyn tuloksia*. PTT raportteja 256. Helsinki: Pellervon taloustutkimus PTT. Haettu 2.5.2017 osoitteesta <http://www.ptt.fi/julkaisut-ja-hankkeet/kaikki-julkaisut/256.-haltia-e.-ramo-a-k.-2017.-miksi-metsien-taloudellisia-mahdollisuuksia-jatetaan-kayttamatta-metsanomistajakyselyn-tuloksia..html>

Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus*. Porvoo: Edita Publishing Oy.

Hokajärvi, R., Tikkanen, J., Hänninen, H. & Pietilä, K. (2006). *Yhteistyön ohjeistus metsäkeskusten metsäsuunnittelussa*. Metsätieteen aikakauskirja 4/2006: 475–490. Haettu 15.5.2017 osoitteesta <https://www.metsatieteenaikakauskirja.fi/pdf/article6315.pdf>

Hujala, T., Kurttila, M., & Pykäläinen, J. (2010). *Metsänomistajien päätöksenteko metsiensä käytöstä ja metsäsuunnittelupalvelut*. Metsätieteen aikakauskirja 4/2010:498-503. Haettu 15.5.2017 osoitteesta <http://www.metla.fi/aikakauskirja/full/ff10/ff104498.pdf>

Hynynen, J., Huuskonen, S. & Kojola, S. (2017). *METSÄ 150 – Metsänkasvatuksen keinot lisätä puuntuotantoa kestävästi ja kannattavasti*. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2017. Helsinki: Luonnonvarakeskus. Haettu 4.6.2017 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-377-2>

Häyrynen, M. (2007). *Kertomus Suomenmaan metsistä 2015*. Hämeenlinna. Metsäkustannus.

Ilmasto-opas (n.d.). *Ilmasto-opas.fi*. Sykkeen, Aalto-yliopiston ja YTK:n sekä Ilmatieteen laitoksen verkkopalvelu. Haettu 4.6.2017 osoitteesta https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaikutukset/-/artikkeli/af2da594-445a-42dd-8f57-d085735cc6e0/metsatalous.html#h_So-peutumiskeinoja_mets_taloudessa

Indufor (2000). *Metsien hiilinielujen todennettavuus Kioton pöytäkirjan soveltamisessa*. Haettu 4.6.2017 osoitteesta [http://ktm.elinar.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/All/881A60D7C37912D2C225717E0027AEE8/\\$file/metsien_hiilinielu_2000.pdf](http://ktm.elinar.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/All/881A60D7C37912D2C225717E0027AEE8/$file/metsien_hiilinielu_2000.pdf)

Koskitukki (n.d.). *Puukaupan ABC*. Haettu 15.5.2017 osoitteesta <http://www.koskitukki.fi/puukaupan-abc/>

Kurttila, M, Korhonen, K, Hänninen, H & Hujala, T. (2010). *Yksityismetsien metsäsuunnittelu 2010 – nykytilanne ja kehittämistarpeita*. Metlan työraportteja 153. Vantaa: Metsäntutkimuslaitos.

Lampela, E. (2017). *WWF: ”Metsänomistajien toiveet eivät usein välity hakkuiden toteuttajille”*. Aarre 29.03.2017. Haettu 4.6.2017 sivulta <http://www.aarrelehti.fi/uutiset/wwf-mets%C3%A4nomistajien-toiveet-eiv%C3%A4t-usein-v%C3%A4lity-hakkuiden-toteuttajille-1.183268>

Maa- ja metsätalousministeriö (2017). *Kärkihankkeet*. Haettu 30.5.2017 osoitteesta <http://mmm.fi/karkihankkeet>.

Metsä Forest (n.d.). *Metsäverkko*. Haettu 15.5.2017 osoitteesta <http://www.metsaverkko.fi/fi/Sivut/default.aspx>

Metsäkeskus (n.d.a). *Yksityismetsien metsävaratieto*. Haettu 2.5.2017 osoitteesta <https://www.metsakeskus.fi/yksityismetsien-metsavaratieto>

Metsäkeskus (n.d.b). *Metsäsuunnitelma*. Haettu 2.5.2017 osoitteesta <https://www.metsakeskus.fi/metsasuunnitelma>

Metsäkeskus (n.d.c). *Luonnonhoitoa tehostetaan talousmetsissä*. Haettu 2.5.2017 osoitteesta <https://www.metsakeskus.fi/uutiset/luonnonhoitoa-tehostetaan-talousmetsissa>

Metsänhoitoyhdistys (n.d.). *Metsäsuunnitelma*. Haettu 2.5.2017 osoitteesta <http://www.mhy.fi/muut-palvelut/metsasuunnitelma>

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme (2016). *Vuosikertomus 2016*. Haettu 6.6.2017 osoitteesta http://www.mhy.fi/sites/default/files/paijat-hame/mhy_ph-vuosikertomus_2016.pdf

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme (2017). *Toimintasuunnitelma 2017*. Haettu 6.6.2017 osoitteesta <http://www.mhy.fi/sites/default/files/paijat-hame/ts2017-kuvineen.pdf>

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme (n.d.a). *Hallinto*. Haettu 6.6.2017 osoitteesta <http://www.mhy.fi/paijat-hame/hallinto>

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme (n.d.b). *Metsäsuunnitelma*. Haettu 6.6.2017 osoitteesta <http://www.mhy.fi/muut-palvelut/metsasuunnitelma>

Metsäntutkimuslaitos (2009). *Metsäsektorin rakennemuutoksesta on nähty vasta ensiaskeleet*. Metsäntutkimuslaitoksen tiedote. Haettu 30.5.2017 osoitteesta <http://www.metla.fi/tiedotteet/2009/2009-05-27-metsasektori-rakennemuutos.htm>

Metsäteollisuus (2017). *Metsänhoitoa kehitettävä Suomessa ammattimaisempaan suuntaan*. Haettu 30.5.2017 osoitteesta <https://www.metsateollisuus.fi/edunvalvonta/metsat-ja-puunhoito/miten-hoidan-taloudsmetsaa/metsanhoitoa-kehitettava-suomessa-ammattimaisempaan-suuntaan/>

Otso metsäpalvelut (n.d.). *Metsäsuunnittelu*. Haettu 30.5.2017 osoitteesta <http://www.otso.fi/Metsapalvelut/Metsasuunnittelu/Metsasuunnitelma/tabid/462/Default.aspx>

Pellervo-Instituutti Oy:n PI-johtamiskoulu (2016). *Hyvän hallinnon opas Metsänhoitoyhdistyksille Suomessa*. Haettu 30.5.2017 osoitteesta http://www.mhy.fi/sites/default/files/mhyp/mhy_hyvan_hallinnon_suositus.pdf

Hänninen, H, Karppinen H & Leppänen J. (2011). *Suomalainen metsänomistaja 2010*. Metlan työraportteja 208. Julkaisun pysyvä verkko-osoite <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2011/mwp208.htm>

Stora Enso (n.d.a). *Uusi metsänomistaja – Stora Enson opas uudelle metsänomistajalle*. Paperinen esite.

Stora Enso (n.d.b). *Metsäsuunnitelma*. Haettu osoitteesta 2.5.2017 osoitteesta https://www.storaensometsa.fi/palvelut/metsasuunnitelma/?utm_source=footer

Tilastokeskus (2007). *Laatua tilastoissa*. 2. uudistettu painos. Käsikirjoja 43. Helsinki: Yliopistopaino. Haettu 4.6.2017 osoitteesta http://tilastokeskus.fi/meta/qg_2ed.pdf#_ga=2.23860538.103107453.1496490267-1501724448.1496490267 laatua tilastoissa. 2007. tilastokeskus

UPM (n.d.). *Metsäsuunnitelma*. Haettu 2.5.2017 osoitteesta https://www.metsamaailma.fi/fi/SalesAndServices/Documents/UPM_metsasuunnitelma_FI.pdf

Vesanto, T.(2017). *Monimetsä – hanke työsuunnitelma 2017*. Metsäkeskus. Haettu 4.6.2017 osoitteesta <https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/monimetsa-tyosuunnitelma-2017.pdf>

Äijälä, O., Koistinen, A., Sved, J., Vanhatalo, K. & Väisänen, P. (2014). *Metsänhoidon suositukset*. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisu. Metsäkustannus.

SAATEKIRJE

ARVOISA KYSELYN VASTAANOTTAJA

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää, minkälaista tietoa metsänomistajat kokevat tarvitsevansa metsästään. Mikäli omistatte useampia metsätiloja, pyydän vastaamaan kysymyksiin yleisesti, sillä kysymykset ovat laadittu oletuksena yhdestä metsätilasta. Opiskelen Hämeen ammattikorkeakoulussa metsätalouden koulutusohjelmassa metsätalousinsinööriksi, ja tämä kysely liittyy opinnäytetyöhöni. Kyselystä tekemäni tulokset ja havainnot toimitan Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen käyttöön, joten vastaamalla samalla edistätte yhdistystä kehittämään toimintaansa.

Kyselylomakkeeseen vastaaminen vie aikaa arviolta 15 – 20 minuuttia, ja se on kaksipuolinen. Tulokset julkaistaan kokonaistuloksina, joten kenenkään vastaajan yksittäiset tiedot tai vastaukset eivät paljastu tuloksista. Pyydän vastaamaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 4.9.2016.

Mikäli haluatte saada lisätietoa tutkimuksesta tai teillä on kysyttävää, voitte ottaa yhteyttä puhelimitse (040 767 7758) tai sähköpostilla (tuijapuhakka@gmail.com). Kaikkien osallistujien kesken arvotaan kolme metsäaiheista kirjaa, osallistumislomake alla. Jos olette halukas osallistumaan tarkempaan haastatteluun asian tiimoilta, ilmoittakaa myös siitä.

Kiitokset vastauksistanne!

Tuija Puhakka

Tuija Puhakka

Nimi: _____
Osoite: _____
Puhelinno: _____ Sähköposti: _____
Osallistun arvontaan Olen käytettävissä henkilökohtaiseen haastatteluun kyllä en

KYSELYLOMAKE

Metsänomistajat
PÄIJÄT-HÄME

Asiakaskysely

Sivu 1

1. Vastaajan syntymävuosi _____
2. Vastaajan sukupuoli
 - Mies
 - Nainen
3. Vastaajan koulutus
 - Kans- tai kansalaiskoulu
 - Peruskoulu/keskikoulu
 - Lukio/ammattikoulu
 - Ammattikorkeakoulu
 - Akateeminen tutkinto
4. Mikä on ammattiasemanne?
 - Palkansaaja
 - Maa – tai metsätalousyrittäjä
 - Muu yrittäjä
 - Eläkeläinen
 - Opiskelija
 - Työtön
5. Oletteko ansiotyössä metsälalla?
 - En
 - Kyllä, palkkatyössä
 - Kyllä, yrittäjänä
 - Kyllä, palkkatyössä ja yrittäjänä
6. Mhy:n jäsen
 - Kyllä
 - Ei
7. Mitä seuraavista laitteista taloudessanne on käytettävissä?
 - Älykännykkä
 - Tabletti
 - Pöytä tietokone
 - Kannettava tietokone (lappari)
 - Ei mikään näistä
8. Mikä on tilanne omistusmuoto? Voitte valita useamman vaihtoehdon.
 - Tila on yhden henkilön omistuksessa.
 - Tila omistetaan yhdessä puolison kanssa.
 - Tila on yhtymä, jossa _____ jäsentä.
 - Tila on perikunta, jossa _____ jäsentä.
 - Muu, mikä _____

9. Miten teistä tuli metsänomistaja ja minä vuonna?

- Saitte tilan perintönä tai lahjana, vuonna _____.
- Ostitte vanhemmilta tai sukulaisilta, vuonna _____.
- Ostitte vapailta markkinoilta, vuonna _____.

10. Etäisyys kotoa lähimmälle metsätilalle _____ km

11. Metsäomaisuuden kokonaispinta-ala: _____ ha

12. Kyselyyn vastasi (Voitte valita useamman vaihtoehdon)

- Tilan omistaja
- Hallintaoikeuden haltija
- Omistajan/haltijan puoliso
- Muu perheen jäsen
- Perikunnan/ryhymän jäsen
- Muu henkilö _____

13. Kuinka monta päivää metsätilalla oltiin kaikkiaan vuonna 2015? Mikäli asutte tilalla, merkitkää 365 päivää. Noin _____ päivää.

14. Onko Teillä voimassa oleva (alle 10 vuotta sitten tehty) metsäsuunnitelma

- Kyllä
- Ei (Siirtykää kysymykseen 22)
- En osaa sanoa

15. Metsäsuunnitelman laatija

- Metsänhoitoyhdistys
- Metsäkeskus
- Otso
- Metsäliitto
- UPM
- En osaa sanoa
- Muu, mikä _____

16. Onko suunnitelma tilallanne?

- Ensimmäinen
- Toinen
- Kolmas tai useampi
- En osaa sanoa

17. Metsäsuunnitelman sisältö on mielestänne

- Ymmärrettävä, miksi _____
- Vaikeaselkoinen, miksi _____
- Puutteellinen, miksi _____
- Liian yksityiskohtainen, miksi _____
- Muu, mikä _____
- _____
- _____

18. Mitä hyötyä nykyisestä metsäsuunnitelmasta on ollut?

- Se on helpottanut hakkuiden suunnittelua
 Se on helpottanut hoitotoimenpiteiden suunnittelua
 Olen saanut tietoa puuston ja metsän kehityksestä
 On hyödyttänyt sukupolvenvaihdoksessa
 On hyödyttänyt tilan myynnissä
 Tieto tuloista ja menoista
 Se on auttanut kokonaisuuden hahmottamisessa
 Muu, mikä _____

Ei ole ollut hyödyllinen, miksi _____

En osaa sanoa

19. Oletteko olleet tyytyväisiä nykyisessä metsäsuunnitelmassa ehdotettuihin metsänhoito- ja hakkuutapoihin?

Kyllä, miksi _____

En, miksi _____

En osaa sanoa

20. Miten pitkälle ajalle toivoisitte metsäsuunnitelmanne ajoittuvan?

- 5 vuotta
 10 vuotta
 15 vuotta

21. Suositteko metsäsuunnitelmaa ystävällemme?

Kyllä, miksi _____

En, miksi _____

En osaa sanoa

22. Aiotteko hankkia metsäsuunnitelman lähitulevaisuudessa tai kun nykyinen vanhenee?

- En
 Kyllä
 En osaa sanoa

23. Jos teillä ei ole metsäsuunnitelmaa, mitkä ovat tärkeimmät syyt siihen?

- Suunnittelen itse metsissäni suoritettavat toimenpiteet, joten en tarvitse suunnitelmaa
 Minulle ei ole tarjottu metsäsuunnitelmaa
 Tilan pieni koko
 Metsäsuunnitelma on liian kallis
 Metsäsuunnitelman sisältö ei vastaa toiveitani ja tavoitteitani
 En tiedä miten metsäsuunnitelma hyödyttää minua
 Muu syy, mikä _____

24. Minkä perusteella teette päätöksiä metsiennne käytöstä? Valitkaa kolme tärkeintä.

- Omien tietojen ja kokemusten mukaan
- Metsäsuunnitelman pohjalta
- Metsälain ja suositusten pohjalta
- Luontoarvoja painottaen
- Maisemaa huomioiden
- Rahan tarpeen mukaan
- Puumarkkinatilanteen mukaan
- Metsäammattilaisen neuvojen mukaan
- Sukulaisen tai tuttavan neuvojen mukaan
- muun, minkä _____

25. Mistä hankitte tietoa metsien käsittelystä ja hoidosta sekä metsätaloudesta yleensä?

Merkitse viivoille tärkein numerolla yksi (1), toiseksi tärkein numerolla kaksi (2) ja kolmanneksi tärkein numerolla kolme (3).

- ___ Radio ja tv
- ___ Internet
- ___ Sanomalehdet
- ___ Metsäkeskus, ELY-keskus yms
- ___ Metsäalan lehdet
- ___ Metsäalan kirjat
- ___ Metsäsuunnitelma
- ___ Metsäalan yleisötilaisuudet
- ___ Metsäalan kurssit
- ___ Metsäammattilaisen antama henkilökohtainen neuvonta

26. Minkälaisia toimenpiteitä on viimeisen viiden vuoden aikana metsätalallanne tehty?

- Metsikön uudistaminen (puulajivalinta, maanmuokkaus)
- Tuhon (hirvi, myyrä, lumi, myrsky jne) ratkaiseminen
- Taimikon hoito
- Leimikon suunnittelu
- Metsikön ensiharvennus
- Energiapuun myynti
- Ainespuun myynti harvennus- tai päätehakkuulta
- Eri-ikäisrakenteisen metsän käsittely
- Poltto- tai rakennuspuun hankinta kotitarpeiksi
- Riistan elinympäristön hoito
- Metsämaiseman hoito
- Muiden puulajien kuin männyn, kuusen tai koivun kasvatusta
- Metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen suojeleminen
- Rantametsien tai purovarsien pehmeä käsittely tai suojeleminen
- Sukupolvenvaihdos
- Arvio tilan hinnasta
- Lannoitus
- Muu, mikä? _____

29. Mitkä seuraavista palveluista olisivat tarpeellisia?

	Täysin merkityksetön	Melko merkityksetön	En osaa sanoa	Melko tärkeä	Erittäin tärkeä
a) Tietoa vaihtoehtoisista tulonsaantimahdollisuuksista (esim. luontoarvokauppa, maisemanvuokraus jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
b) Metsän kehitysnusteet	☐	☐	☐	☐	☐
c) Ajantasainen metsätieto	☐	☐	☐	☐	☐
d) Mahdollisuus päivittää itse tietoja omasta metsästä	☐	☐	☐	☐	☐
e) Vertailulaskelmat eri toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista	☐	☐	☐	☐	☐
f) Maastokäynti asiantuntijan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Metsäsuunnitelman läpikäynti asiantuntijan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
h) Hakkuuvaihtoehtojen vertailu	☐	☐	☐	☐	☐
i) Hoitovaihtoehtojen vertailu	☐	☐	☐	☐	☐
j) Kartat ehdotetuista toimenpiteistä	☐	☐	☐	☐	☐
k) Toimintaohjeet ostopalveluiden tilaamiselle	☐	☐	☐	☐	☐
l) Käytännön toimintaohjeet omatoimiselle tekemiselle	☐	☐	☐	☐	☐
m) Omien muistiinpanojen tallennuspaikka	☐	☐	☐	☐	☐
n) Toimenpidehistorian tallentaminen	☐	☐	☐	☐	☐
o) Tietoteknisten sovellusten käyttömahdollisuus	☐	☐	☐	☐	☐
p) Rajapyykkien sijaintitiedot	☐	☐	☐	☐	☐
q) Valokuvat metsästä	☐	☐	☐	☐	☐
r) Ilmakuvat metsästä	☐	☐	☐	☐	☐
s) Yhteishankkeet naapuritilan kanssa (Yhteisleimikko, taimikonhoito, ojitus jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
t) Tiedot kaava-alueista	☐	☐	☐	☐	☐
u) Tiedot pohjavesialueista	☐	☐	☐	☐	☐
v) Muu, mikä _____	☐	☐	☐	☐	☐

30. Paljonko olisitte valmis maksamaan kohdissa 28 ja 29 tärkeiksi arvioimistanne tietoista ja palveluista?

- 10 €/ha
 15 €/ha
 20 €/ha
 25 €/ha
 30 €/ha
 35 €/ha
 muu summa, mikä _____ €/ha

31. Puustotiedon tarkkuudeksi mielestänne riittää

☐ +/- 5 %	☐ +/- 30 %
☐ +/- 10 %	☐ +/- 35 %
☐ +/- 15 %	☐ +/- 40 %
☐ +/- 20 %	☐ +/- 45 %
☐ +/- 25 %	☐ +/- 50 %

32. Muuta kommentoitavaa:

Kiitos vastauksistanne!

AVOIMET VASTAUKSET

PÄÄTÖKSEN TEON PERUSTEET

"Olen aktiivinen tuore eläkeläinen, joka hoitaa riittävästi metsää ja kasvattaa erikoispuuta, visakoivua." 1948

"Markkinatilanteen vuoksi ei voi satsata metsään kovin paljon." Mies 1951

"Pitää harkita mitä metsässään kannattaa tehdä, jottei metsän omistaminen osoittaudu aikaa myöten kulukohteeksi. Pientä metsätilaa on vaikeampi saada tuottavaksi sillä kaikki toimenpiteet kustantaa suhteessa enempi/ha, kuin suuren. Päätehakkuu kyllä yleensä kannattaa, mutta kun huomioi 60 - 100 vuoden aikana aiheutuneet kulut voi loppupäätelmä olla toinen." Mies 1940

"Nykyinen suunnitelma on tehty toimistotyönä. Tarvitsen suunnitelmaa rahoittajia varten lainaneuvotteluissa." Mies 1975

"Metsätila oikeastaan vaan on eikä sille kukaan mitään tee." Mies, 1983

"Ensisijaisesti metsän hoitotarpeen mukaan." Mies, 1944

"Kasvun takaamiseksi." Mies 1978

"Metsän hoitotarpeen mukaan." Nainen, 1949

"Pyrin vähentämään vieraan pääoman määrää niin paljon kuin mahdollista." Mies, 1957

"Metsän tarpeen mukaan (tuholaiset, tuulenkaadot)." Nainen, 1961

TÄRKEINÄ PIDETTYT ASIAT METSÄOMAISUUDESSA JA PEREHTYNEISYYS NIIHIN

"Riista ja fauna yleensä." Mies 1963

"Naapurimetsätilojen hakkuu ym. suunnitelmat." Nainen 1954

"Metsäalueeseen liittyvän kaavoitustilanteen." Mies 1944

"Kannattavuus." Mies 1940

"Metsäteiden kunto." Mies 1960

"Vesitalouden olosuhteet." Mies 1957

"Monen lintulajien pesät, pöntöt, tekopesät." Mies 1942

TYTYVÄISYYS METSÄSUUNNITELMASSA ESITETTYIHIN METSÄN HOITO- JA HAKKUUTAPOIHIN, TYTYVÄISET

"Myynti tapahtuu n. 5 - 10 vuoden välein, suunnitelma on siinä apuna. En noudata orgallisesti suunnitelmaa." Mies 1954

"Niitä on pääosin noudatettu." Nainen 1960

"Pääasiassa ovat pitäneet kutinsa." Mies 1948

"Se ohjaa toimimaan maksimaalisen tuoton hyväksi." Mies 1956

"Helpottaa omaa suunnittelua." Mies 1946

"Tukee "ei niin ammattilaisen" metsänomistajan ajattelua mielenkiintoisella tavalla." Mies 1947

"Olin täysin samaa mieltä." Mies 1974

"Ne on toteutettu." Mies 1954

"Suuntaa antavia." Mies 1963

"Pääosin tyytyväinen, mutta myös joustonvaraa löytyy metsätoimihenkilöiden kanssa". Mies 1951

"Selvittänyt hoitotoimenpiteiden tarpeen ja aikajärjestyksen." Mies 1949

"Eryteisesti ehdotettujen toimenpiteiden ajoitus tärkeää." Mies 1956

"Helppo katsoa, mitä täytyy tehdä." Mies 1943

"Metsällä on elinkaarensa ja se on joskus uudistettava." Mies 1958

"Pääsääntöisesti, joitain "virheitä" on." Nainen 1952

"Asialliset." Mies 1958

"Ovat toimineet." Mies 1939

"Ammattitaitoisesti tehty suunnitelma." Mies 1965

"Pääosin, harvennuksia on pitänyt tehdä aiemmin kuin suunnitelmassa." Mies 1974

"Kasvu metsä." Mies 1951

"Talousmetsien hoito on mielestäni suunnitelman mukaista toimintaa." Mies 1952

"Ovat vastanneet varsin hyvin todellisuutta (metsään.fi antaa epärealistisia ehdotuksia)." Mies 1960

"Ovat samoja kuin omat tavat." Nainen 1953

"Ehdotukset ovat olleet järkeviä ja toteutuskelpoisia." Mies 1960 Ei MHY jäsen

"Suunnitelma on tukena itse tehtyihin päätöksiin." Mies 1970

"Koska se on itse tehty." Mies 1991

"Suunnitelman mukaiset työt onnistuneet." Mies 1938

"Vastaavat omia ajatuksia." Mies 1963

"Antaa suuntaa." Mies 1978

"Järkeviä metsänhoidollisesti." Nainen 1964

"Olin mukana maastossa laadittaessa." Mies 1942

"Se on riittävän selkeä." Nainen 1951

"Koska olen pystynyt itse tekemään paljon." Mies 1941

"Ne ovat realistisia." Mies 1956

"Realistinen." Mies 1949

"Vaikuttaa loogiselta." Mies 1991

"Metsät ajan tasalla, mitä tulee kullekin palstalle tehdä ja milloin." Nainen 1958

"Olen itse vaikuttanut asiaan." Mies 1975

"Hyötyä oli erityisesti, kun itse oli mukana maastotyössä, kun suunnitelmaa tehtiin." Nainen 1972

"Vastaavat myös omaa käsitystä metsä asioissa." Mies 1947

"Tietää kiireelliset kohteet." Nainen 1952

"On hyvin suunniteltu." Nainen 1954

"Olen itse samaa mieltä/ olen ollut mukana suunnitelman laadinnassa." Mies 1969

"Metsäsuunnitelman teossa mukana, myös metsäkäynnillä ja suunnitelman läpikäynti ymmärrettävästi!" Nainen 1958

"Perustoimenpiteet on esitelty, mutta lisäksi on kerrottu jos on kuviolla ollut vaihtoehtoinen tapa toimia, jolloin saa valinnan varaa esim. tulojen ja menojen hallintaan." Nainen 1981

TYTYVÄISYYS METSÄSUUNNITELMASSA ESITETTYIHIN METSÄN HOITO- JA HAKKUUTAPOIHIN, TYTYMÄTTÖMÄT

"Hoidot ei kohdallaan." Mies 1953

"Metsänhoidon lopputuloksena esitetään aina aukko- eli päätehakkuuta vailla vaihtoehtoja." Nainen 1972

"Avohakkuut eivät kuulu 2000 luvulle." Mies 1974

"Vääriä toimenpiteitä." Mies 1978

"Tiedot ovat epätarkkoja." Mies 1953

"Suositukset osin yleisten ohjeiden vastaisia." Mies 1963

"Jatkuvan kasvatuksen hakkuuehdotukset puuttuvat." Mies 1959

"Haluaisin avohakkuille vaihtoehtoja." Nainen 1955

"Suunnitelman mukaan mitään tuloa ei ollut, kuitenkin olen saanut tuloja harvennushakkuista metsänhoitotöihin (palvelusopimus Metsä Groupin asiantuntijan kanssa toimiva)." Nainen 1949

"Ei ole ihan vastannut todellisuutta." Mies 1955

"Raskaiden koneiden maastojäljet ovat masentavat." Mies 1956

"Aktiivisuutta kaipaisin, Metsäkeskuskin tarjoaa palveluitaan kohdennetusti, mhy ei, vain yleisellä tasolla." Mies 1958

"Ne eivät kaikki osu kohdalleen metsän tai muun tilanteen puolesta, silvanettiä käyttäen vanha suunnitelma ei päivity tarpeeksi hyvin." Nainen 1962

"Avohakkuuta on ehdotettu paljon, vaikka mielestäni parempi vaihtoehto olisi harvennushakkuu." Nainen 1977

"Mhy tuputtaa esimerkiksi lannoitusta, on liian suojelumyönteinen." Nainen 1948

"Mahdollisuus jatkuvaan kasvatukseen tulisi huomioida. Avohakkuut ovat ainoastaan metsäyhtiöiden etu." Mies 1979

"Päättehakuille saatava enemmän vaihtoehtoja." Mies 1947

"MHY hoitanut." Mies 1956

"Metsänhoitosuunnitelma OK. Joillain alueilla mielestämme päättehakkuut liian aikaisia." Nainen 1961

METSÄSUUNNITELMAN SISÄLLÖN YMMÄRRETTÄVYYDESTÄ

"Asiat on esitetty hyvin ryhmiteltyinä." Mies 1947

"Olen tottunut lukemaan niitä työni puolesta." Mies 1987

"Kyllä siinä kaikki tarpeellinen on. Itse teen melkein hoitotyöt." Mies 1954

"Olen ollut mukana sitä tekemässä ja opetellut termejä." Nainen 1960

"Kuviot selvillä." Mies, 1948

"Selkeä palstoitus ja niille ohjeistus aikatauluineen." Mies 1946

"Selkeä karttoineen." Nainen, 1964

"Kuvioiden hallinta, hoitotarpeet selvenevät, muistin tukena." Mies 1947

"Ei epäselvää". Mies 1974

"Selvät luvut kaikesta." Mies 1954

"Selkeä." Mies 1963

"Mhy:n yhteyshenkilöltä saa hyvän selvityksen asioista ellei papereista selviä." Nainen 1931

"Selkeä esitystapa ja samanlainen kuin edelliset." Mies 1951

"Vuodet ja käyttäminen ovat opettaneet ymmärtämään terminologiaa." Nainen 1955

"Tietosisältö ja havainnollisuus riittävät." Mies 1956

"Selkeäsanainen, hyvät lohkokartat." Mies 1943

"Koska se selitettiin niin tarkasta Metsänhoitoyhdistyksellä." Mies 1974

"Metsäneuvoja Marko Leppälä hoitaa asiat hyvin." Mies 1958

"Selkeät kartat ja kuviotiedot hoitotoimenpiteistä ja hakkuista." Nainen 1952

"Tuttu aiemmin ja käytiin läpi laatijan kanssa luovutettaessa." Mies 1958

"Toimin sen mukaan." Mies 1939

"Metsäammattilaisena käsitteet tuttuja." Mies 1974

"Hyvät kuviokohtaiset tiedot päätöksenteon tueksi." Nainen 1953

"Selkeä, jaettu alueisiin puustoittain, hoitotoimet aikataulutettu." Mies 1960

"Jokainen kuvio on tiedossa." Mies 1970

"Selkeät puustotiedot ja kehitysennusteet." Mies 1991

"Selkeästi laadittu ja riittävän yksityiskohtainen." Mies 1938

"Selkeä ohjeistus hoito ym. toimille." Mies 1963

"On selkosuomea." Nainen 1949

"Löytyy puusto tiedot." Mies 1948

"Tuttu vuosien ajalta, itse ollut sitä tekemässä." Nainen 1964

"Olen lukutaitoinen." Nainen 1948

"Kuviot ja kuviotiedot hyvät." Mies 1977

"Kaikki samassa suunnitelmassa." Mies 1945

"Suunnitelman käsitteet ovat tuttuja, tunnen metsien tilan entuudestaan." Mies, ei ilmoitettua ikää

"Hyvät kohdat ja selvät taulukot." Mies 1968

"Sen laatija on fiksu mies." Mies 1941

"Pieni tila, ei mitään monimutkaista." Mies 1956

"Perusteltu." Mies 1949

"MHY-neuvoja selvitti sivu sivulta." Mies 1991

"Sellaiselle joka on perillä metsänhoidosta." Nainen 1958

"Hyvä arjen työkalu." Nainen 1972

"Helppo toteuttaa metsätoiminnot suunnitelman mukaisesti." Mies 1948

"Kuviot tulleet tutuiksi." Mies 1947

"Looginen." Nainen 1952

"On hyvin suunniteltu." Nainen 1954

"Sitä on tehty niin paljon yhteistyössä/ yhteydessä tekijään." Mies 1969

"Johdonmukainen." Nainen 1961

"Selkeä sisältö." Mies 1955

"Aika ja kiinnostus metsäasioihin auttanut, ja työskentely omakohtaisesti." Nainen 1958

"Grafiikat kömpelöitä, kokonaisuus ei hahmotu heti." Mies 1956

"Paljon erikoissanastoa ja epäselviä taulukoita." Nainen 1977

"Kaikki termit ja käsitteet eivät ole vielä tuttuja." Mies 1951

"Asiat ja termit vieraita." Nainen 1951

"Vääriä toimenpide ehdotuksia." Mies 1978

"Mikäli ei päivity automaattisesti tehtyjen korjuu- ja hoitotöiden toteuduttua." Mies 1948

"En ole samaa mieltä kaikista kuvioista." Nainen 1949

"Sähköinen muoto olisi hyvä, tehdyt hakkuut ja hoitotyöt päivittyisivät." Mies 1952

"Tulisi olla sähköinen malli, jolla voisi mallittaa muutoksia ainakin 20 vuotta." Mies 1960

"Metsän monikäyttö ja hakkuujälkien korjaaminen perin puutteellista." Mies 1956

"Mhy hoitaa huonosti päivityksen." Mies 1946

"10 vuotta on pitkä aika arviotavaksi." Mies 1978

"Paksu opus." Mies 1956

"Huono laserkeilaus ei osaa tulkita nuoria metsiä." Mies 1953

"Tehdään tarvittaessa." Mies 1951

"Uusi, en ole saanut vielä" Mies 1951

"Hankala käyttää, kun tiedot ovat hajallaan eri sivuilla, eikä ole järkevästi jätetty tilaa merkitä toimenpiteitä sitä mukaan kun niitä tekee." Mies 1955

"Tietoa on, mutta se on nyt vähän hajallaan eri formaateissa." Nainen 1962

"En tiedä onko suunnitelmaa." Mies 1962

METSÄSUUNNITELMAN HYÖDYLLISYYS

"Saanut huomaaman että metsätalous ajattelee metsää ainoastaan puina, mutta metsä on muutakin kuin puita." Nainen 1972

"Toimenpiteet päivitettävissä." Mies 1963

"Vertailu metsään.fi-palvelun tietoihin." Mies 1960

"Hintaetua metsävakuutuksesta." Mies 1964

"Helpottaa viranomaisilmoitusten tekoa yms." Nainen 1962

"Metsäselain karttasovellus on erinomainen!" Mies 1956

"Alennukset yhteistyötahoilta." Nainen 1958

"Luonnonsuojelualueiden perustaminen." Mies 1969

"Helpottanut yhteydenpitoa muiden osakkaiden kanssa." Mies 1957

"Tiedän ilmankin mitä metsässä kannattaa tehdä." Mies 1986

SUOSITTELISTIKO METSÄSUUNNITELMAA YSTÄVÄLLEEN

"Kyllä, suunnitelma on metsäasiantuntijan laatima." Mies 1947

"Kyllä, hän ei tajua metsästään riittävästi." Mies 1953

"Kyllä, mikäli metsätaloutta haluaa harjoittaa tosissaan, tulee sen olla suunnitelmalista." Mies 1987

"Kyllä, vaikka se onkin vielä puutteellinen." Mies 1953

"Kyllä, asumme kaupungissa, siellä tapaa harvoin metsänomistajia. Mutta jos tulee puheeksi myönteisiä puolia korostaisin." Mies 1954

"Kyllä, jotta tilan metsänhoidon laajuus ja merkitys selviäisi." Nainen 1960

"Kyllä, antaa pohjaa metsänhoidolle." Mies 1948

"Kyllä, suunnitelma kertoo metsän tilan ja hoidon tarpeen ja hakkuumahdollisuudet." Mies 1956

"Kyllä, helpottaa metsänhoitoa." Mies 1946

"Kyllä, suunnittelua helpottamaan." Nainen 1946

"Kyllä, kokonaisuuden hahmottamiseen ja toimenpiteiden suunnitteluun." Mies 1948

"Kyllä, metsävakuutus edellyttää sitä." Nainen 1988

"Kyllä, toimii hyvänä muistiinpano- ja suunnitteludokumenttina (ammattilaisen tekemä, selkeä)." Mies 1947

"Kyllä, hyödyllinen kaikessa metsiä koskevissa asioissa." Mies 1974

"Kyllä, järkisyistä." Mies 1954

"Kyllä, kuviotiedot antavat pohjan toimenpiteille." Mies 1963

"Kyllä, saa hyvän kokonaiskuvan ja myöskin eri kuvioiden tiedot." Mies 1951

"Kyllä, tarjoaa yhden ammattimaisen näkemyksen hoitotoimista." Mies 1949

"Kyllä, kokonaisuuden hahmottamiseksi ja oikeiden toimenpiteiden ajoittamiseksi." Nainen 1955

"Kyllä, tuo suunnitelmallisuutta ja mahdollisuuksien perusteltua hyödyntämistä toimiin." Mies 1956

"Kyllä, riippuu tilanteesta, jos et tee itse metsätöitä, se antaa tietoa ja kokonaiskuvan, mutta kriittinen täytyy olla ja käyttää muitakin metsäalan asiantuntijoita kuin suunnitelman laatijatahoa sekä tehdä omat päätökset, riippuu myös metsän tilasta ja omista tarpeista." Nainen 1949

"Kyllä, pitää metsänomistajan ajan tasalla." Mies 1943

"Kyllä, helpottaa metsän tulevaisuutta." Mies 1974

"Kyllä, luotan metsäammattilaisen taitoon ja kykyyn, tehdä oikeita asioita oikeaan aikaan metsässä." Mies 1958

"Kyllä, auttaa hahmottamaan tilan kokonaisuuden." Nainen 1952

"Kyllä, asiantuntijan tietoa lisää etenkin kaupunkilais metsänomistajalle." Mies 1958

"Kyllä, tarpeellinen." Mies 1939

"Kyllä, se on hyödyllinen." Mies 1965

"Kyllä, on hyvä saada ulkopuolisen näkemys metsän tilasta." Mies 1965

"Kyllä, hoitokohteet huomaa ja ne tulevat tehdyiksi/teetetyiksi paremmin." Mies 1974

"Kyllä, jos se on hyvin tehty, siitä on hyötyä." Mies 1955

"Kyllä, jos oma asiantuntemus ei riitä, kannattaa luottaa asiantuntijaan." Mies 1952

"Kyllä, erittäin hyödyllinen." Mies 1960

"Kyllä, hyvä työkalu oikein hyödynnettynä." Mies 1970

"Kyllä, auttaa hahmottamaan kokonaisuuden." Mies 1991

"Kyllä, joku tietopaketti pitää olla ja metsään.fi ei korvaa mts:aa." Nainen 1962

"Kyllä, antaa varmuutta myynti ja hoitokohteiden valintaan." Mies 1963

"Kyllä, harvalla on ammattitaitoa tehdä se itse." Nainen 1949

"Kyllä, helpottaa metsän hahmottamista ja käyntitarpeita." Nainen 1977

"Kyllä, kätevä ja hyvä tapa huolehtia metsästä." Nainen 1964

"Kyllä, auttaa toimenpiteiden suunnittelussa ja ajoituksessa." Mies 1977

"Kyllä, siitä on hyötyä." Nainen 1976

"Kyllä, suht. Puolueeton konsultti." Mies 1957

"Kyllä, suunnittelun pohjana OK." Mies 1947

"Kyllä, metsän arvon määrittelyyn." Nainen 1951

"Kyllä, suunnitelmallisuus on aina hyväksi." Mies 1968

"Kyllä, selkeä ja tärkeä." Mies 1956

"Kyllä, olen tyytyväinen tämän hetkiseen suunnitelmaan." Nainen 1949

"Kyllä, suunnitelmallisuus kasvun ja hoidon suhteen." Mies 1949

"Kyllä, siitä on paljon apua jos ei ole mitään käsitystä metsänhoidosta." Mies 1991

"Kyllä, olen itse tyytyväinen suunnitelmaan." Mies 1948

"Kyllä, helpottaa päätöksentekoa ja turvaa taloudellisuus tavoitteet." Mies 1945

"Kyllä, ulkopuolisen arvio metsästä." Mies 1947

"Kyllä, omaisuutta pitää hoitaa." Nainen 1952

"Kyllä, se jäsentää tilannetta ja antaa ulkopuolisen ammattilaisen näkemyksen." Mies 1969

"Kyllä, helpottaa metsänhoitoa." Nainen 1961

"Kyllä, jos ei asiantuntemusta itsellä, siitä saa hyvää tietoa." Nainen 1958

"Kyllä, jos ei ole homma hanskassa omasta takaa." Nainen 1981

"Ei. Vaihtoehdottomuus. Suunnitelmissa pitäisi olla jokaiselle osa alueelle ainakin viisi(5) erilaista vaihtoa, mieluiten enemmänkin." Nainen 1972

"Ei. Hoitakoon itse." Mies 1951

"Ei, ellei simulointimallia ole, metsään.fi-palvelusta saa jo riittävän hyvät numerotiedot." Mies 1960

"Ei, hänellä vain pieni metsätila sekin avohakattu." Nainen 1953

"Ei, metsäsuunnitelma tähtää vain tehometsätalouteen." Mies 1956

"Ei, en halua antaa neuvoja, koska en ole ammattilainen." Mies 1941

KEHITYSMAHDOLLISUUDET

"Metsäsuunnitelman tulisi olla koko ajan päivittyvä, ts. aina ajantasalla oleva tiedosto. Sinne vietäisiin aina toteutetut hoito- ja hakkuutoimenpiteet ja samalla päivittyisivät arviot olevista tarpeista ja aikatauluista." Mies 1948

"Mhy:n henkilökohtainen neuvonta ja yhteydenpito on tärkeää eikä sitä palvelua saa ajan hengen mukaisesti digitalisoida!" Nainen 1931

"Tärkeää olisi uusavuttomille metsänomistajille saada käyttöön mobiilisovellus, joka näyttää käyttäjälle oman metsätilan rajat ja kulkijan todellisen sijainnin tilaansa nähden. Olisi helppo liikkua omalla tilalla ja tarkistaa raja-alueet. Lisäksi käyttäjä voisi merkitä sovellukseen tärkeitä sijainteja palstalla." Nainen 1972

"Simuloinnilla tarkoitan mahdollisuutta merkitä itse valitsemilleen kuvioille tuleville vuosille lannoituksia, harvennus- ja päätehakkuutoimenpiteitä (=> uudistamistoimenpiteet) ja tarkastella millainen metsän tukki/kuitu-tilanne on puulajeittain (vuosittainen kasvu ja tukkiasteen muutos huomioiden) eri kuvioilla paljon (ainakin 10 v) varsinaisen metsäsuunnitelman voimassaoloajan jälkeen. Harvennusten väli tyypillisesti 20 v, joten 10 v metsäsuunnitelma ei anna oikein hyvää tietoa siitä mitä 20 v aikana tapahtuu: simulointi auttaisi näkemään, mitä tapahtuu vuosina +11 .. +20 jos jotain nykyisen suunnitelman toimenpiteistä toteuttaa ehdotettua nopeammin / myöhemmin." Mies 1960

"Erittäin matalankynnyksen yhteydenpitomahdollisuus metsänhoitoyhdistyksen neuvojiin." Nainen 1972

"Vakuutustarve." Mies 1948

"Rahoitusmahdollisuudet/Kemera vast." Mies 1947

"Mahdollisuus simuloida tulevaa 20v." Mies 1960

"Rajalinjojen täsmällinen sijainti." Mies 1957

"Ajantasainen tieto, mitä puuta ja millä hinnoilla, kun yhtiöt ostavat leimikoita." Mies 1942

MAKSUVALMIUS TÄRKEIKSI ARVIOIDUISTA TIEDOISTA JA PALVELUISTA

"Kohdallani vaikea arvioida hintaa/ha, mitä olisin valmis maksamaan palveluista jatkuvasti vuodessa, koska olen itsekin riittävän ammattitaitoinen tekemään lähes kaikki ko palvelut. Maksan toistaiseksi mhy:n jäsenmaksun, vaikka hyvin vähän palvelua tarvitsen. Nykyinen maksutaso siis vielä saanut maksamaan, mutta maksun nostaminen voisi saada aikaan kohdallani jäsenyydestä luopumisen. Ehkä mhy:n olisi mentävä enemmän siihen suuntaan, että yksittäisistä toimenpiteistä otettaisiin riittävä maksu yhdistyksen toiminnan ylläpitoon. Kysymys on kyllä ymmärrettävästi vaikea ratkaistavaksi.," Mies 1963

"Miten määritellään tärkeinä pidettyjen asioiden hinta sen lisäksi, että maksaa mhy:n jäsenmaksun ja toimihenkilöiden toimenpidepalkkiot aina tilattujen tehtävien mukaan?" Mies 1947

"Kertamaksu (ei vuosittainen).," Mies 1957

"Tämä riippuu siitä kysytäänkö yksittäistä tietoa vai kaikkia rastitettuja! Tapauskohtaisesti, riippuu täysin tiedon sen hetkisestä tärkeydestä." Nainen 1966

"Millä ajanjaksolla hehtaarihinta on ajateltu olevan?" Nainen 1958

"En osaa arvioida kustannuksia. Ajoittainen metsäsuunnitelman tarkastelu esim. silloin kun käytetään yhdistyksen myyntipalvelua/ mätästyspalvelua, vahingonarviointipalvelua ym." Mies 1945

"Tällä hetkellä en ole valmis maksamaan tilan ylimääräisistä/ ei pakollisista menoista koska itsellä ei ole tilalta tuloja." Nainen 1961

"Moto mittaa puut ja siitä maksetaan rahat niin puustotiedon tarkkuudella ei ole merkitystä. Mhy:n toimihenkilöiden suunnitelmissa ja puumäärissä on suuria eroja. Siitä huomaa ketä kiinnostaa työnteko ja ketä ei." Mies 1985

"Onko tämä vuodessa vai kerta palvelu? Vaikuttaa meinaan paljon hintaan. Mutta asiantuntijan tulee olla asiantuntia ja ymmärtää asiakkaansa tarpeet." Nainen 1981

"Metsäkeskuksen metsään.fi ohjelmasta olen saanut kaikki tarvitsemani tiedot." Mies 1938

"Pienet metsätilat ovat suurien armoilla. Kustannukset liian korkeita. Yhdistyksen hinnoittelu karannut käsistä." Mies 1948

TYTYTYVÄISYYS MHY:N TOIMINTAAN

"Hyvä kysely. Palvelun hinnoittelun arvioiminen on erittäin vaikeaa. Metsänhoitoyhdistyksen merkityksen uusille metsänomistajille pitäisi tuoda eri tiedotusvälineissä paremmin esille. Hyvin harva edes tietää mahdollisuudesta saada omaan metsäänsä henkilökohtainen neuvoja ja metsäkäynti. Metsänkäytön vaihtoehdot ovat edelleen jääneet aukkohak... anteeksi, päätehakkuun jyräämäksi. Toki aukkoja voidaan tehdä, tekeehän niitä myrskytkin, mutta enemmän laikutusta ja suojaavia kaistoja aukkojenkin keskellä ja väliin. Rantojen suojaaminen on liian usein jäänyt kuolleeksi kirjaimeksi ja säästöpuiden määrä on käytännössä todella pieni. Henkilökohtaisesti jouduin jopa kinastelemaan koska halusin jättää viisi (siis todella vain viisi!) isoa komeaa mäntyä kasvamaan suojaiseen rinteeseen... Lopulta männyistä elämään jäi kolme koska kaksi ryhmän puista kaadettiin vahingossa. Muutamia todella isoja yksittäisiä mäntyjä kaadettiin maalilla tehdystä kieltomerkistä huolimatta. Merkki oli selityksen mukaan jäänyt konekuskilta huomaamatta! Miten luulet tällaisen vaikuttavan tulevaisuudessa puun myyntihalukkuuteen? Olen kuullut useista tapauksista missä sovituista rajoituksista ei ole pidetty kiinni. On toki myyjinä sellaisia, jopa uusia metsänomistajia, jotka sanovat ostajalle jotta "kaikki pois, kaikki pois ..." Kiitoksia kyselystä." Nainen 1972

"Metsäsuunnitelmassa tulot ja kustannukset ovat usein hieman liian optimistisesti arvioituja, käytäntö on osoittanut tämän. Mhy:n paikallisen asiamiehen palvelut ovat olleet hyvin tarpeellisia toimenpiteiden vuosittaisessa suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa." Mies 1949

"Metsänhoitoyhdistys on kallis yhteistyökumppani, kaikki maksaa, metsänhoitomaksu on sama kaikille (mielestäni siinä pitäisi olla porrastus tilan koon mukaan niin kuin ennen oli). Joihinkin kysymyksiin oli vaikea vastata yksiselitteisesti. Omasta suunnitelmastani on sellainen tuntuma, että se laadittiin kiireessä, koska tila on pieni, mm. metsän kasvu oli jopa pienentynyt joissain kuvioissa edellisestä suunnitelmasta (Metsäkeskuksen laatima). Oman Metsägroupin asiakas ja sieltä sain paremman palvelun." Nainen 1949

"Viime kaupan yhteydessä ihmetytti yhdistyksen arvion heitto päätehakkuussa melkein kolmanneksella alaspäin. Muutoin aika lähellä suunnitelmia." Mies 1948

"Mhy on menettänyt kasvonsa sekoilemalla tuulivoimayritysten brändäämisen ja tarjoamisen kanssa, ja loppuhuipennus oli tämä MTK:n pakkojäsenyys. MTK on monin tavoin jäänyt kehityksestä jälkeen ja painottaa lypsykarjatilojen (ja muidenkin eläintilojen) asioita. Olisivat hoitaneet sen rastinsa kunnolla ennen kuin alkaa haaveilla lisähommia yhdistykselle. Kuitenkin murto-osa metsänomistajista on MTK:n jäsenenä muutoin." Nainen 1971

"Päijät-Hämeen MHY voisi pitää sovituista asioista kiinni." Mies 1970

"Mhy:n palvelujen hinta alkaa olla kipurajoilla." Mies 1954

"Paraneeko metsään.fi? Tarvitsen opetusta, miten vertailla eri yhtiöiden puunostotarjouksia! Mitä kauppakirjaan tulee vaatia? Kuten * varastopaikat, ajourien paikkoja * miten puu päätetään, sen vaikutus kaupan loppusummaan * maksuajat, mitä voi vaatia *mitkä jälkityöt tehtävä: kuten ojien avaaminen, entä milloin ajourat liian syviä ja niitä pitää tasoittaa * koska voi vaatia korjuun keskeyttämisen: liian märkää, talvella liian lumitonta ja upottavaa." Mies 1942

"Metsäsektorilla on paljon erilaisia toimijoita. On vaikea arvioida kunkin toimijan taustavaikutteita ja riippumattomuutta. Joskus olen törmännyt käytännössä esimerkiksi kysymykseen, ovatko metsänhoitoyhdistykset todellisuudessa metsänomistajien asialla vai puutavarafirmojen ohjailmia puunostajia metsänomistajien valtakirjakaupoissa." Mies 1952

"Tilalle tulee ajankohtaiseksi sukupolven vaihdos ja mitä jatkajat tekee ei tietoa. Mhy + metsäkeskuksen väki vois pitää enemmän yhteyttä metsänomistajiin eikä ainoastaan kun jokin asia menee vanhaksi." Nainen 1958

"Mhy tekee tosi hyvää työtä! Kiitos siitä!" Mies 1956

YLEISET MIELIPITEET

"Jos tulee vero per hehtaari, jokamiehen oikeus kiellettävä". Mies 1951

"Joskus tuntuu että jos toivon jotain tietoa metsästäni ja se voidaan toteuttaa niin eikös se olisi toimitettava jo ulkopuolisillekin. Tarkoitin EU:n halua metsätietoihin. Eipä niitä kaivattaisi, jos niitä ei olisi ja kaikki luonnonsuojelun varjolla. Toisaalta ymmärrän kyllä luonnonsuojelun tarpeen mutta joku liian innokas meinaa pilata asian ajattelematta muiden näkökulmia." Mies 1957

"Pienen metsätilan arvostus tulisi pitää korkeana. Oma työtä tulisi tukea. Puunmyyntimäärät/hinta tulisi olla järkevä että metsänomistajan kannattaa tehdä työ = harrastus. Energiapuun teko tulisi olla varmemmalla pohjalla. Ei vanha mies voi pitää välivuotta." Mies 1941

"Metsäsuunnitelman valmistuttua, ehkä Metsäkeskuksen/Metsään.fi kuviokartatkin saadaan ajan tasalle." Mies 1942

PALAUTETTA KYSELYSTÄ

"Palautetta kyselylomakkeesta; osa kysymyksistä oli vähän epäselviä/monitulkintaisia, että ei oikein tiennyt mitä kysytään/mitä pitäisi vastata." Nainen 1992

Puuduttavan pitkä kysely." Nainen 1955

"Oli liian paljon kysymyksiä ja vaihtoehtoja. Oli kannattanut laittaa edes viivoitetuille riveille ja sarakkeille."(sähköinen kysely) Nainen 1949